

S. Sayısı : 42

1943

Devlet Demiryolları ve Liman-
ları U. M. bütçesi

Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1943 mali yılı bütçe kanunu lâyihası ve Bütçe Encümeni mezbatası (1/3)

T. C.

Başvekkâlet

Kararlar Dairesi Müdürlüğü

Sayı : 6/630

27 . II . 1943

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisiğine

İera Vekilleri Heyetince 27 . II . 1943 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan Devlet demiryolları ve limanları umum müdürlüğünün 1943 mali yılı bütçe kanunu lâyihası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Umumî mütalâa

Devlet demiryolları ve limanları İşletme umum müdürlüğünün 1943 mali yılı için hazırlanan muhammen bütçe varidat ve masraf cetvelleriyle kanun projesi ilişik olarak sunulmuştur.

Tetkikinden de anlaşılacağı veçhile Devlet demiryolları İşletme umum müdürlüğü hizmetlerinde gün geçtikçe göze çarpmakta olan inkişaf 1942 ve 1943 yıllarında en yüksek derecesine varmış bulunmakta ve bu iki sene bütçelerinin varidat ve masraf hadleri itibariyle yüz milyon lira ile ifade olunan bir vüsat ve ehemmiyet iktisap eylediği müşahede kılınmaktadır.

Bir taraftan harp halinin doğurduğu iktisadi vaziyetlerin tesiriyle kara münakalâtının pek yüklü bir surette Devlet demiryolları işletmesine intikali ve diğer taraftan işletme ve tamir malzemesi fiyatlarının yükselişi ve memur ve müstahdemler hakkında koruyucu bir takım mali tedbirlerin ittihazı zaruretiyle Umum müdürlüğün hem varidat membaları kabarmış hem masraf unsurları çoğalmış ve bu meyanda yeni tesisler büyük taahhütler ve hizmet sahasının genişlemesi gibi sebepler de ayrıca masraf yekûnunu arttırmıştır.

Umum müdürlüğün yeni yıl bütçesinin tanziminde başlıca gözönünde tutulan nokta, gelir ve masraf kaynaklarının tam bir tevazünü içinde işletme faaliyetinin intizamla devamını temin etmek olmuş ve bu maksatla gerek gelir ve gerekse masrafların tesbitinde mümkün olduğu kadar hakikatın ifadesine çalışılmış ve bittabi gelecek yıllara ait tertiplerin de eksiltilmemesine âzami derecede dikkat olunmuştur.

Filhakika gün geçtikçe işi artan demiryolu işletmesinin memleket hizmetini gereği gibi başabilmesi için bilhassa çok tedbirli davranılması ve temeli bir Devlet müessesesi örneği olarak hergün biraz daha sağlamlığının arttırılması lâzımdır. Bu ise bir taraftan demiryolu personelinin iyi yetişmesi ve korunması diğer taraftan işletme hizmetinin sürat ve emniyetle ifası devasını ele alması

icabettirir. İçinde bulunduğumuz müşkül dünya şartlarına rağmen bu gayenin tahakkukuna âzami gayret sarfedilmektedir.

1942 yılında Devlet demiryolları İşletme Umum müdürlüğü bu iki gayenin elde edilmesi bakımından oldukça mühim adımlar atmış ve elindeki bütün inkanlarla bu yolda yürümekten geri durmamıştır.

Personel için alınan tedbirler koruyucu ve yetiştirici olarak 2 türdür. Koruyucu tedbirler Yüksek Meclisin tasvibine iktiran eden muhtelif kanunlarla memur ve müstahdem lehine temin olunan bir takım maddi menfaatlardan ibaret olup aylık ve ücretlere yapılan zamlar, elbise yardımları, faal hizmet müstahdemini için işe mükellefiyetinin Umum müdürlükçe deruhte olunması, zirai faaliyetin arttırılması ve en son olarak katar tahrik hizmetinde çalışan ve yük ve yolcu muamelâtiyle istigal eden faal memur ve müstahdemlere birer öğün parasız yemek verilmesi ve işçilerle ailelerine nüfus başına (beş) lira ödemesi gibi yardımlar bu cümledendir. Bu hizmetlerin Devlet Demiryolları bütçesine tahmil ettiği munzam yük ise takriben 17 000 000 liradır ki bu da masraflarımızın % 16 sına tekabül etmektedir.

Bundan başka içtimai sahada da personel için faydalı olmak imkânları araştırılmış ve ezcümle bu sene içinde inşaatı ikmal edilmiş olan Ankara Devlet Demiryolları hastanesinin faaliyete girmesiyle Devlet Demiryolları camiasına mensup memur ve müstahdemlerle aileleri için içtimai yardım kabiliyeti arttırılmış bulunmaktadır.

Umum müdürlük binası da bu sene ikmal edilerek gittikçe büyüyen Devlet Demiryolları merkez teşkilâtının daha müsait bir şekilde yerleşmesi ve çalışması temin edilmiştir.

Yetiştirici tedbirler meyanında bilhassa pansiyonlar, sanat ve meslek okulları yer almaktadır.

Sanat okulları bilhassa müessese için pek ziyade ehemmiyetli olan atelyeler ve cer servisimizin mutahassis işçi ve ustaya olan ihtiyacını karşılamak maksadiyle tesis olunmuştur. Eskişehir'de (500) çocuk bu maksatla okula alınmış ve Sivas'ta da (400) talebelik bir Sanat okulunun açılması 1943 yılı bütçesinde derpiş olunmuştur. Ayrıca idarenin muhtaç olduğu yüksek mühendis, mühendis ve fen memuru gibi eleman yetiştirmek maksadiyle yüksek mühendis mektebinde ve Teknik okulunda okutturulmakta olan talebe adedi de bu yıl (80) den (108) ze arttırılmıştır.

Umum müdürlük binasının inşasından sonra boşaltılan eski bina ise 1942 yılından itibaren bir meslek mektebi olarak teşkilâtlandırılmış ve lise derecesinde bir tahsil vermek suretiyle bilhassa hareket servisinde çalışacak kalifiye elemanları yetiştirmek ödevi ile maaliyete konulmuş bulunmaktadır.

Zaman, zaman, açılarmekte olan hususi kurslar ile de aynı şekilde mevcut personelin meslek bilgisini arttırıcı tedbirlerin alınması yolunda ırarla yürünmekte ve ayrıca Avrupa'ya talebe yollanmak suretiyle teknik sahada müteahassis elemanların yetiştirilmesine çalışılmaktadır.

Umum müdürlüğün demiryolu hizmetinin sürat ve emniyetle ifası bakımından aldığı tedbirlere gelince:

Bu konudan bilhassa üst yapı, tesisat ve edevat bakımının büyük bir önemi olduğu gibi, işletmenin en zaruri ihtiyacı olan yedek ve müstahlek malzemenin de daimî elde bulunması birinci plânda yer almaktadır. Bu bakımdan 1942 yılında ehemmiyetli adımlar atılmış ve Almanya'ya gönderilen bir heyet marifetiyle demiryolu ihtiyaçlarını karşılamak üzere 19,5 milyon liralık malzeme, edevat, lokomotif, vagon, takım ve tezgâh vesaire sipariş edilmiştir.

Bu ve eski siparişlere mahsuben bu mali sene de 30 lokomotif, 648 muhtelif tipte yük vagonu, 7 vinci vagonu, 10 furgon, 15 yolcu vagonu, 6 motörlü vagon ve romorkları, vinci, büyük ve küçük

yol malzemesi memleketimize gelmiş ve muhtelif işletme ve tamir malzemesinin de bu günlerde memlekte gelmesine intizar olunmakta bulunmaktadır.

Bundan başka İngiltere'den 18 lokomotif ve 540 yük vagonu gelmiş ve muhtelif ihtiyaçların tedariki çaresi aranmış ve ehemmiyetli miktarda demiryolu malzemesinin memlekte getirilmesi imkânları elde edilmiş bulunmaktadır.

Ayrıca şebekenin lüzum gösterdiği bir takım tevsiat ve inşaat işlerine de hızla devam edilmektedir. Bu meyanda Haydarpaşa üst geçidi köprüsünün demir inşaatı ikmal edilmiş ve tabliyesiyle imlâsı işlerine ve Ankara'da poliklinik binasıyla fişekhane istasyonuna, motörlü tren garajı ve Polatlı istasyon ve alimantasyon binası ve hattın muhtelif mahallerinde de işletme ihtiyacı için lojman vesair binalar inşaatına, muhtelif tahkim ve takviye işlerine faaliyette devam edilmektedir. 1942 yılında şebekenin muhtelif mahallerinde (21) kilometre tulinde poz ve tahkimat da yapılmıştır. Avrupa hattı iltisakını temin eden Meriç köprüsünün esaslı inşaatı ve Arda köprüsünün muvakkat inşaatı ikmal edilmiş ve Arda esas köprüsünün inşa ve montajına başlanmıştır. Mersin ve İskenderun limanlarının da Devlet Demiryolları idaresine intikal muamelâtı bu yıl içinde yapılmış ve mübayaâ bedelleri de tamamıyla ödenmiştir.

Şu izahattan da anlaşılacağı veçhile Umum müdürlük işletme emniyetini ve seyriseferin her hangi bir ârizadan korunması bakımından alınması ve yapılması mümkün olan bütün tedbir ve çarelere zamanında ve elinde mevcut imkânlar nispetinde başvurmakta ve deruhde ettiği hizmetin devam ve bakasını âzamî derecede garanti etmek yolunda gayret ve diikkatele mesai sarfetmektedir.

1943 malî yılı için teklif olunan masraflara gelince :

Dünya harbi başladığı yıldanberi memleketimizde umumî nakliyatın demiryollarına inhisar etmesi sebebiyle tedrici bir surette artan iş hacmi karşısında evvelki seneler artış nispeti gözönüne alınarak 1942 malî yılı içinde (25 000 000) tren kilometre yapılacağı düşünülmüş ve hesaba göre (77 580 000) lira miktarında masraf olacağı nazara alınmış ise de malzeme ve elemeği fiyatlarının mutedil hadlerini tecavüz ederek devamlı bir surette yükselmesi ve bilhassa idare mağazalarında biriktirilmiş olan malzeme stokunun azalmış bulunması, işletme ihtiyaçlarının yüksek fiyatlı malzeme ile temini gerekmesi, bundan başka umumî işe buhranı dolayısıyla trenlerde ve deniz vasıtalarında çalışan ve yüklerin tertip ve tahriki işlerinde fiilen hizmet gören memur ve müstahdemlerin mâruz buldukları işe zorluklarını hafifleterek bunların iş randımanlarını arttırmak maksadıyla 1942 malî yılı yarısından sonra hususi kanunlarla alman himaye tedbirlerinden mütevellit olup bütçenin tertip ve ihzarında itibare olunmayan munzam masrafların ifasına mecburiyet hâsıl olmuş ve bunun üzerine sonradan istenilen (23 098 000) lira munzam tahsisat ve (1 500 000) lira fevkalâde tahsisat yüksek meclisçe kabul buyurularak bu idarenin 1942 malî yılı masraf bütçesi yekûnu (102 178 000) liraya tezyit edilmiş bulunmaktadır.

4301, 4302, 4303 sayılı kanunlarla satın alınmış olan İskenderun ve Mersin limanları işletme masrafları karşılığı olarak Mersin limanı için verilen (720 000) lira ve İskenderun limanı için de Devlet limanları umum müdürlüğü bütçesine mevzu (695 000) lira ve satın alma bedelleri olarak (1 000 000) lira ki, ceman (2 415 000) lira bu idarenin işletme masraflarına eklendiği takdirde masraf bütçesinin (104 593 000) liraya yükseldiği görülmektedir.

İçinde bulunduğumuz yılın ilk altı ayı zarfında alman işletme neticelerine göre yapılan iş (11 000 000) tren kilometreye baliğ olmaktadır. Bu rakam bir yıl evvelki tahminlere nazaran iş hacminin bir miktar düştüğünü görmekte ve bu da demiryollarına yüklenen nakil ihtiyacını tamamıyla karşılamak imkânlarının (Kömürsüzlük yüzünden) elde edilememiş olmasından ileri gelmektedir.

Ayrıca nakliyat kesafeti dolayısıyla elde mevcut ve sonradan bir hayli zorluklar içinde mahdud

adette Avrupa'dan memleketimize getirilebilen muharrik ve müteharrik malzeme de dahil olduğu halde bütün vasıtaların mütemadiyen kullanılması ve işletilmesi, yağ stoklarının bitmesi ve matlup evsafıta yağ temin edilememesi ve memleketimiz dahilinde imal ettirilen yağların da iyi vasıfta olmaması ve mutlak olarak tamir malzemesinin tedarikindeki imkânsızlıklar vesaire gibi sebeplerin tesiri altında makine ve vagonlar yıpranmış ve bunların normal bakımının temini pek çok güçlüklerle uğramıştır.

Bu ebeple tren seferlerinin tahdidi ve bir çok yolu trenlerinin lağvedilmesi zorunda kalmış ve aynı zamanda bazı mıntakalarda normal marşandiz katarlarının seferlerini temin etmek de kabil olmadığundan bu suretle hamulenin birikmesi ve rotasyonun uzaması gibi izdirari bir durum husule gelmiştir.

Bununla beraber memleketin umumi nakliyat ihtiyacını karşılamak vazifesini üzerine almış bulunan Demiryolu idaresinin sistemli ve nizamlı bir çalışması sayesinde mıntakalâtm iyi bir şekilde başarılmış ve bu nakliyatın temini için uzak mesafelerden boş vagon getirmek mecburiyetinde kalmadığı halde 1941 senesi ilk yarısında % 28.42 olan vagon ütilizasyonunun 1942 senesinin aynı devresi zarfında % 30.30 a yükseldiği görülmüştür ki, bu da mevcut zorluklara rağmen iktisadi işletme şartlarının gözönünde tutulduğu ve herhal ve kârda azami randıman almak gayesinin ihmal edilmediğini ispat eylemektedir.

Dünya milletlerini bütün ağırlığı ile sarmış bulunan harp halinin memleketimizde de hissedilen sıkıntılarını gün geçtikçe daha büyük zorluklar doğuracağı şüphesiz olduğundan 1943 yılı bütçesinin tanziminde iyimsen bir düşünceye yer vermektümkün olamamış ve gerek vagon ve lokomotif parkımızın ihtiyacı karşılamayan mevcudu ve gerekse işletme, tamir ve yedek malzeme stokumuzun kifayetsizliği nazara alınarak önümüzdeki yıl içinde (22 000 000) tren kilometre yapılabileceği tahmin edilmiş ve normal işletme masraflarından bu hesaba istinat ettirilmiştir.

Diğer taraftan demiryolu şebekesi ile irtibatı bulunan limanlar peyderpey Devlet Demiryolları ve limanları umumi idaresi bünyesine girmekte ve bu sene için de Mudanya ve Bandırma iskeleleriyle Hükümetçe inşa edilmiş olan Susanoğlu iskelesi işletme haklarının devri ile bunların mezkûr idarece işletilmesi programı dahilinde bulunmakta olduğundan limanların işletme masrafları da tabii olarak demiryolu bütçesine yüklenmektedir.

Bundan başka resmî elbise giymeğe mecbur tutulan personele parasız olarak verilmesi lâzımgelen elbiselerin miadında verilebilmesini temin fikri ile bir dikimhane tesisi ve işletilmesi derpiş edilmekte ve üst yapının en mühim aksamından bulunan traverslerin imali maksadiyle ormanlardan katedilen kerestelerin naklinde kullanılmak üzere kamyon işletmesinin ihdası düşünülmektedir.

Gerek; zikredilen işletme hizmetlerinin ve gerekse personel lehine olan mükellefiyetlerin karşılığı da nazara alınarak 1943 mali yılı masraf bütçesi (106 000 000) lira olarak hazırlanmış bulunmaktadır.

1943 teklifini teşkil eden işbu (106 000 000) lira ile, geçen mali yıl için munzam ve fevkalâde tahsisatlar da dahil olduğu hakle kabul buyurulmuş olan (104 593 000) lira arasında (1 407 000) lira bir tezyüt göze çarpmaktadır.

1942 yılı bütçesi yukarıda bahsi geçen fevkalâde ve munzam mükellefiyetlerden ancak 5, 6 aylık bir masraf hissesine malik ve yeni yıl bütçesi ise bu müddetin tam bir senenin karşılıklarını muhtevi bulunduğuna göre aradaki farkın daha büyük olması icabederken, masraf kısmında mühim tasarruflar yapılmış ve mütevazın bütçe prensibine sâdik kâlnarak masraf hadlerinin, gelir kaynaklarıyla karşılanabilecek bir durumda bulunmasına bîhassa dikkat olunmuş ve tetkiklerde daimî asgarî ihtiyaçlar göz önünde bulundurulmuştur.

Harp senelerinde beynelmilel istatistik neşriyatı yapılmamakta olduğundan Unum müdürlük

bütçesine tahmil olunan masraf yekûnun beynelmilel ölçütlere göre bu sene mukayesesini yapmak mümkün olamamıştır.

Ancak 1943 tekliflerinin geçen yıla nazaran tertip itibariyle mukayese edilerek masraflardaki tezayüt ve tenakus nispetleri aşağıdaki tabloda gösterilmekle iltifa olunmuştur.

	1942 bütçesinde		1943 teklifinin		
	Miktarı	% itiba- riyle U. yekûna nispeti	Miktarı	% itiba- riyle U. yekûna nispeti	% farklar — +
Şahsi masraflar	26 714 000	25,55	32 100 000	30,10	4,50
Gayri şahsi masraflar (işletme masrafları)	42 656 000	40,78	50 634 000	47,72	7
Mubayaa taksitleri	5 609 481	5,36	4 605 496	4,44	1
Servet tezyitleri	14 771 000	14,12	9 302 000	8,80	5
Trabzon - İran...	309 400	0,30	309 000	0,30	
V. ci kısım masrafları (Mubayaaat)	12 000 000	11,47	8 000 000	7,64	4
Merkez bankası ve diğer masraflar	2 533 119	2,42	1 049 504	1	
	104 593 000	100	106 000 000	100	

Bu tablonun tetkiki neticesinde 1943 teklifinin şahsi masraflarında geçen seneye nazaran % 4,5 ve gayri şahsi masraflarda % 7 nispetinde bir tezayüt olmuş ve diğer masraf unsurlarında geçen seneden daha aşağı hudutlarda kalmıştır.

Şahsi masraflarla işletme masraflarındaki yükselmenin gerekçeleri ise yukarıda tafsil edilmiştir.

İşletme masrafları

Kısım : 1

Bap : 1 (Şahsi masraflar)

Fasıl : 1. Madde : 1.

Daimî memur ve müstahdemler

Masraf tertiplerine mevzu ücret ve yevmiyeler karşılığı hariç olmak üzere bu madde ile teklif olunan tahsisat bütçe kanununa bağlı (C) işaretli cetvelde memuriyet unvanlarıyla derece ve adedleri gösterilen daimî memur ve müstahdemlere 2847, 3173 ve 3656 sayılı kanun hükümlerine göre verilecek ücretlerin karşılığını teşkil etmektedir.

Yeni yıl teklifi geçen seneye nazaran (2 202 000) lira fazla olup bunun başlıca sebebi kadroya yapılan ilâvelerle geçen sene masraf tertibinden aylık ve ücret alan bir kısım memur ve müstahdemlerin bu sene esas kadroya nakledilmesindedir. Filhakika (C) cetvelinin tetkikinden de anlaşılacağı veçhile kadroda yapılan tezyitler (1954) kişiden ibaret olup bunun (257) si merkez daireleriyle işletme merkez teşkilâtının, (72) si yol servisine, (510) u cer servisine ve (492) si hareket servisine yapılan ilâvelerden ve (632) si de İskenderun ve Mersin limanları memur ve müstahdemlerinin bu kere (C) cetveline ithal edilmesinden mütevellit bulunmaktadır.

Esas itibariyle kadroya yapılan ilâveler :

a) Bu yıl içinde satın alınacak muharrik ve müteharrrik edevatla munzam katarlar tertip ve

tahriri mümkün olacağından bu katarlarda geliştirilmek üzere cer ve hareket personeli yetiştirilmesi ve yeni teşekküllerin idare bünyesine iltihak etmesi dolayısıyla merkez daireleri kadrolarının takviyesi zaruretinden;

b) Son zamanlarda parça nakliyatının artması dolayısıyla işi pek çoğalmış bulunan ambarların gerek memur ve gerekse bekçi bakımından takviyesi mecburiyetinin hissedilmesinden;

c) Alehtlak istasyon, katar, cer personelinin azlığı dolayısıyla her üç sınıf memurun birkaç senedenberi beşer kudret ve tahammülünün fevkinde devam edegelen mesailerini tahfif maksadıyla bu kadroların takviyesine;

d) Demiryolu nakliyatında artan iş karşısında münakale emniyetinin temini için mevcut mukabele elemanlarının kâfi gelmemekte olduğu görüldüğünden teftiş heyetinin behemehal takviyesine;

lüzum hâsıl olmasından ileri gelmektedir.

Tahsisat itibarıyla farkların izahına gelince:

1. Kadro ilâveleri	1 131 000
2. Masraf tertibinden yapılan münakaleden	701 000
3. Terfi ve kademe zamları	370 000
	<hr/>
	2 202 000 liradr.
	<hr/>

Fasıl: 1 - Madde: 2

Muvakkat tazminat

2847 sayılı kanununun 5 nci maddesi hükümleri dairesinde verilmekte olan Ankara mesken tazminatına karşılık olan bu madde tahsisatı geçen seneye nazaran; Ankara Gar ve ambarlarıyla, Ankara Lokomotif deposunda, elektrik santrali ve motörlü tren deposunda çalıştırılacak memur ve müstahdemlerin, merkez ve 2 nci işletme kadrosunun takviyesi zaruretiine binaen 61 000 lira bir fazlasıyla teklif olunmuştur.

Fasıl: 1 - Madde: 3

Muvakkat memur ve müstahdemler

Trafiğin kesafet peyda ettiği mevsimlerde ve işlerin kadro ile başarılması mümkün olmayan hallerde cer ve hareket gibi faal servislerle, icabında muvakkat işler için Umum müdürlükçe hariçten hizmete alınacak muvakkat memur ve müstahdemlerin ücret ve yemiyelerine karşılık olan bu madde tahsisatı (40 000) lira olarak teklif edilmektedir.

Fasıl: 2 - Madde: 1

Daimî memuriyet harerrahı

Bu maddé tahsisatı yeniden idare hizmetine alınan veya daimî vazife ile başka bir yere gönderilen veya getirtilenlerin tekaüt olunan ve idarî veya sıhhi sebeplerle hizmetlerine nihayet verilmek suretiyle idareden ayrılacak memur ve müstahdemlere, nizamnamesi hükümlerine göre verilecek harerrahlara mahsus olup gerek geçen seneki tahsisatın kifayetsizliği ve gerekse harerrahlara yapılan % 50 zam dolayısıyla (17 000) lira arttırılmıştır.

Fasıl : 2 - Madde : 2
Muvakkat memuriyet harcırahı

Mezun ve hasta bulunanlara vekâlet etmek veya görülecek lüzum ve ihtiyaca binaen şebkemiz dahilinde ve muhtelif merkez teşkilâtıyla gar ve istasyonlar ve diğer teşkilâtın mevcut bulunduğu mahaller arasında çoğalan işlerimizin süratle yürütülmesi ve başarılmaması için o mahal personelinin takviyesi maksadiyle yapılacak muvakkat nakillerden dolayı tahakkuk edecek harcırah ve vekâlet harcırahlarının karşılığı olan tahsisat bu madde ile teklif olunmuştur. Harcırahlara yapılan zam dolayısıyla geçen seneye nazaran (28 000) lira bir fazlalık göstermektedir.

Fasıl : 2 - Madde : 3
Devir ve teftiş harcırahı

Bu madde ile istenilen tahsisat idaremizin teftiş ve murakabe vazifesini ifa ile mükellef bulunan unsurların yapacakları devir ve teftiş harcırahlarına karşılıktır.

İdare, tesisat ve teşkilâtının iyi bir halde bulundurulmasını ve seyrisefer emniyetini temin bakımından murakabe edilmesi icabeden işletme işlerinin fevkalâde zaman icabı daha sıkı bir surette kontrola tabi tutulmasına zaruret vardır. Bu da, murakabeye memur olan elamanların takviyesi ve teftiş turnelerinin artırılmasıyla kabil olabileceğinden gerek bu maksatla ve gerekse % 50 zam dolayısıyla bu nevi harcırah tahsisatı geçen seneye nazaran (251 000) lira artırılmıştır.

Fasıl : 3 - Madde : 1

Ecebi memleketlere gönderilecek talebe ile memur ve müstahdemlerin ücret, masraf ve harcırahları

Bu maddeye mevzu tahsisat, demiryolculuğun muhtelif branşlarında tahsil etmek üzere ecebi memleketlere gönderilen talebenin 1943 yılında datahsiline devam ettirileceği gibi bu yıl için de Avrupa'ya aynı maksatla talebe gönderilmesi istenilmekte olduğundan bunlara verilecek tahsisatın bir senelik tutarıyla okul ücretleri ve muhtemel sıhhi masraflarının ve bu sene içinde yurda dönecek olanların dönüş harcırahlarının karşılığını teşkil etmektedir.

Hâlen tahsilde bulunan 27 talebenin :

Bir senelik tahsisatı	$27 \times 95 \times 12 = 30\ 780$	
Okul harer	$27 \times 250 = 6\ 750$	
Muhtemel sıhhi masraflar	$27 \times 50 = 1\ 350$	
		38 880
		== ==

Yeniden gönderilecek 50 talebe için :

Talebenin bir senelik tahsisatı	$50 \times 95 \times 12 = 57\ 000$	
Gidiş harcırahı	$50 \times 250 = 12\ 500$	
Okul harer	$50 \times 250 = 12\ 500$	
Muhtemel sıhhi yardım	$50 \times 50 = 2\ 500$	
		84 500
		== ==

Yol servisi hesabına 3 ü İngiltere'ye ve 7 si Almanya'ya olmak üzere 10 talebenin tahsile gönderilmesi mukarrer bulunduğundan :

Gidiş harcırahı	10×250	=	2 500	
Okul harcı	10×250	=	2 500	
Aylık tahsisatı	10× 95×12	=	11 400	
Sihhi yardım	10× 50	=	500	
Talebelerin dönüş harcırahı	13		5 320	
			<hr/>	
			22 220	22 220
			==	
			<hr/>	
	Hepsi			145 600

Bu suretle bu madde tahsisatı geçen seneye nazaran (67 100) lira fazlasiyle teklif olunmuştur.

Fasıl : 3 - Madde : 2

Eenebi mütehassısların ücret ve masrafları

İnşaat işlerimizin çoğalmış bulunması itibariyle halen mevcut ve müstahdem iki eenebi mütehas-sıs ilâveten 4 mütehasıs daha alınması zaruri görüldüğünden bu madde tahsisatı geçen seneye nazaran (55 000) lira fazlasiyle istenmektedir.

Fasıl : 3 - Madde : 3

Yüksek mühendis mektebiyle teknik okuldaki idare talebesinin masrafları

İdareye yüksek mühendis, mühendis ve fen memurları gibi elemanlar yetiştirmek maksadiyle 1943 mali yılı içinde Yüksek mühendis mektebiyle teknik okulda idare hesabına (108) talebe okut-turulacaktır.

Bunların her biri için senede (800) lira masraf yapılmakta olduğundan bu madde için (86 400) lira tahsisat teklif edilmektedir. Geçen seneye nazaran görülen (23 900) lira tezayüt hem talebe adedinin arttırılmasından ve hem degıda maddeleri fiyatlarının yükselmesinden ileri gelmektedir.

Fasıl : 4 - Madde 1

Memur ve müstahdemlere verilecek ikramiye

Harp buhranının doğurduğu ağır şartlar altında her türlü mahrumiyetlere katlanmak suretiyle normalin üstünde bir mesai ve enerji sarfeden ve zaman zaman tekevvün eden tabii hâdiselerin te-siriyle görülen sel tahribatı, ray çatlaması, heyelân, kar ve saire gibi arızaların izalesi uğrunda mücadele ederek işletmenin inkıtaa uğramamasına büyük bir feragatla çalışan ve bu suretle millî demiryolculuğun itilâsına hâdim olan demiryolu memur ve müstahdemlerinin bu faaliyetlerinin devamını teşvik ve idare ile rabıtalarını takviye eylemek gayesiyle içlerinden takdire lâyıık olan-larının ikramiye ile taltifi için geçen sene kabul buyurulmuş olan (330 000) liralık tahsisata (120 000) lira munzam tahsisat verilerek bu madde tahsisatı (450 000) liraya iblâğ olunmuştur.

Yukarıdaki sebepler dolayısıyla bununda kifayet etmediği görüldüğünden bu yıl için (50 000) lira fazlasiyle (500 000) lira teklif olunmuştur.

Fasıl : 4 - Madde : 2

Kömür tasarruf ikramiyesi

Bu madde için geçen sene verilen tahsisat kâfi gelmekte olduğundan aynen teklif olunmuştur.

Fasıl : 4 -- Madde : 3

2847 sayılı kanunun 9 neu maddesi mucibince verilecek tazminatlar

Mozkür kanunun 9 neu maddesine müstenit bulunan nizamname hükümleri dahilinde aktif personele verilmesi gereken hizmet tazminatının karşılığı bu maddeye konmuştur.

Demiryolu edevatının bakımı için bu idarenin ziyade muhtaç olduğu rezidü yağı ve saire gibi müstehlek malzeme stokları kalmamıştır. Hariçten tedarikine de imkân olmadığından bu malzeme yerine yerli ve kalite itibariyle daha düşük yağların kullanılmasına mecburiyet hâsıl olmuş ve vagon dingillerinin yanmasını önleyerek seyrüseferin emniyetini temin bakımından baskıcı ve yağcı gibi tren personelinin çift çalıştırılması gerekmiştir. Aynı sebeplerin bu sene de devam edeceği nazara alınarak tahsisat geçen seneki gibi teklif olunmuştur.

Fasıl : 4 - Madde : 4

2847 sayılı kanunun 9 neu maddesi mucibince verilecek sair tahsisat ve tâli ücretler

Bu madde tahsisatı ev kirası, su doldurma ücreti, fena hava tahsisatı, gişce, temsiliye ve fazla mesai, munzam tahsisat namlarıyla bunlara müstahak personele nizamname hükümleri dahilinde verilmesi gereken tâli ücretlerin karşılığını teşkil etmektedir.

Kendilerine hizmet evi tahsisi icabeden memurların artması iklim icabı olarak fena hava tahsisatının sıhhi bakımdan merzağı mntaka olduğu tesbit edilen yerlere de teşmili, yoleu ve eşya nakliyatının mühim bir nispette artması üzerine istasyon ve ambarlarda yeni gişeler açılması gibi sebeplerle bu nevi masraflar da tezayüt edeceğinden geçen seneye nazaran (119 000) lira fazla tahsisat istenmektedir.

Fasıl : 4 - Madde : 5

4178 sayılı kanunun 3 neu maddesi mucibince verilecek çocuk zammı

Dört ve daha fazla çocuklu olan memur ve müstahdemlere çocuk zammı verilmek üzere geçen sene 4178 sayılı kanunla kabul edilmiş olan zamlar karşılığı bu sene çok çocuklu memurların adedi bir miktar artmış olduğundan (2 000) lira arttırılmıştır.

Fasıl : 4 - Madde : 6

4178 sayılı kanunun 9 neu maddesi mucibince verilecek yakacak zammı

İdarenin 4 ve 10 neu işletme mntakalarında rakımı 1500 ve daha yukarı olan mahallerde daimi memuriyetle vazife gören memur ve müstahdemlerimize verilmesi gereken yakacak zammı karşılığı bu maddeye tahsisat olarak vazedilmiştir. Bu mntakada çalışan personelin takviye edilmiş olması itibariyle tahsisatın (4 000) lira miktarında arttırılması icabettir.

Fasıl : 5 - Madde : 1

Memur ve müstahdemlerin melbusat ve işçilerin tulum bedeli

Resmî elbise giymeğe mecbur tutulan memur ve müstahdemlere senede bir kat elbise ile bir çift ayakkabı ve bir kasket ve iki senede bir paltó, ayrıca işçilere de birer tulum ve yol amelesine de tip köylü elbisesinin parasız olarak verilmesi geçen sene bütçe kanunu ile kabul buyurulmuş olduğundan bu sene için de bu madde ile geçen seneye nazaran (308 000) lira fazlasıyla bir tahsisat istenmektedir.

Bu tezayüt giyim eşyası fiyatlarının yükselmesi ve aynı zamanda personel adedinin artmasıyle husule gelmektedir.

Bu yıl içinde idarece tesis ve işletilmesi derpiş olunan dikimevi mütchassis ve müstahdemlerinin ücret ve masrafları da bu tahsisattan tesviye ve mahsup edilecektir.

Fasıl : 5 - Madde : 2
Tekâüt, dul ve yetim maaşları

4178 sayılı kanun gereğince verilmesi lâzımgelen fevkalâde zamda dahil olduğu halde tekaüt, dul ve yetim maaşlarının karşılığını teşkil eden bu madde tahsisatı geçen senenin aynı olarak teklif edilmiştir.

Fasıl : 5 - Madde : 3
2454 sayılı tekaüt sandığı aidatıyla mâlûliyet karşılığı

İdarenin 2454 sayılı Tekâüt sandığı kanununun 5 ve 6 nci maddeleri gereğince daimi ve müseccel memur ve müstahdemler ücretlerinden % 5 olarak yapılmakta olan tekaüt aidatı tevkifatı ile % 1/2 mâlûliyet karşılığı olarak idarece sandığa ödenmesi icabeden meblâğ bu madde tahsisatından sarfedilmektedir.

Mersin ve İskenderun limanlarının idareye raptı ve diğer servis kadrolarına yapılan ilâveler dolayısıyla 1 nei fasılın 1 nei maddesinden ve masraf tertibinden ücret alanların artması ve bu sene içinde tescil edilecek memur ve müstahdemler istihkakından kesilmeğe başlanacak aidatla kısmen terfi edecek ve kısmen kademe zammı alacak olanların ücretlerinden alınacak aidat farklarını karşılamak üzere bu tahsisatın geçen yıla nazaran (300 000) lira fazlasıyla teklifine zaruret görülmüştür.

Fasıl : 5. - Madde : 4

İdare hizmetinden çıkarılanlarla kazaya uğrayanlara ve ailelerine nizamname mucibince verilecek tazminat

Hareerah, tazminat ve tahsisatlar nizamnamesinin 1 nei fasıldaki hükümler dairesinde idare hizmetinden çıkarılanlara veya kazaya uğrayanlara veya ailelerine verilen tazminat karşılığında teşkil eden bu madde tahsisatı geçen senenin aynı olarak teklif edilmiştir.

Fasıl : 5. - Madde : 5
Sanat okulu masraflarına yardım

Muharrik ve müteharrik edevatın büyük, orta, ve cari tamirlerini yapan büyük atelyelerin ve işletme depolarının sanatkâr işi ihtiyaçlarını karşılamak gayesiyle tesis edilmiş olan Eskişehir Sanat okulumuzda demiryolu tekniğine uygun ve atelyelerde müfit eleman yetiştirilmekte olduğundan bu yıl burada okuyan talebeler adedinin artırılması ve Sivas'da da şimdilik nihari 2 nei bir Sanat okulunun açılması düşünülmüş ve bu madde tahsisatı (766 000) lira olarak teklif olunmuştur.

Geçen seneye nazaran görülen (494 520) lira tezayüd Eskişehir okulunda okuyan 424 talebenin (500) ze çıkarılması, hayat pahalılığı sebebiyle yiyecek maddeleriyle giyecek eşya ve ders levazımı fiyatlarının yükselmesinden hâsıl olan fiyat farkı ve Sivas okulunun tesis ve bir senelik faaliyetini için yapılacak masraflar karşılığının teklife ithal edilmiş olmasından tevellüt etmektedir.

Fasıl : 5 - Madde : 6

Mektep bulunmayan yerlerdeki memur ve müstahdem çocuklarının tahsil masraflarına yardım

Vazifeleri icabı olarak mektep bulunmayan mahallerde çalışmakta ve pek çoğu az ücret almakta olan memur ve müstahdemlerin çocuklarını tahsilden mahrum bırakmamak suretiyle hem kendilerinin ve hem de memleketimizin kültür sahasında ilerleme ve tekâmülüne yardım etmek ve aynı zamanda bir çoğu ara istasyonlarda ıssız yerlerde feragati nefisle çalışan demiryoleularını mânevi bir rabita ile idareye bağlayabilmek amacıyla çocuklarının Eskişehir ve Konya talibe

pansiyonlarında okutturulmakta olduğu malûmdur. Bunların tahsil masraflarına idarece yapılmakta olan yardım masraflarını karşılayan bu madde tahsisatı geçen seneye nazaran: gıda maddeleriyle kumaş ve malzeme fiyatlarında vâkı yükselmeden mütevellit fiyat farklarının nazara alınması olmasından dolayı (35 800) lira miktarında arttırılmıştır.

Pansiyonların idare ve işletme esaslarına müteallik talimatname mucibiince talebe velilerinden alınmakta olan pansiyon ücretleri varidat bütçemizin 4 ncu faslına irat kaydedilmektedir.

Fasıl : 5 - Madde : 7

Demiryol meslek mektebi ücret ve masrafları

İdarenin yol, cer ve hareket servislerine mesleki malûmatla mücehhez memurlar yetiştirmek üzere geçen sene Ankara'da lise derecesinde yatılı bir meslek mektebi tesis edilmişti.

Mektebin talebe mevcudu bu sene (240) a baliğ olacağından bunların iâşe ve melbusat masraflarıyla okul için gerekli tedarik malzemesiyle ders kitapları bedeli ve lâboratuvar ile sair tesisatın temini zaruri bulunduğundan bu madde tahsisatı geçen seneden (248 000) lira fazlasıyla teklif olunmuştur.

Fasıl : 5 - Madde : 8

İlâçlar, sıhhi imdat kutuları masrafları, memur ve müstahdemlerle ailelerine sıhhi muavenet, cenaze ve sıhhi levazım, nakliye ve sıhhi tedabir masrafları

Memur ve müstahdemlerin sıhhi bakımları için yapılan mualece, tedavi, sanatoryum, mütahasıs ücretleri ve dış tedavi masrafları, lâboratuvar tahlilleri, hastahaneler, cenazeler, sıhhi nakliye ve sıhhi tedbir masraflarıyla trenlerde bulundurulmuş sıhhi imdat kutuları için ihtiyar edilecek masraflar bu madde tahsisatından karşılanmaktadır. Geçen seneye nazaran görülen (167 930) lira tezayüt yeni hastanenin tam kadro ile faaliyete konulmuş olması ve tıbbi malzeme ve gıda maddeleri fiyatlarının yükselmesinden mütevellit bulunmaktadır. Buna mukabil memur ve müstahdemlerden % 2 hesabıyla alınmakta olan sıhhiye aidatı miktarı da (530 000) liraya baliğ olmakta ve bu hasılat varidat bütçesinin 3 ncu faslına irat kaydedilmekte olup teklif edilen tahsisat alınmakta olan aidat tutarının dununda kalmaktadır.

Fasıl : 5 - Madde : 9

Demiryolları spor teşekküllerine yardım

Memleket bünyesinde önemli bir yer almış bulunan spor faaliyetinin inkişafına kendi memur ve müstahdemlerimiz ve vasıtalarımızla yardım etmek idaremizin içtimai bir vazifesi olmakla beraber 3530 sayılı beden terbiyesi kanununun 21 nci maddesi hükümlerile de tahmil edilmiş bir mükellefiyet olduğundan bu teşkilâta ait kadro ve masraf karşılıkları umum müdürlük bütçesinin ait olduğu tertiplerine ilâve edilmiş ve bu madde tahsisatı yalnız muhtelif işletmelerdeki Demirspor teşekküllerine nakdi yardım için teklif edilmiştir.

Fasıl : 5 - Madde : 10

Katarlarla deniz vasıtalarında çalışan ve hamulenin tertip ve tahrikiyle bilfiil alâkâlı memur ve müstahdemlerin iâşe masrafları

Katarlarda ve deniz vasıtalarında çalışan ve yüklerin tertip ve tahriki işlerinde fiilen hizmet gören memur ve müstahdemlerin mârûz buldukları iâşe zorluklarını hafifletmek ve yaptıkları ağır ve meşakkatli işe dayanabilmelerini temin etmek maksadiyle bilfiil çalıştıkları günlerde ve günde bir defa olarak parasız yemek verilmesi ve yemek pişirilmiyen yerlerde bu istihkakın ay-nen verilmesi munzam tahsisat kanunu ile kabul edilmiş ve 1942 malî yılı 5 aylık itiyacına karşılık olarak 5 ncu fasla eklenen 10 ncu madde ile (950 000) lira fevkalâde tahsisat verilmiştir.

Önümüzdeki yıl içinde aynı iktisadi şartların ve işe zorluklarının devam edeceği tabii görül-
mekte olduğundan sözü geçen memur ve müstahdemlerin senelik işe ihtiyaçlarını temin etmek
üzere bu madde ile (1 704 750) lira tahsisat teklif olunmaktadır.

Fasıl : 5 - Madde : 11

4306 sayılı kanun mucibince verilecek giyim eşyası bedeli ve bilûmum masrafları

Bir defaya mahsus olmak üzere Hükümetçe sabit gelirli memur ve müstahdemlerin kendileriyle
eşlerine gelirlerinin miktarına göre verilmesi mezkûr kanunla kabul buyurulmuş olan elbiselik ku-
maş ve ayakkabı gibi giyim eşyası bedelinin bir kısmı geçen sene bütçesine fevkalâde tahsisat
alınmak suretiyle temin edilmişti. Bu kere teklif olunan (500 000) lira tahsisat mütebaki kısmının
karşılığı olarak istenmektedir.

Fasıl : 6

Tahmil ve tabliye ücret ve masrafları

Ticari eşyanın istasyon ve ambarlardan vagonlara yükletilmesi ve vagonlardan boşaltılması
ve limanlarda gemilerden deniz vasıtalarına aktarması ve bu vasıtalarından gemilere yükletilmesi
için çalıştırılan ve kadromuz karşılığı olmıyan muvakkat amele ve hamalların yevmiyeleriyle bu
işlerin ihale suretiyle mütaahhitlere yaptırıldığı hallerde ödenecek olan paralar bu fasıl tahsisatın-
dan sarf ve mahsup edilmekte ve buna mukabil mal sahiplerinden alınan liman, rıhtım, hamaliye
ve saire gibi ücretler de bütçenin varidat kısmına irat kaydedilmektedir.

Geçen seneye nazaran görülen (754 750) lira fazlalık İskenderun ve Mersin limanlarının yükle-
me ve boşaltma masraflarıyla amele ve hamal yevmiyelerinde vâkı yükselme dolayısıyla nazara
alınan farktan tevellüt etmektedir.

Bu madde tahsisatı mütehavvil olarak istimal edilmektedir.

İkinci bap

Gayri şahsi masraflar

Fasıl : 7 - Madde : 1

Matbu evrak ve kırtasiye ile mecmua bedeli ve demiryolları dergisine yardım

Umum müdürlüğe bağlı bilûmum merkez ve taşra teşkilâtının kırtasiye ve matbu evrak ihtiyaç-
ları ile demirbaş mahiyetinde olmıyan hizmet talimatnamelerinin tabii ve teedit masrafları, abone
olunan gazete ve mecmuaların bedelleri ile demiryolları dergisine lüzum görüldüğü takdirde yapıla-
cak yardımları ihtiva eden bu madde tahsisatı geçen seneye nazaran (50 000) lira bir fazlalık
göstermektedir.

Bu nevi masrafların icrasında âzami tasarruf fikirleri hâkim olmakla beraber devam eden
dünya harbi yüzünden kâğıt ve tabii için lâzım olan mürekkep, boya ve sair malzemenin fiyatla-
rında görülen yükselme masrafın o nispette artmasını mucip olmaktadır. Diğer taraftan Mersin
ve İskenderun limanlarında idareye ilhakı üzerine bu mahiyetteki masraflar da husulü tabii olan
tezayüt nazara alınmıştır.

Fasıl : 7 - Madde : 2

Binaların, muharrik ve müteharrik edevatın tenvir, teshin, mahrukut, yağ ve sair müstehlek
mevat masrafları

Bütün işletme müstehlek malzemesinin temin, sarf ve istihlâkine mahsus olan bu madde mas-
rafları için de en başta lokomotiflerin ve atelyelerin kömür istihlâki gelmektedirki bu nevi mas-
rafın artmasına tesir iera eden sebeplerden birini kömür havzasından temin edilen kömürlerin ey-

safında mevcut tenakus, değeri de kömür fiyatlarının yükselmesi teşkil etmektedir.

1. — 1942 mali yılı bütçesinde kömür sarfiyatı tahmin edilirken % 30 - 40 nispetinde kırıble ve 18/50, 10/18 cinsinden müteşekkil rekompaze kömür tedarik edilebileceği nazarı itibara alınmış ve bu masrafın hesabında istenilen vasıfları haiz kömür esas itihaz olunmuştur.

Halbuki geçen yılın birinci 6 ayı içinde kömür havzasından bu cins kömürler yerine % 23.89 kırıble ve tüvenan ve 4.89 briket kömürü verilmiş ve ihtiyacın bir kısmı da linyit ocaklarından temin olunmuştur.

Lokomotiflerde bu vasıftaki kömürlerin kullanılmasına zaruret hâsıl olunca kömürün, teknik sebeplerle kül nispeti de % 11 den % 14 e yükselmiş ve bittabii kömür sarfiyatı da bu nispette artmıştır. Evvelki sene içinde beher tren kilometreye 24 kilo isabet etmekte iken bu yıl lâzım olan kalori ve cer kuvvetinin istihsali için vasatı olarak 26 kilo sarfedilmiştir.

1943 yılında (22 000 000) tren kilomere iş yapılacağı tahmin edilmekte olduğuna göre kömürlerin tamamen Ereğli olarak alınması mümkün olduğu takdirde kömür sarfiyatının (632 000) tona baliğ olacağı anlaşılmaktadır.

Bu kömürlerin ise tamamen Ereğli olarak verilmesi de mümkün olmayacağından bir kısmının linyit kömürü olarak alınması zaruri ve bu cins kömürün kalori itibariyle bir tonu (666) kilo Ereğli kömürüne muadil bulunduğundan bunlar arasındaki kalori farkı nispetinde fazla bir miktarda linyit kömürünün tedarik ve sarfı çaresiz bulunmaktadır. Şu hale göre kömür sarfiyatımız:

550 000 Ereğli
40 000 Çeltik
85 000 Linyit

675 000 Tona baliğ olacaktır ki kömürün vasfında mevcut saik (43 000) ton miktarında fazla bir kömür istihlakini intağ cylemektedir.

2. — 1941 yılında beher tonu 13.62 liraya alınmakta olan Ereğli kömürünün fiyatı 1942 mali yılının ilk yarısında 18 liraya ve ikinci yarısında 21 ve mütaakiben 24 liraya kadar yükselmiş ve keza linyit kömürünün fiyatı da mahsus bir tereffü istidadını göstermiştir.

Halen Ereğli kömürünün fob fiyatı 23.18 lira raddesinde olup buna muhtelif limanlarda, demiryolu şebekesine sevk ve tevzi edilmek üzere denizyolu ile nakledilecek olan mühim bir miktarın nakliyesi ve sigortası ve zayıat karşılığı da nazarı dikkate alınarak kömürün maliyet fiyatı 25.35 lira tesbit edilmiştir.

Yalnız lokomotiflerde sarfedilecek kömür:

Miktarı ve tutarı

Ereğli	484 000 × 25.35 =	12 274 400	
Çeltik	40 000 × 600 =	240 000	
Linyit	60 000 × 19.18 =	1 150 800	
	<hr/>	<hr/>	
	584 000	13 665 200	13 665 200 liraya ba- liğ olmak- tadır.

Buna alimantasyon ve su tasfiye tesisatı için kömür dahil, elektrik, gaz, üstübü, fayraplık odun, kireç ve soda masrafları karşılığı olarak 211 200

Vagon ve lokomotif dingil yağları ile sürşof yağı ve tenvir, teshin masrafları olarak 1 385 000

İşletmelerin tenvir, teshin, gaz, benzin, mazot ve sair müstehlek mevut bedelleriyle bu maddeden ücret alan depoların tahmil ve tahliye ameleleriyle kömür müteahhitlerine ödenmekte olan tahmil ve tahliye ücretleri, şirket ve belediyelere ödenen elektrik sarfiyatı, müseccel amelelerin işe masrafları 1 558 000

Umumi idare binasıyla işletmelerin kaloriferleri için senelik kok kömürü ihtiyacı 45 600

Haydarpaşa, Ankara, Alsancak ve Sirkeci elektrik santralleri işi ve amelelerinin aylık ücretleriyle işe masrafları (aile zammı dahil) 135 000

Cer servisinin bu maddeden ihtiyacı yekûnu 17 000 000

Yol şubelerinin tenvir ve teshin ve müstehlek malzemesi için 461 720

İstasyon ve ambarlarda sarfolunacak tenvir ve teshin malzemesi 300 000

Kısım tababet ve cezaneleriyle hastaneler tenvir ve teshin masrafı 34 000

Haydarpaşa, Derince, İskenderun ve Mersin limanlarının tenvir, teshin ve müstehlek malzeme masrafı 225 080

Merkez daireleriyle işletme merkez teşkilâtının müstehlek masrafları 56 700

Hepisi 18 077 500

Şu suretle bu tertibe giren masrafların geçen seneye nazaran (6 654 000) lira arttırıldığı görülmektedir.

Yukarıda izah edildiği veçhile kömürün evsaf ve fiyat farklarıyla diğer müstehlek malzeme fiyatlarında görülen yükselmeler bu tezayüde müessir bulunmaktadır.

Fasıl : 7 - Madde : 3

Bilet matbaası ücret ve masrafları

Bilet tabı işlerinde istihdam edilen işçilere ait ücretleri ve bilet tabı için yapılacak masrafları ihtiva etmektedir.

Fasıl : 8 - Madde : 1

Demirbaş eşyanın bakım ve tecdidi

Seneden seneye artmakta olan istasyon ve ambarlarla depo ve atelyelerde, işletmeler teşkilâ-

tında bulunan demirbaş eşyanın hüsnü halde bulundurulması ve uzun zaman istifade edilmesini teminen bakım ve teedit masrafları karşılığolan bu madde tahsisatı geçen seneye nazaran (105 000) lira fazlasıyla teklif edilmektedir.

Fasıl : 8 - Madde : 2

Üst yapının bakım ve teediti

Balast ile ray, travers, küçük yol malzemesi ve makaslardan müteşekkil bulunan üst yapının bakım ve teediti masraflarının elemeği ve malzeme sarfiyatına karşılık olarak bu madde için (12 406 000) lira tahsisat teklif edilmektedir.

Geçen seneye nazaran munzam tahsisatta dâhil olduğu halde (2 227 000) lira bir fazlalık vardır. Bu tezeyüde 4356 sayılı kanunla amelenin kendilerine ve işeyle mükellef buldukları ailesi efradına verilmesi lâzımgelen 5 er lira fevkalâde zamlarla amelenin işe ve elemeği ücretlerinin vasatı günde 250 kuruşa kadar yükselmesi başlıca sebep teşkil etmektedir. Ayrıca hattın geçen seneden daha fazla balast tahkimatının yapılmasına lüzum göstermesi ve karla kapanmakta olan yarma ve benzeri yerlerde kar siper ve tünellerinin inşası gibi işlerin yapılması ve yol amel takımlarının takviyesi yarma ve imlâlarla sele mâruz kısımlarda ıslahat yapılması program dahilinde bulunmakta olduğundan seyrüsefer emniyetinin temini bakımından ifası zaruri bulunan bu masrafları karşılamak üzere

Yol çavuş, çavuş muavini, bekeçi ücretleri	1 927 570
7600 amele ücretleri	4 821 220
5 liralık zamlar	1 403 670
Yol müstehlek malzemesi	200 000
(300 000 m. 3) balast	1 375 000
Yol alât ve edevatının tamiri	250 000
Kar siperleri inşası	175 000
Bismil - Sinan arasındaki 20 kilometrelik yeni yol için inşaata verilecek bakım ücreti	8 120
Fevkalâde hâdiseler masrafı	250 000
Sele mâruz kısımlarda tatbik edilecek işler	400 000
Yol amele ve işçilerinin işe masrafları	1 185 420
Yarma ve imlâlarda yapılacak ıslâhat	400 000
İskenderun istasyon tevsiyatı	10 000

Hepsi 12 406 000

Fasıl : 8 - Madde : 3

Diğer tesisatın bakım ve teediti (elektrikli ve elektriksiz işaretler masrafları, liman, rıhtım ve bilûmum deniz vasıtalarının ve siloların masrafları dâhil

Bu maddede geçen seneye nazaran görülen (1 819 000) lira fazlalık geçen yıl ortasında alınan (915 000) lira munzam tahsisattan sonra (904 000) liraya düşmektedir. Bu artış başlıca elemeğiyle malzeme fiyatlarında müşahede olunan yükselişle ilgili bulunmakta olup aşağıdaki işler ve hizmetlerin ifasını istihdaf etmektedir.

Şebeke üzerinde mevcut bilûnum mebani, sınaî tesisat, tüneller, köprüler, viyadükler, menfezler, vagon kantarları, döner köprüler, telgraf hatları, limanlar, iskelelerle sair tesisatın bakım ve teediti işlerinin tevhit eylediği masraflar ile İskenderun ve Mersin liman atelyesi memur ve müstahdemleriyle işçilerinin ücretleri ve bu limanlarda bulunan makinalı makinatsız deniz vasıtalarını tamir ve bakım masrafları ve muvakkat işlerde gelişen amele miktarının yükeltilmesi, sey-

risefer emniyetinin bağılı bulunduğu telgraf hatlarının daimî kontrolunun temini için telgraf çavuş ve amelelerinin tezyidi lüzumu, yol ve limanlar atelye işleriyle amelelerinin kendilerine ve işleriyle mükellef bulunan ailesi efradının her birine 5 şer lira fevkalâde zam mükellefiyetinin yükseltilmiş olması dolayısıyla bu madde tahsisatının arttırılmasına zaruret hâsıl olmuştur.

Fasıl: 8 - Madde: 4

Muharrrik ve müteharrik edevatın bakım ve teedidi

Muharrrik ve müteharrik edevatımızın büyük, orta, cari tamir masraflarına karşılık olan bu madde tahsisatı mahiyeti itibariyle malzeme ve el emeğinden teşekkül etmektedir. 1942 mali yılında yapılacağı tahmin olunan (22 000 000) kilometre ile lokomotif kilometre arasında 1.42 nispetinde fark olduğundan önümüzdeki yıl zarfında (22 000 000 X 1.42 = 31 240 000) lokomotif kilometre yapılacaktır.

Orta ve büyük tamir gören makineler için vasatı olarak 60 bin kilometre hesabıyla tamir edilecek lokomotif adedi 31 240 000

60 000

= 520 yi bulacaktır.

Bunun 450 si büyük, 70 i orta tamir görecektir. Durmadan servis yaptırılan bu makinelerin tamirlerinin yapılabilmesi için Eskişehir ve Sivas atelyesi işçilerinin normal mesai haricinde çalıştırılmasına ve geçen yıl olduğu gibi çift ekip usulü ile çalışılmağa devam mecburiyeti vardır.

Ayrıca 950 yoleu ve servis vagonıyla 5700 yük vagonu ve bunlara ilâveten Mudanya - Bursa hattı lokomotif ve vagonlarıyla motörlü trenlerin ve elektrik santrallarının da tamirâtı bu meyanda yapılacaktır. Bundan başka depolarda yapılacak cari küçük tamirler de el emeği ve malzeme masraflarıyla birlikte ve bu hizmette kullanılan müstahdeminin işe masrafları da bu tertibe dahil bulunmaktadır.

Teklif olunan bu tahsisatın geçen seneye nazaran (4 351 000) lira fazla oluşu doğrudan doğruya malzeme ve el emeği fiyatlarında vukubulan tereffüleriyle bu sene 4356 sayılı kanunla işçilere ve işçisiyle mükellef bulunduğu ailesi efradına verilmesi kabul buyurulmuş olan 5 şer lira fevkalâde zamdan neşet etmekte olup müfredatı aşağıda arz olunmuştur.

Lokomotiflerin büyük tamiri (Elemegi ve malzeme)	450×10 000=	4 500 000
Lokomotiflerin orta tamiri	70× 4 500=	315 000
Yoleu ve servis vagonlarının tamiri	950× 1 1f0=	1 130 500
Yük vagonlarının tamiri	5 700× 280=	1 596 000
Mubayaa - Bursa hattı lokomotif ve vagonlarının tamiri		33 400
Motörlü trenlerin tamiri		92 400
Haydarpaşa, Sirkeci, İzmir, Ankara elektrik santrallarının lokomotif ve vagonlarda yaptıkları tamirat masrafı		42 000
Atelye ve depolarda lokomotiflerin câri tamirâtı		2 000 000
Atelye ve depolarda vagonların câri tamirâtı		427 000
Atelye ve depolarda yük vagonlarının câri tamirâtı		375 000
Depoların küçük tamir masrafları		1 100 000
İşçilele yedirilecek yemek masrafı		2 090 700
		<hr/>
		13 704 000
		<hr/>

Fasıl : 8 - Madde : 5

Fidanlıklar ve ziraat işleri ücret ve masrafları

Parasız işe edilmekte olan memur ve müstahdemlerin gıda maddeleri ihtiyaçlarının bir kısmı piyasadaki darlık dolayısıyla idare arazisi ve fidanlıklardan istihsal edilmekte olduğundan bu istihsalın geçen senekinden daha geniş ölçüde başarılması düşünülmüş ve bu maksatla bu madde tahsisatı çoğaltılmıştır. Her türlü zayıt masrafları ile birlikte bu işte kullanılan müstahdemlerin yevmiye ve ücretleri bu tertipten ödenmek kaydıyla geçen seneki tahsisata nazaran (150 000) lira fazla teklif olunmuştur.

Fasıl : 9 - Madde : 1

Transit vagonların edevat tatili ücreti

Vaziyeti hâzıra dolayısıyla memleketimize yapılan ithalâtın büyük bir kısmının demiryollarıyla cenebi memleketlerden seykedilmeleri ve uzak mesafeler katederek yapılan nakliyatta kullanılan vagonların memleketimizde uzun müddet kalmaları dolayısıyla mücavir memleket demiryollarından şebekemize gelen cenebi vagonlara ayda vasatı (7 000) lira üzerinden somaj ücreti verileceği hesaplanmış ve bu madde tahsisatı geçen seneye nazaran (36 000) lira noksaniyle teklif olunmuştur.

Fasıl : 9 - Madde : 2

Sempron ekspresi ağığından Türkiye hissesi

Sempron ekspresinin muhtemel ağıklardan ve trafik mümessil idaresi olan Fransız demiryolları millî şirketinin temsil masraflarından Türkiye Devlet demiryollarına isabet eden hissenin katiyetle tesbiti mümkün olmadığından bu madde tahsisatı geçen sene olduğu gibi aynen teklif edilmiştir.

Fasıl : 9 - Madde : 3

Mücavir demiryollarına verilen rödövanlar

Memleketimizle hemhudut olan mücavir Devletlerden Sovyet ve Franko Elenik demiryollarıyla cenup demiryolları arasındaki komşuluk münasebetlerini tanzim eden mukavelenamelerin hükümlerine göre tediyesi meşrut olan rödövanlar geçen sene olduğu gibi (8 000) lira olarak istenmiştir.

Fasıl : 9 - Madde : 4

Demiryolları ittihadı ve takas büroları idare ve temsil masrafları

Beynelmilel demiryolu münakalâtını tanzim eden ve bu münasebatın doğurduğu alacak ve borçları tasfiye eden demiryolu idareleri takas bürolarına iştirakimiz sebebiyle milletlerarası kabul ve tanzim olunan anlaşma esasları dahilinde tahakkuk eden borçlarımızın ödenmesine mahsus olan bu madde tahsisatı geçen seneki gibi (6 000) lira olarak talep edilmiştir.

Fasıl : 10 - Madde : 1

İrat getiren emlak resim ve vergileri

Bu madde tahsisatı, geçen sene kâfi geldiğinden bu yıl için de aynı miktarda istenmiştir. Esasen mütehavvil bir tahsisat olarak istimal olunmaktadır.

Fasıl : 10 - Madde : 2

Kaza neticesinde ölen veya málül kalanlara, nakil esnasında hasar veya ziyaa uğrayan eşya sahiplerine verilecek tazminat

Evvelki seneler zarfında kaza neticesinde ölen veya málül kalanlara muhtelif sebeplerden dolayı bir tazminat verilmeyen 50 kişinin mütedahil alacağı ile, nakil esnasında ziyaa uğrayan

eşya bedellerinin tazmini hakkındaki 4341 numaralı kanunla kabul edilen esaslar dairesinde zayi eşya sahiplerine beyan edilen kıymet üzerinden tazminat verilmesi icabetmekte olduğundan bu madde tahsisatının geçen seneye nazaran 165 000 lira fazlasıyla teklif zaruri görülmüştür.

Fasıl : 10 - Madde : 3

Eski seneler borçları

Muhtelif senelerde, senesi zarfındaki tahsisattan ve 1042 sayılı teşkilât kanunumuzun 43 nci maddesi müebince bunu takip eden 3 sene zarfında da ait olduğu tertiplerdeki tahsisattan ödenmiyerek düyuna kalmış olan bazı masrafların ölenmesine mahsus olan bu madde tahsisatı 1942 mali yılına nazaran (14 000) lira noksanıyla (8 000) lira olarak teklif olunmuştur.

Fasıl : 10 - Madde : 4

Reddiyat ve muhtelif aidat

Muhtelif seyahat acenta ve büroları vasıtasıyla sattırılan biletlerin bedelleri üzerinden mukaveleneleri müebince tediyesi meşrut komisyonlar, büyük ölçüde nakliyat yapanlara tenzilâh tarifelerin konmuş olduğu esaslar dairesinde verilecek primlerle, aidatla istihdam edilecek memur ve müstahdemler istihkakının tediyesine ve bazan tarifelerin yanlış tatbikinden mütevellit reddiyata mahsus olan bu madde tahsisatı geçen senenin aynı olarak istenmektedir.

Bu tahsisat muthevvil olarak kullanılmaktadır.

Fasıl : 11 - Madde : 1

Posta, telgraf ve telefon ücretleri

İşlerin süratle yürütülmesi zaruri bulunduğundan bu maksatla seri muhabere ve mükâleme vasıtalandan geniş ölçüde istifade edilmektedir.

Bilhassa uzak merkezlerde bulunan teşkilât istasyonlarıyla edevat tevzii işlerinin tesrii için yapılan konuşmalar telefon ücretlerinin dağılmasını intaç etmiş olduğundan bu madde tahsisatı geçen seneye nazaran 35 000 lira fazla tahmin edilmiştir.

Fasıl : 11 - Madde : 2

İlân ücretleri

İdarî ve kanunî lüzum üzerine halkın rtilâma arz edilmesi gereken ilân masraflarını karşılamak üzere bu madde tahsisatı geçen senenin aynı olarak teklif edilmiştir.

Fasıl : 11 - Madde : 3

Mahkeme masrafları ve serbest avukat ücretleri

Halen istihdam edilmekte olan mukavelenin serbest avukatlar genişliyen işlere kâfi gelmemekle beraber verilmekte olan ücretlerle de çalışılmamakta olduklarından mukavelenin teedidi esnasında ücretlerinin tezyidi ve yeniden mukaveleli avukat alınması için bu madde tahsisatı (15 000) lira fazlasıyla (40 000) lira olarak teklif edilmiştir.

Fasıl : 11 - Madde : 4

Faiz, aciyo ve akça farkları

Milletlerarası nakliyatının icaplarından doğan borçlarımızın takviyesi için gereken serbest döviz primlerinin istihsaline kadar geçen zamana ait faiz ve banka komisyonu gibi masraflar karşılığı olan bu tahsisat geçen senenin aynı olarak teklif olunmuştur.

Fasıl : 11 - Madde : 5
Sigorta ücret ve sermayesi

Şebekemizin muhtelif mahallerinde sigorta ödilecek kıymetlerin geçen seneye nazaran artmış olmasına binaen bu madde tahsisatı (20 000) lira fazlasıyla (170 000) lira olarak teklif olunmaktadır.

Fasıl : 11 - Madde : 6
Temsil masrafları

İdaremizin diğer teşkilâtla temas ve münasebetlerinden mütevellit temsil masrafları için geçen sene kabul buyurulan tahsisat sarfiyata kifayet etmediğinden tahsisatın bu sene (3 000) lira kadar arttırılmasına zaruret hâsıl olmuştur.

Fasıl : 11 - Madde : 7

Beynelmilî demiryolu teşekkül ve kongrelerine iştirak masrafı

Beynelmilî demiryolu kongre ve teşekküllerine idaremizi temsilen iştirak edecek memurların masraflarına karşılık olan bu tahsisat geçen sene kabul olunan miktarda istenmektedir.

Fasıl : 11 - Madde : 8

Pasif korunma tertibatı masrafları

Zehirli gazlardan korunmak maksadiyle geçen senelerde kâfi miktarda tertibat alınmış ve bu tertibat için lüzumu olan malzeme de bütçe haricindeki membalardan temin edilmesi mümkün bulunmuş olduğundan bu madde tahsisatı bu sene (49 500) lira noksanıyla teklif olunmaktadır.

Fasıl : 11 - Madde : 9

Mebani icarı

İdarece büro ve sair hizmet evi olarak kiralanmasında zaruret bulunan mebaninin kira ücretlerinin tediyesine mahsus olan bu maddenin tahsisatı liman işletme hizmetleri için şirket zamanında kiralanmış olan bazı binaların devren alınmış olmasından dolayı (3 000) lira miktarda tezyit olmuştur.

Fasıl : 11 - Madde : 10

Müteferrik masraflar (Misafir kabul masrafları dahil)

Her sene bütçe kanunlarımızla alınan salâhiyeto müsteniden Türk toprakları haricinde bulunan demiryolu kısımlarında vazife gören bir kısım memur ve müstahdemlerimizle hastaneler başhekimliklerinin ücretlerine ilâveten verilecek tahsisat, Cumhuriyet bayramlarının yıl dönümünün tesit masrafları, misafir kabul, küşat resmi masrafları, idare memurlarının iğmekte olduğu su paralarının, yatakhaneler, servis vagonları çamaşırlarının yıkanma masraflarını, tercüme, abone bedelleriyle fotoğraf ve matbu eserler ve İzmir fuarına iştirak masrafları, tahlil, vazife icabı olarak şehir dahilinde yapılan nakliyatın otomobil, araba, otobüs ücretlerini, evrakı müsipitenin nakil masrafları, hariçten mubayaasına zaruret bulunan takvim bedellerini ve mahiyeti itibariyle diğer maddeler mevzuuna girmiyen sair masrafları ihtiva eden bu madde tahsisatı limanların idareye raptı üzerine geçen seneye nazaran (4 000) lira fazlasıyla teklif olunmuştur.

Fasıl : 11 - Madde : 11

Gayrimelhuz masraflar

Mahiyet ve miktarlarının bütçenin tanzimi sırasında tâyinine imkân bulunmamakla beraber

senec içinde zuhuru muhtemel masraflarla Umumî muhasebe kanununun 59 ncu maddesinin 2 nci fıkrası gereğince mahkeme ilâmına müstenit borçların alâkaltı tertibinde tahsisatı bulunmaması veya bu tertiplere münakale imkânının bulunamaması hallerinde bu maddeden ödenebilmesi için geçen seneye nazaran (1 500) lira fazlasıyla (5 000) lira istenmektedir.

Kısım : II

Fasıl : 12

Satın alınan demiryol ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları

Hususi kanunları mucibince mübayaaya olunan demiryol ve liman şirketlerinin, mukavelelerinde tayin edilen senelik taksitleri bu fasıl tahsisatından ödenmektedir.

1943 taksit tediyeleri

Anadolu - Mersin - Tarsus - Adana demiryolları ile Haydarpaşa limanı ve Şark demiryollarının bir senelik taksiti	İsvç fr.	11.059.008.	$40 \times 303255 = 3.353.700$	
				32975

İzmir - Kasaba ve temdidi demiryolu şirketlerinin senelik taksiti	Fr. fr.	12.665.000 sabit		347.345
Aydın demiryolu şirketinin senelik taksiti	Sterlin	146.440×522		764.417

Emarjman

Anadolu, M. T. A. ve Haydarpaşa liman ve rıhtım şirketleri emarjman masrafları			10 000	
Aydın demiryolu şirketinin emarjman masrafları			5 000	
Şark demiryolları şirketinin emarjman masrafları			2 850	
			17 850	17 850
				4 510 312
		Muhtemel masraflar		95 184
		Yekûn		4 605 496

Kısım : III

Yeni inşaat ve servet tezayütleri

Fasıl : 13

Demirbaş tezyidi

Sermaye ve servetlerimizi teşkil eden kıymetler arasında mühim bir yer işgal eden demirbaş esya alât ve edevat her sene bütçesine konan tahsisatı ile peyderpey tedarik edilerek bu kıymetlere ilâve edilmekte ve bu suretle idare serveti günden güne artmaktadır.

Önümüzdeki yıl içinde Sivas atelyesinin lüzumlu tesisatla tevsi ve takviyesi ve bu atelyenin randman kabiliyetinin artırılması önde gelen plân dahilinde bulunmaktadır. Ayrıca resmî elbise giymeğe mecbur olan memur ve müstahdemlere idarece parasız verilecek olan melbusatın imali için tesisi faydalı görülen dikimevine dikiş makineleri vesair demirbaş eşyanın tedarik ve mübayaasına ve mevcut vagon muşambaları ihtiyaca kâfi gelmemekte olduğundan bunların artırılmasına lüzum vardır.

Bunlardan başka limanlar, matbaa ve hastanelerle mekteplere muktazi demirbaş eşya ve tesisat ile atelye ve depoların bakım ve tamirlerinde kullanılan avadanlığın ve bu meyanda diğer servislerin ihtiyacı da nazara alınarak bu maddeye (5 650 000) lira tahsisat teklif olunmaktadır. Bu tahsisat ihtiyacın ehemmiyet ve miktarına göre şu suretle tevzi edilecektir:

	Lira
Sivas atelyesi için alınacak tezgâhlar, takım, teçhizat ve vinci gibi tesisat	4 000 000
Dikimhane için dikiş makineleri ve saire	200 000
Vagon muşambası bedeliyle hareket servislerine muktazi demirbaş eşya	252 885
Hastaneler ve sıhhat teşkilâtına	100 000
Meslek okuluna	5 000
Atelye ve depolarla Sivas sanat okuluna ve cer servisleri ihtiyacına karşılık olarak	530 104
Yol servisleri için	256 345
Mersin ve İskenderun limanları için	50 449
Tesellüm sefliğine lâzım olan üniversal tecrübe makinası, elektrikli fırın, lüzuciyet cihazı, çimento kalıpları, priyometre ve emsali labortuvar malzemesiyle mağazaların tahmül ve tahliye, indirme ve kaldırma vesaiti ve sair eşya	107 035
Matbaa atelyesi tesisatının tevsi için	56 500
İşletmeler	22 551
Merkez daireleri	69 131
Hepsi	5 650 000

Fasıl: 14 - Madde: 1
İnşaat ve tesisat masrafları

Gerek şirketlerden satın alınan hatların noksan veya değiştirilmesi gereken tesisatını ikmal etmek ve gerekse yeni inşa edilen hatların tamamlayıcı tesis ve inşa ihtiyaçlarını karşılamak üzere tesbit edilen program mucibince bu yıl yapılacak muhtelif işler için (2 202 000) lira bir tahsisata ihtiyaç hissedilmektedir.

Hangarlar, beton istasyon binaları, lojmanlar, hat ilâveleri, köprüler, Balıkesir istasyon tevsiyatı, Çankırı deposu tevsi, muhtelif ambarlar inşaatı, su tesisatı yol atelyesi makas parkının tevsi, yeni elektrik tesisatı ve erzak deposu inşası gibi yapılması düşünülen işlerin tevhit edeceği masraflar bu madde tahsisatıyla karşılanacaktır.

Bunların hattın mübrom ihtiyaçlarına cevap verecek mahiyetteki işlerden bulunması itibarıyla şimdiki şartların müsait bir durumda olmamasına rağmen inşa ve tesis yoluna gidilmesi zaruridir.

Fasıl: 14 - Madde: 12
Fidanlıklarda yapılacak muhtelif inşaat ve tesisat

Fidanlıklar ve ziraat işleri için bu sene yapılması gerekmekte olan lojmanlarla, fidelerin muhafazasına mahsus serler vücuide getirilmesi için yapılacak masraflara karşılık olarak geçen sene olduğu gibi (50 000) lira tahsisat teklif olunmaktadır.

Fasıl : 15

3247 ve 3319 sayılı kanunlar mucibince mübayaaya edilecek muharrik ve müteharrik edevat bedeli ile gümrük resmi ve sair masrafları

Mezkûr kanunlarla verilen mübayaaya salâhiyetlerine istinaden valö ile aktedilmiş olan muka-

velename mucibince 1942 malî yılı için de teslimi beklenen 6 aded motörlü trenin 1943 yılında teslim edilebileceği anlaşıldığından bunların bedeliyle gümrük, sigorta masraflarına karşılık olarak (900 000) lira tahsisat teklif olunmuştur.

Fasıl: 16 - Madde: 1

3980 sayılı kanun mucibince muhayaa edilecek muharrik ve müteharrik edevat bedeliyle sair masraflar

Fransızlar hesabına İngiltere'de imâl edilen 650 yük vagonu ile 22 lokomotif için aktedilen mukaveleye tevfikan idarece ödenmesi lâzımgelen ve siparişin mütebaki kısmını teşkil eden 100 yük vagonunun bu yıl içinde teslimi muhtemel bulunmuş olduğundan bu vagonlar bedelinin % 40 ı ile sair masraflarını karşılamak üzere (250 000) lira bu madde ile tahsisat olarak istenmektedir.

Fasıl: 16 - Madde: 2

3980 sayılı kanunun üçüncü maddesi mucibince istimal edilecek kredinin itfa ve faiz karşılığı

Yukarıki maddede mevzu bahis muharrik ve müteharrik edevat bedelinin İngiliz kredisinden ödenip önümüzdeki yıl içinde tediyesi icabeden Hazine bonolarının faiz ve itfa karşılığı olarak (250 000) lira tahsisat teklif olunmuştur.

Kısım: IV.

Fasıl: 17

Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi masrafları

Fasıl: 17 - Madde: 1

Ücret ve yevmiyeler

4178 sayılı kanunla yüklenen mükellefiyetler karşılığı da dahil olduğu halde işletmenin personel ücret ve yevmiyeleri (120 000) lira tahmin edilmiştir.

Fasıl: 17 - Madde: 2

Sair umumî masraflar

Transit işletmesinin umumî masraflarıyla personelin işe masrafları karşılığı olarak bu madde ile (188 000) lira tahsisat istenmektedir.

Kısım: V

Fasıl: 18

Bütçe kanununun 5 ne maddesi mucibince girişilecek taahhütler karşılığı

Sene nihayetince kadar sarfedilmeyip 1942 malî yılına devredileceği tahmin olunan varidat karşılığı gösterilerek varidat bütçesinde ayrı bir fasılda geçen senelerden müdevver ve tahsisat kaydedilmeyen varidat fazlaları namı altında muhammen varidat yekûnuna ilâve olunan tahsisat bütçe kanununun 5 ne maddesinde zikredilen hizmetlerden bir kısmına karşılık olmak üzere bu fasılda tahsisat olarak teklif olunmaktadır.

Fasıl: 19

1715 sayılı kanunun sekizinci maddesi mucibince Cumhuriyet Merkez bankasına verilecek itfa karşılığı Bütçe masraflarımızın tezayüdü nispetinde artan Cumhuriyet Merkez bankası % 1 itfa karşılığı olarak bu yıl ödenmesi icabeden miktar (281 385) lira fazlasıyla (1 049 504) liraya baliğ olmaktadır.

1943 malî yılı bütçe varidatına ait mucip sebepler

Devlet Demiryolları ve limanları işletme Umum müdürlüğü geçen senelerde olduğu gibi, 1943 malî yılı bütçe tahminlerini de harbin doğurduğu fevkalâde şartları gözönünde tutarak yapmak zorundadır. İdarenin elinde bulunan nakil imkânlarıyla memleketin demiryolu münakale ihtiyaçlarına göre taayyün eden nakliyat haemi sulh zamanlarındaki ölçünün çok üstüne çıkmış ve evvelce sair nakil yolları ve vasıtaları ile karşılanan mühim bir trafigin de Devlet demiryollarınca karşılanması icabettelmekte bulunmuştur. Çoğalan nakil ihtiyacının bugünkü yol ve vasıtalarla temini için daha az yoleu, daha fazla yük treni tahrik etmek çareleri araştırılmış ve bu maksatla sebekenin muhtelif yerlerinde muhtelif münasebetler için işletilen trenlerden bir kısmını tahdit veya büsbütün lâğvetmek eihetine gidilmiştir. Rotasyonu azaltma tedbirlerle marşandiz trenlerine mümkün mertebe fazla vagon verilmesi dingil kilometreyi çoğaltmış ve keza ütilizasyonu arttıran tedbirler de safi ton kilometrenin fazlaşmasını intağ etmiştir. Bu suretle 1941 malî yılı zarfında ancak 21 100 000 tren kilometre yapılmış olmakla beraber elde edilen asıl demiryol varidatının beher tren kilometreye isabet eden miktarı 3.27 liraya yükselmiş bulunuyor.

1942 malî yılında gerek yoleu gerekse eşya tarifeleri üzerinde geniş ölçüde yapılan tadilat neticesinde nakil ücretlerinin vasati artış nispeti % 30 za varmıştır. Binaenaleyh önümüzdeki yıl içinde beher tren kilometre varidatının en az 4 lira olarak kabulüne mübalâğa veya ifrat tasavvur edilemez. Şu halde iş haemi (22 000 000) tren kilometre üzerinden hesap edilen 1943 malî yılının asıl demiryolu varidatının $4 \times 22\,000\,000 = 88\,000\,000$ lirayı bulacağını tahmin etmek mümkündür.

sureti umumiyede varılan bu neticeden sonra bir kere de varidat üzerine müessir olan diğer âmilleri araştırmak ve bunlar objektif bir tetkike tabi tutularak varidatın muhammen rakamlarını tesbit etmek suretiyle ihzar edilecek bütçe realiteye en uygun bir bütçe olacaktır. Böyle bir tetkik de üzerinde bilhassa durulması gereken noktalar şunlardır.

1. Bir kısım yoleu trenlerinin seferden kaldırılması daha fazla marşandiz treni tahrik etmek imkânını vermiştir. Eşya nakliyatı ise demiryolları idarelerine yoleu nakliyatından çok daha fazla gelir temin eder.

2. Yoleu nakliyatı yoleu trenlerinin azaldığı nispette azalmış değildir. Yoleu tarifelerine yapılan zamlar yoleu adedini kısmen azaltmış, buna mukabil varidatta mühim bir fazlalık temin etmiştir.

3. Bugünkü şartlara göre başka nakil vasıta ve yollarının demiryollarına rekabeti bahis mevzuu olmadığından, eşya tarifelerinin arttırılmış olmasına rağmen, eşya nakliyatının azalması vârit bulunmamaktadır.

4. Devlet Demiryolları ve limanları işletme Umum müdürlüğüne intikal eden Mersin ve Iskenderun liman ve iskeleleri idare için munzam bir gelir membaı olmuştur.

1942 malî yılının katî olarak tesbit edilen 4 aylık demiryol ve limanlar varidatı (26 647 000) küsur liradır. Bu varidat bütçe muhammenatının bu aylara isabet eden miktarından (4 000 000) lira kadar fazla bulunmakta ve teşrinievvel - kânunievvel aylarına ait takribî varidat rakamları da nakliyat seyrinin aynı istikamette devam ettiğini göstermektedir. Tarifelerde bir değişiklik yapılmadığı farzedilirse bu malî yıl sonuna kadar varidat fazlası ortalama bir hesapla (12 000 000) liraya yükselecektir. Son tarife tezyitlerinin varidat üzerindeki katî neticeleri henüz tesbit edilmemiş olmakla beraber, bu tarifelerle ilgili nakliyatın, nakil ücretlerinin tezyit nispetlerine yakın bir nispette fazla varidat getireceği şüphesizdir.

1943 malî yılı varidatını tahmin için muhtelif gelir membaları üzerinde ayrı ayrı durmadan önce idarenin bir senelik tarife faaliyetini gözden geçirmek faydalı olacaktır.

Tarifeler:

Elemağı ve malzeme fiyatlarındaki yükselişin devam etmesi nakil maliyet fiyatlarını yükselttiğinden, ekserisi iktisadi sebeplerle evvelece yapılmış olan bazı tenzilli tarifelerdeki tenzilât miktarlarının azalması veya tamamen kaldırılması suretiyle bu sene zarfında da tarifelerde değışiklikler yapılması icabetmiştir.

Değıştirilen tarifeler şunlardır:

Yolu tarifeleri:

1. Normal hatlarda yolu nakliyatına tatbik edilen tenzilli tarife ücretlerinde % 30 raddesinde bir zam yapılmak suretiyle 10 . I . 1943 tarihinden itibaren değıştirilmiştir.
2. Ankara, İzmir ve İstanbul banliyöleri için % 15 raddesinde zamlı ve 10 . I . 1943 tarihinden muteber yeni bir tarife yapılmıştır.
3. Bütün normal hatlara ait tenzilli yolu tarifelerindeki tenzilât nispeti (1) nei fıkrada izah edildiğı gibi, yükseltildikten sonra, pek az munasebetlere munhasır kalan ekspres trenlerine mahsus % 12,50 zamlı tarife 1 . II . 1943 tarihinden itibaren kaldırılmış ve bu trenler için esas tarifenin tatbiki ehiyetine gidilmiştir.
4. Yol inşaatında, madenlerde ve ziraatte çalışmak üzere memleketin bir tarafından diğere tarafına toplu olarak seyahat ettirilecek amcelelere, seyahat ücretlerini ehvenleştirmek üzere ve bunların icabında kapalı ve muhafazalı yük vagonları içinde de seyahat edebilecekleri nazara alınarak en az 40 kişi olmak şartıyla, 40 kişiden umuma mahsus en ucuz tarifenin 10 ton ücreti alınmak suretiyle 15 . VI . 1942 tarihinden itibaren pek mühim bir tenzilât temin edilmiştir.

Eşya tarifeleri:

1. Parça halinde nakledilen parçalar için tenzilli paket tarifesi yerine beherinin ağırlığı 100 kiloya kadar olan parçalara şamil olmak üzere seyriseri parça tarifesi yapılmış ve 10 . I . 1943 de tatbikına başlanmıştır.
2. Karada, suda ve havada insan ve eşya taşıyan her çeşit taşıtlar için 10 . I . 1943 tarihinden itibaren yeni bir tarife yapılmıştır.
3. Bankaların memur vedaetinde naklettirecekleri (1 000 000) liradan fazla paraların nakil ücretlerinde 1 . XI . 1942 den itibaren tenzilât yapılmıştır.
4. Parça nakliyatını azaltmak ve Demiryol ambarlarındaki izdihamı gidermek için tam vagon yüklü nakliyata 20 . VII . 1942 tarihinden muteber tenzilli bir tarife ihzar edilmiştir.
5. Fidan ve fide nakliyatına mahsus tarife 1 . I . 1943 den itibaren değıştirilmiştir.

20 . I . 1943 de meriyete konulan yeni tarifeler:

6. Başka bir tenzilli tarifesi olmayan maddelerin uzak mesafelere nakillerini teşvik için yapılmış olan tarife.
7. Kök ve maden kömürü Evvelece bu tarife ile nakledilen maden kömürü yakan sobalar daha fazla tenzilâta iktisadi bir lüzum ve sebep kalmadığı için bu tarifeden çıkarılmıştır.
8. Yakılmağa mahsus (Odun, çera, çırak odun), seliloz ve barut imalinde kullanılan (Odun).
9. Tarım işlerinde, bağcılıkta ve yerli sanayide kullanılacak (Kükürt, göztaş, potas, sulfat döşut, her nevi madeni ve kimyevi gübreler, ambar biti ilâfer).

10. Perakende, tam vagonla ve mürsillere ait vagonlarla nakledilecek biralar.
11. Kasaplık, damızlık, yarış ve menajeri hayvanları dahil olmak üzere ehli, yabani ve yırtıcı bütün kanatlı ve kanatsız hayvanlar
12. Ekmeklik ve yemeklik bütün hububat ve bunların kırılması ezilmesi veya öğütülmesi ile hâsıl olan kırıntı un veya kepekleri
13. Meyan kökü, yağlı taneler, yağlı tohumlar soya ve aspir
14. Küspeler.
15. Krom.
16. Muhtelif maden cevherleri.
17. Adi topraklar, taşlar, çakıl, kum, taş kırıntıları, kömür curufu.
18. İçilecek adı sular.
19. Tuz, paçavra, demir ve çelikler ve madenî malzeme, gaz muhafazaları, kıymetli yapı taşları, taş mamulâtı, çimento, çimento mamulâtı, asfalt, ateş tuğla ve toprağı, ağaç kömürü, saman, ot, ağaç dalları, sazlar, kamaşlar, ham kendir.
20. Ziraat aletleri.
21. Palâmüt, çam kabuğu, mazı, keresteler.
22. Yaş ve taze meyve ve sebzeler, taze etler, kesilmiş kümes hayvanları, kesilmiş veya vurulmuş av hayvanları, süt, yoğurt, kar, buz, her nevi canlı ve taze balık ve deniz mahsulâtı.
23. Parke taşları, kireç, kiremit, tuğla, toprak künkler, demiryol malzemesi değersiz maddeler.
24. Şeker pancarı.
25. Pancar küsbesi.
26. Melas.

Tenzilli tarifeleri kaldırılan maddeler :

27. 1 000 kilometreden fazla mesafelerde uzak mesafe tarifesindeki tenzilâtıtan istifade etmek üzere bu sene içinde şu maddelerin tenzilli tarifeleri lâğvedilmiştir.

Afyon, yumurta, kuru üzüm, kuru incir, fidanlık, yerli maden suları (membalarında fenni tesat yapılmış olan maden sularına hususi kanunu mucibince yapılmakta olan % 50 tenzilât bakidir.) (Tütün, tönbeği, pamuk, yün yaprağı) gibi havaleli cesam, şeker, rekabet eden kara nakliyatı kalmadığı için İskenderun - Halep arası nakliyatı.

28. Karabük demir ve çelik fabrikaları nakliyatına ait hususi tarif, mevcut tenzilli tarifeler üzerinden ayrıca tenzilât yapılmak suretiyle yeni esaslar tesbit edildiğinden 20 . I . 1943 tarihinden itibaren lâğvedilmiştir.

Demiryolu nakliyatıyla ilgili hizmet tarifeleri

1. Mersinde Devlet demiryollarına ait iskele ile işletmesi demiryollarına tevdi edilen 5 adet belediye iskelesinden geçirilen emtia ve eşyanın mururiye ve vinci ücretlerine dair yeni ve bütün iskelelere şâmil olmak üzere 25 . IV . 1942 tarihinden muteber bir tarife yapılmıştır.

2. Devlet demiryollarına intikal etmiş bulunan İskenderun limanında, hamaliye işlerine dair

olan (11) numaralı tarifenin ücretleri 1 . II . 1943 tarihinden itibaren Haydarpaşa limanında tatbik edilen ücretler derecesine çıkarılmıştır.

3. Antrepolardan daha geniş ölçüde istifade edilebilmesi için antrepo edilecek eşyanın, tahliyelerinin talep edilebileceği müddetler kısaltılmıştır.

4. Nakil esnasında kullanılmasına mürsillerece lüzum hissedilip demiryollarından kiralanan (örtü, zincirler, halat, takoz) vagon cihazlarından alınacak ücretlere dair ve 20 . II . 1943 den muteber olmak üzere yeni bir tarife yapılmıştır.

5. Vagonların süratle tahmil ve tahliye edilmelerini temin için alınan tedbirler arasında 1 . I . 1943 tarihinden itibaren vagon tatili edevat ücretleri de yükseltilmiştir.

6. Haydarpaşa - Sirkeci arasındaki deniz nakliyatı idarece temin edilmek suretiyle ana hatla Avrupa hattı arasında yapılan doğru nakliyatta, Haydarpaşa ve Sirkeci'de yapılan işlerin maktu ücretlerine bir miktar zam yapılmıştır.

7. Gümrük muamelelerine ait evrakın tanzimi ve gümrük muayenesi ve rüsum tediyesi muameleleri idarece deruhde edildiği takdirde alınacak ücretlere dair 1 . IX . 1942 tarihinde yeni bir tarife tatbik mevkiine konulmuştur.

8. Samsun - Çarşamba hattında 50 kiloya kadar ağırlıkta olan parçaların ücretleri 10 . VI . 1942 tarihinden itibaren banliyölerde tatbik edilen parça eşya ücretleri derecesine çıkarılmıştır.

Varidatın tahlili :

(B) cetvelinde 1 nei faslı teşkil eden demiryollarına ait varidat arasındaki nispet üzerinden varidattır. 1942 mali yılı bütçesinde bu varidat (22 500 000) lira olarak tahmin ve tesbit edilmiştir. 1941 mali yılında ise yoleu varidatı (25 476 982) liraya baliğ oluyor. Yoleu trenlerinden bir çoklarının seyrüseferden kaldırılmış olmasına rağmen yoleu nakliyatında esaslı bir azalma susule gelmemiş diğer taraftan tarifelere yapılan zamlar varidatta büyük bir yükseliş temin etmiştir. İçinde bulunduğumuz mali yılın katı varidat hesapları henüz 1 nei teşrin ayma kadar ikmal edilmiş ve mütaakıp aylara ait varidat ancak takribî olarak çıkarılmış olduğundan bütçe tahminlerinde ilk yedi aylık rakamları nazarı itibare almak muvafık görülmüştür.

Geçen senenin ilk yedi ve son beş aylık cetvellerine ait varidat arasındaki nispet üzerinden yapılacak bir mukayese, nakliyatın seyrinde büyük farklar olmamak şartıyla hakikate yakın miktarların tahminine müsait görülmektedir. Bu suretle elde edilecek miktarları bir de tarife tadillerine göre kıymetlendirmek ve tarife tezyid nispetinde olmanakla beraber, fazla bir hâsılât elde edileceğine hükmetmek yerinde olur.

1942 mali yılının ilk yedi aylık yoleu varidatı (19 650 000) küsur liradır. Geçen sene varidatının ilk yedi ve son beş aylıkları arasındaki 0.612 nispeti bu miktarla zarbedilirse senenin son beş ayında elde edilecek varidatın ortalama bir hesapla (12 000 000) lira olacağı neticesine varılır. Ancak, 10.1943 tarihinden itibaren tarifelere takriben % 30 nispetinde yeni bir zam yapıldığı da göz önünde tutulacak bu yüksek tarifenin tatbikinden mütevellit bir farkın yoleu varidatına ilâvesi icabeder. Şu hesaba göre 1943 mali yılı yoleu varidatının (37 000 000) lira raddelerinde tahmini mümkün bulunmaktadır.

Yoleu ağırlığı : (bağaj)

1942 bütçesinin bu maddeye ait rakamı (600 000) liradır. 1941 mali yılında yoleu ağırlığından elde edilen hâsılât ise (788 815) liraya baliğ oluyor. 1942 mali yılının ilk yedi aylık varidatı

(682 000) kûsur lira olduğuna göre varidatın sene sonuna kadar (1 000 000) liraya yükselmesi muhtemeldir. Adresli bagaj nakliyatı kaldırılmış olduğundan doğrudan doğruya yoleu nakliyat seyrini takip edecek olan yoleu ağırlığı hâsılâtının 1943 bütçesinde 1942 malî yılı muhtemel varidatının (200 000) lira kadar noksaniyle (800 000) lira üzerinde tahmin etmek isabetli görülmüştür.

Mesajeri :

İlk yedi aylık varidat malî yılı sonuna kadar bütçedeki muhammen miktarın elde edileceğini gösteriyor. Şu kadar ki parça halinde nakledilen eşyalar için tenzilli tarifinin kaldırılması ve sıklet hattının 100 kiloya çıkarılmış bulunması sebebiyle son beş ay zarfında bu gelir membandan daha fazla bir varidat umulabilir. Bu mülâhaza ile önümüzdeki yıl varidatının 1942 muhammen rakamından (200 000) lira fazla tahmini eihetine gidilmiştir.

Seyriseri :

1941 malî yılı itibariyle tespit edilen seyriseri varidatı (3 516 000) liraya balığ olmuştur. 1942 yılı bütçesinde (3 250 000) lira olarak tesbit edilmiş bulunan seyriseri varidatının sene nihayetinde bir hayli yükseleceği anlaşılmaktadır. Filhakika senenin yedinci ayı sonunda (3 000 000) liraya yaklaşmış olan varidatın nakliyat seyrinde büyük bir tahavvül bahis mevzuu olmadığı takdirde geçen senenin ilk yedi ve son beş aylıkları arasındaki nispet üzerinden yapılacak hesaba göre (4 500 000) liraya yakın olması icabeder. Bu sene varidatının balığ olacağı miktar 1943 malî yılı için muhammen rakam olarak kabul edilmiştir.

Seyrihafif :

Demiryolu nakliyatının ayrıldığı iki ana kısımdan birisi yoleu diğeri de eşya nakliyatıdır. Taşınacak eşyanın mahiyeti ve nakliyat süratini itibariyle de eşya nakliyatı seyriseri ve seyrihafif kısımlarına ayrılmaktadır ki en mühim ve en geniş nakliyatı bu ikinci kısım teşkil ediyor. 1941 malî yılı sonunda bu membandan elde edilen gelir (36 210 852) liraya yükselmiştir. 1942 malî yılının ilk yedi aylık seyrihafif varidatı (23 414 000) kûsur liradır. Geçen senenin ilk yedi ve son beş aylık varidatı arasındaki nispete nazaran bu miktarın mayıs gayesinde (40 000 000) liraya varacağı anlaşılmaktadır. Tarife değişiklikleri nazarı itibara alınmaksızın varılan bu netice hiç şüphesiz noksandır. Yukarıda tarifeler kısmında arzedildiği üzere bir çok tenzilli tarifeler lâğv ve bazı tarifelerdeki tenzilat nispetleri de tadil ve tahfif edilmiş bulunuyor. Daha yüksek nakil ücretlerini ihtiva eden bu tarifelerin çoğu son zamanlarda mer'iyete girmiş olduğundan bilhassa senenin son aylarında yapılacak nakliyattan elde edilecek gelirin daha fazla olması icabeder. Tarife tezyitleri devamlı ve büyük nakliyata mevzu teşkil eden eşya tarifelerinde yapılmış olmak itibariyle de bu artışın mühim olacağı şüphesizdir. Bununla beraber hasdat üzerindeki katî tesiri hesabın tesbit edilmemiş bulunan tarife tadilatının arttıracağı varidat miktarının tahmininde ihtiyatlı davranılarak tarife tezyit nispetlerinden daha aşağı bir nispetle ancak (10 000 000) liralık fazla varidat düşünülmüş ve 1943 malî yılı seyrihafif varidatı tahmini birinci faslın beşinci maddesine mevzu (50 000 000) rakkamıyla ifade olunmuştur.

Muhtelif hasılat :

Nakil ücretleri hariçinde kalan ve perakende bir surette elde edilen varidat bu nam altında toplanmaktadır. Antrepo, hangar, açık arazi, kiraları tahmin ve tahliye, vezin ameliyelerinde alınan ücretler. Zineir, takoz, muşamba vesaire gibi teşhiz edevatının istimaline vesilmesinden hâsıl olan mebalîğ işletme varidatı hesaplarında bu maddeye dahil bulunuyor.

İçinde bulunduğumuz malî yılın ilk yedi aylık geliri (600 000) liraya yaklaşmıştır. Geçen senenin varidat seyir nispetine göre sene sonundaki muhtelif hasılat yokunu da (1 000 000) lirayı bulacaktır. Diğer taraftan tarifeler kısmında arzedildiği üzere muhtelif hasılat grupuna taallük

eden bazı hizmet ve vasıtaların ücret veya istimal bedelleri arttırılmış olduğundan bu madde varidatının bir miktar daha artması da muhtemeldir. Mamafih muhtelif kaynaklardan arızî bir şekilde husule gelen ve bu itibarla gayri müstakar bir varidat sayılan muhtelif hasılatın tahmininde 1942 mali yılı muhammen rakamının yalnız (50 000) lira tezyidiyle iktifa edilmiştir.

Haydarpaşa liman ve rıhtım hasılatı:

(B) cetvelinde ikinci faslın ilk maddesini teşkil eden Haydarpaşa limanının 1942 yılı bütçesindeki muhammen varidat rakamı (700 000) lira idi. Senenin ilk yedi aylık hasılatı bu rakamı bir miktar tecavüz etmiş ve geçen sene hasılatının seyir nispetine göre yapılan hesap mayıs gagesinde elde edilecek varidatın (1 200 000) lirayı bulacağını göstermiştir. Bununla beraber ihtiyatlı bir mülâhaza ile 1943 bütçe tahmini de bu madde varidatı (1 000 000) olarak tespit edilmiş bulunmaktadır.

Derince limanı :

Senenin ilk yedi ayı sonunda Derince limanı varidatı (60 000) liraya yaklaşmıştır. Sene sonuna kadar elde edilecek varidatın bütçe muhammen rakamına varacağı anlaşılıyor. Önümüzdeki mali yıl zarfında limanın daha fazla bir inkişaf göstereceği umulmakla beraber varidat tahmininde fiili vaziyetin nazarı itibare alınması daha muvafık görülmüş ve Derince limanı varidatı olarak 1942 bütçesine mevzu rakam aynen muhafaza edilmiştir.

İskenderun limanı :

Gegen sene bütçe kanununda bu nam altında bir varidat bulunmamakta idi. 4301 numaralı kanunla satın alınan İskenderun limanı sene içinde Devlet demiryolları idaresine devredilmiştir. Limanın aylık varidatı vasatı olarak (50 - 70) bin lira tutuyor. Buna nazaran senelik varidat (600 - 800) bin arasında olacaktır. Önümüzdeki sene zarfında bu limanda daha çok bir faaliyet olacağı kuvvetle memûl bulunduğu varidatın (800 000) lira üzerinden tahminde bir fazlalık tasavvur edilmiştir.

Mersin limanı:

Bu limanın Demiryollarına intikali de 4302 sayılı kanunla olmuştur. Aylık varidatı vasatı 40 - 50 bin lira arasında bulunuyor. Buna nazaran senelik liman varidatı beş altı yüz bin lira tutacaktır. İskenderun limanı için vârit olan faaliyet inkişafı Mersin için de düşünülebileceğinden 1943 yılı gelir tahmini (600 000) lira üzerinden yapılmıştır.

İskeleler:

Mersin ve İskenderun limanları için (B) cetvelinde ikinci fasla iki yeni madde ilâve edildiğinden iskeleler varidatı 1943 bütçe teklifinde bu faslın beşinci maddesi olarak arz olunmuştur. 1942 yılı yedi aylık varidatı yekûnu bütçenin (65 000) lira olan muhammen rakamını büyük ölçüde geçerek (130 000) liraya yükselmiştir. Geçen sene varidatının seyir nispetine göre sene sonunda iskeleler hasılatının (300 000) lirayı bulması beklenilebilir. Ancak önümüzdeki yıl zarfında da iskeleler faaliyetinin aynı genişliği muhafaza edeceği kestirilemediğinden varidat tahmininin (200 000) lira üzerinden yapılması ile iktifa olunmuştur.

Bandırma - Mudanya ve Susanoğlu iskelelerinin bu yıl işletme ve idaresinin Devlet Demiryollarına devri mukarrer bulunduğundan bu iskelelerden temin edilecek varidat da ayrıca (100 000) lira tahmin edilerek bu miktara ilâve edilmiş ve bu kaynaklardan elde edilecek varidat bu suretle (300 000) liraya iblağ edilmiştir.

Trabzon - İran otobüs ve kamyon-işletmesi hasılatı:

Geçen senelerin verimsiz işletme neticeleri nazarı itibare alınarak 1942 bütçesinde bu fasıl varidatı (33 000) lira üzerinden tahmin edilmişti. Tarifeler kısmında arzedildiği üzere fazlalaştırılan nakil

ücretleri 1942 malî yılının ilk yedi ayı sonunda (80 000) liraya yaklaşan bir gelir temin edilmiştir. Fiili vaziyet muvacehesinde 1943 malî yılı varidatının (100 000) lira olarak tahmini muvafık görüldü.

Sıhhiye tevkifatı ve mütenevvi hasılat:

(B) işaretli cetvelin üçüncü ve dördüncü fasıllarında görülen sıhhiye tevkifatı ile mütenevvi hasılat esas işletme hasılatı ile alakalı değildir. Sıhhiye tevkifatında geçen seneye nazaran görülen (80 000) lira fazlalık kadrolara yapılan ilâveler ve idare bünyesine iltihak eden Mersin ve İskenderun limanları memur ve müstahdemlerinin ücretlerinden kesilecek sıhhiye aidatıyla bu yıl içinde yapılacak terfiler ve kanunen verilmesi gereken kademe zamları münasebetiyle miktarları artacak ücretlerden yapılacak tevkifat karşılığını teşkil cylemektedir.

Mütenevvi hasılat, fiili vaziyet gözönüne alınmak suretiyle 1942 malî yılına nazaran (218 000) lira fazlasıyla (840 000) lira olarak tahmin edilmiştir.

Geçen senelerden devreden ve tahsisat kaydedilmeyen varidat fazlaları:

Geçen senelerde tahsisat kaydedilmeyen varidat fazlaları olup bütçe kanunumuzun beşinci maddesinde yazılı hizmetlerin ifası için masraf bütçemizin 18 nci faslında tahsisat olarak teklif olunan (8 000 000) liranın karşılığı olup varidat bütçesine eklenmiştir.

Bütçe kanun projesi mucip sebepleri

Madde : 1

Bu madde Devlet demiryolları ve limanları İşletme umum müdürlüğünün 1943 malî yılı zarfında ifa edeceği hizmetler için kullanılacak tahsisat yekûnunu tâyin ve tesbit etmektedir.

Bu hizmetlerin nevi ve mahiyetleri ile her birinin istilzam edeceği masraflar (A) işaretli cetvelde ve muhtelif tertipler dahilinde fasıl ve maddetibariyle gösterilmiştir.

Geçen yıla nazaran vâkı olacak fazla sarfiyatın sebep ve âmilleri umumî mütalâaa ve masraf bütçe projesi mucip sebepleriyle arz ve izah olunmuştur.

Madde : 2

Bu madde 1943 malî yılı varidat muhammenatını göstermektedir. Bu varidatın kaynakları ve her kaynaktan elde edileceği tahmin edilen miktarlar kanun projesine ilişik (B) işaretli cetvelde muhtelif tertipler dahilinde ifade edilmiş olup mer'î tarifelerle varidatın seyirleri ve tahminlerin istinat ettiği esaslar ve gelir fazlalığının sebepleri ayrıca izah edilmiştir.

Madde : 3

Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinin teşkilât ve vazifelerine dair olan 1042 sayılı kanunu değiştiren 1483 sayılı kanunun 6 nci maddesinde (Umumî idare teşkilâtı her sene ihtiyaca göre bütçelere bağlanacak kadrolarla tesbit olunur) denilmekte olduğundan bu salâhiyete istinaden tanzim olunan aded kadrolarını ve bu kadrolarda geçen seneye nazaran yapılan değişiklikleri ve muhtelif hizmetlere tahsis edilecek kara nakil vasıtalarını gösteren (C) işaretli cetvel bütçe projesine bağlanmıştır.

(C) İşaretli cetvelin sonuna tatbikatı Umum müdürlüğe bırakılan işler için salâhiyet ve mezu-niyeti ihtiva eden fıkralar ayrıca eklenmiştir.

Nakil vasıtaları kadrosunda, bu sene alınması düşünülen ormanlardan kereste ve travers nak-

line mahsus (30) kamyon ile Itea - Palamutluk hattı malzeme nakliyatında ve liman amelesinin iş yerlerine götürülmesinde kullanılmak üzere birer kamyon ilâve edilmiştir.

Madde : 4.

Umumî müdürlüğün varidat ve hasılatının tahsil sureti ve eibayetine tanzim eden hükümlerle Erzurum - Sarıkamış demiryolları esas tarifesininin 1942 mali yılı zarfında da tatbik edilebilmesini teminen bu madde teklif olunmuştur.

Madde : 5.

Kanun projesinin 5 nci maddesi Umumî müdürlüğe (20 000 000) liraya kadar gelecek senelere gecici taahhütlere girişmek ve sarfiyat ıera etmek mezuuiyetini istihsale matuftur.

Maddenin metninde de sarahaten zikredildiği vechile bu para ile umumî idare binasının teçhizat ve demirbaşlarının mubayaası, şebekenin muhtelif yerlerinin tahkim, takviye ve tevsi ile (100) kilometrelik bir kısmı hattın ve makaslarının teccidi, muhtelif tamamlayıcı tesisat ve inşaatın yapılması, atelye ve depolar için tezgâh, takım, muharrik kuvvet ve teçhizat, muharrik ve müteharrik edevat motörlü, motörsüz kara ve deniz nakil vasıtaları ve bunlara ait malzeme satın alınması, limanlarla iskelelerin tahkim, tevsi ve teccidi gibi işlere ve taahhütlere girişilmesi arzu edilmektedir.

Umumiyetle hattın gerek üst yapı ve gerekse diğer smai tesisatının tahkim ve takviyeye muhtaç bir vaziyette bulunması, yıpranmış ve yorulmuş olan rayların yenilenmesine, atelye ve depoların tesisat ve teçhizatının genişletilerek verim kabiliyetinin yükseltilmesine ve nakliyat kesafeti karşısında azlığı sebebiyle ihtiyacı cevap verememekte olan muharrik ve müteharrik edevatın tezyidine, limanlarda yükleme, boşalma kabiliyetinin artırılması için de motörlü, motörsüz kara ve deniz vasıtalarının çoğaltılmasına ve limanlarda diğer işlerin yapılmasına zaruret vardır.

Bu itibarla yapılacak bu gibi işler ve taahhütlerden mütevellit sarfiyatın bir kısmını 1942 mali yılı içinde elde edilen varidat fazlası karşılık gösterilerek 18 nci fasılda teklif olunan (8 000 000) lira tahsisatla karşılanacak ve mütebaki ihtiyaçların da önümüzdeki yıl zarfında elde edilmesi muhtemel varidat fazlalarından teminiue çabşılacaktır.

Madde : 6

Umumî müdürlük nakit muamelâtının tedviri ve imkân nispetinde kömür ve malzeme stoku yapılmasının temini maksadiyle teklif olunan bu maddede bu sene kömür fiyatlarının artışı dolayısıyla stok salâhiyetinin (500 000) lira artırılmasından ibaret bir değışiklik yapılmış ve malzeme stoku içinde eskisi gibi (5 000 000) lira teklif olunmuştur. Bu maksadın temini için (7 000 000) liraya kadar kısa vâdeli câri hesap açmağa salâhiyet istenmiştir.

Madde : 7

1042 ve 1483 sayılı kanunlar mucebince şebekeler üzerinde parasız veya tenzilâtlı ücretlerle seyahat hakkını haiz olanların listesinin bütçe kanunlarına raptedilmesi gerekmekte olduğundan 1943 yılı için de bu suretle seyahat hakkını haiz olanların listesi (D) işaretli cenvelde gösterilmiştir.

Maddenin diğer fıkraları Teşkilât kanunu ile verilen müsaade ve mezuuiyetlerden bu sene içinde mer'yetine lüzum olan ve olmayan maddeleri göstermektedir.

Madde : 8

Mahiyetleri itibariyle miktarlarını sureti katiyede tesbit etmeğe imkân bulunamayan masraflar, geçen senelerde olduğu gibi mütehavvil olarak aynen teklif olunmuştur.

Madde : 9

Devlet Demiryolları idaresi hesabına Yüksek mühendis mektebi ile teknik okulda tahsil görmekte olan (108) talebenin senelik mektep masrafları olarak ödenmesi lâzımgelen meblağ olup Maarif vekâleti bütçesinin bu mekteplere ait kısımlarında lüzum gösterilecek tertiplere tahsisat olarak kaydını temin maksadiyle teklif olunmuştur.

Madde : 10

3004 sayılı kanunla bir elden idaresi salâhiyeti Hükümete tevdi edilmiş olan iskeleler meyanında olup 3633 sayılı kanun mucibince halen Devlet Limanları işletme umum müdürlüğüne işletilmekte olan Mudanya ve Bandırma iskelelerinin fevkalâde vaziyet icabı ve demiryolu şebekesi ile olan irtibatı dolayısıyla işletme haklarının Devlet Demiryolları idaresine tevdi lüzumlu görülmüş ve bu arada Hükümetçe inşa olunan Susanoğlu iskelesinin de adı geçen Umum müdürlüğe devri teklif olunmaktadır.

Madde : 11

Devlet Demiryolları idaresiyle taahhüt vesair suretle alâkası bulunanlara parasız seyahat hakkını veren 1483 sayılı kanunun 8 nci maddesinin ilk fıkrası mucibince idare emnemi kararıyla şebekede seyahatlerine mezuniyet verileceklerini (800) zü tecavüz etmeyeceğini tâyin ve tahdit maksadiyle teklif olunmuştur.

Madde : 12

2847 ve 3173 sayılı Barem kanunu hükümleri haricinde kalan müteferrik müstahdemlerin unvan, aded ve ücretlerini gösteren (E) cetveli mucibince bunların istihdam salâhiyetinin Umum müdürlüğe verilmesi maksadiyle bu madde teklif olunmuştur.

Madde : 13

İstasyon binalarında müsait yer bulunduğu takdirde demiryol muhafaza kütaları tabur ve bölük komutanlarına vazife görmeleri için kirasız bir oda tahsisi hakkında geçen sene (D) cetvelinde hususi bir fıkra ile verilmiş olan mezuniyetin bu yıl da devam ettirilmesi maksadiyle bütçe kanunu metnine 13 nci madde olarak ilâve edilmiştir.

Madde : 14

Eski seneler bütçe kanunlarında mevcut bazı hükümlerin 1943 mali yılında da devamına lüzum hâsıl olan maddelerinin devam ve mer'iyetini temin maksadiyle tanzim olunan (H) cetvelinin tasdiki maksadiyle teklif olunmuştur.

Madde : 15 ve 16

Kanunun mer'iyet hükümlerini ve tatbik salâhiyetlerini ifade etmektedir.

Rapor

30 . IV . 1943

Raportörlüğü ühdeme tevdi buyurulan Devlet Demiryolları ve limanları işletme Umum müdürlüğünün 1943 mali yılı bütçesi tetkik edildi. Buna müsteniden hazırlanan işbu rapor A) varidat, B) masraflar, C) hesap vaziyeti olmak üzere üç kısımdan müteşekkildir. Umumi müdürlüğün üst yapı muharrik, müteharrik ve müstehlek malzeme durumunu masraf bütçesi meyanında mütalâa edildiği ayrıca arz olunur.

A - Varidat

Umum müdürlüğün 1943 mali yılı varidatı 106 milyon lira olarak tahmin edilmektedir. Bu miktar 1942 mali yılı için tahmin edilen 77 580 000 liraya nazaran 28 420 000 lira fazladır. Umum müdürlüğün varidat kaynakları Bütçe kanunu lâyihasında, a) Demiryolları işletme gelirleri, b) Limanlar ve iskeleler gelirleri, c) Sıhhiye tevkifatı, d) Mütenevvi hasılât, e) Trabzon - İran otobüs ve kanyon işletmesi gelirleri f) Geçen yıllardan devredilip tahsisat kaydedilmeyen varidat fazlaları olmak üzere 6 fasılda toplanmıştır. Fasıllar ayrı ayrı aşağıda gözden geçirilmiştir.

a) Demiryolları işletme gelirleri:

Yoleu, bagaj, mesajeri, seyriseri, seyrifahif ve muhtelif hasıllattan mürekkep olan bu faslın varidatı 1942 mali muhâmmenâtına nazaran 26 200 000 lira fazlasıyla 93 750 000 lira olarak tahmin edilmiştir.

Filhakika, 1943 mali yılında 22 milyon tren kilometre yapılması derpiş olunmaktadır. 1941 mali yılda 21 100 087 tren kilometre kâtedildiğine ve 1942 mali yılda da, ilk 8 ay zarfında yapılan tren kilometreye kıyasla, 22 milyona karış tren kilometre yapılacağı anlaşıldığına göre 1943 mali yılı içinde 22 milyon tren kilometre yapılacağını kabuletmek lâzımdır. 1941 mali yılı zarfında beher tren kilometreye 3 lira 27 kuruş varidat temin edildiği ve 1942 mali yılı zarfında seyrüsefer ve ücret tarifelerinde geliri % 30 kadar artıracak surette tadilat yapıldığı nazara alınsa 1943 mali yılı içinde beher tren kilometrenin takribî geliri 4 lira 25 kuruşu bulmaktadır. ki bu geliri yapılması düşünülen 22 milyon tren kilometre ile darbederseniz $4.25 \times 22.000.000 = 931.500.000$ lira elde edilir ki bu hesap amelîyesi demiryollarının işletilmesinden mütevellit gelir hakkındaki tahminin yerinde olduğunu göstermektedir.

Demiryolları işletme gelirleri faslı mütalâa edilirken tarife mevzuu üzerinde durulması faydalı olur.

Elemegi ve malzeme fiyatlarındaki tereffü neticesi olarak nakil maliyet fiyatları yükseldiğinden bunu karşılamak üzere yoleu ve eşya seyrüsefer ücret tarifelerinde değişiklikler yapılmıştır. Bu tadilat şöyle hülâsa edilebilir:

1. Bir kısım yoleu trenleri seferden kaldırılmış, daha fazla marşandiz treni tahriki imkânları temin edilmiştir. Burada istitraden şunu kaydedelim ki bu yalnız varidatı arttırmak mülâhazasıyla yapılmamıştır. Kömür, lokomotif, vagon vesaire noksanlığı bunda bilhassa âmil olmuş, hattâ bazı yerlerde normal marşandiz trenlerinin de tahrik edilemediği olmuştur.

2. Yoleu ve eşya tarifelerine zamlar yapılmıştır.

Yoleu nakliyatı 1940 malî yılına gelineceye kadar Umumî müdürlük zararına mal olmakta idi. Ancak bu yıldan sonra kârlı olmuştur.

Bir yoleu kilometrenin kâr ve zarar vaziyetini gösteren cetvel:

Mali yıl	Gelir kuruş	Masraf kuruş	Fark kuruş
1937	0,97	1,38	— 0,41
1938	0,93	1,30	— 0,37
1939	0,91	1,16	— 0,25
1940	0,89	0,76	+ 0,13
1941	0,97	0,68	+ 0,29

Eşya nakliyatı ise daima lehe bir fark kaydetmiştir.

Bir sâfi ton kilometrenin kâr ve zarar vaziyetini gösteren cetvel

Mali yıl	Gelir kuruş	Masraf kuruş	Fark kuruş
1937	2,50	1,86	+ 0,42
1938	2,35	1,93	+ 0,64
1939	2,26	1,89	+ 0,38
1940	2,34	1,85	+ 0,49
1941	2,68	2,19	+ 0,49

Bu itibarla yoleu trenlerinden bir kısmının seferden kaldırılarak yerine marşandiz trenleri konulması tarife zamlarına zamimeten varidatın artmasında diğer bir âmîl olmaktadır.

Fakat umum müdürlüğün yoleu tren adedlerinin azaltılması neticesinde kalabalıktan mütevellit rahatsızlığa ve tarife vaziyetlerinden doğan pahalılığa rağmen, varidatı tenzil şöyle dursun arttıracak kadar yoleu bulması ancak bugünün diğer kara ve deniz nakil vasıtalarının işlemini güçleştiren şartlardan mütehasıl rakipsiz vaziyetin devamına bağlıdır. Bu şartlar geçici olduğundan Devlet demiryollarının izdihamı mucip olacak derecede yoleu trenlerini tahdit etmek ve tarifeleri yükseltmek suretiyle varidat teminine ümit bağlanıyarak işletmeyi rasyonelleştirerek mümkün olduğu kadar masrafları kısmak suretiyle gelirini arttırması lüzumludur.

Hiç şüphesiz bugünkü tarifeler esas itibariyle, gidişine umum müdürlüğün hâkim olamayacağı umumî fiyat konjonktürünün neticesidir ve tarifeler matku olduğundan fiyatların tereffüüne mâni olunmadığı müddetçe varidatın masrafı karşılayabilmesi için zaman zaman tarifelerde tezyitler yapılması icabedecektir. Fakat işletmenin rasyonelleştirilmesi hususunda temenni edilecek eihetlerin kalmadığı iddia edilemez. Şurası memnuniyetle kayda şayandır ki Umum müdürlüğün bu mevzuu ehemmiyetle ele alarak tam vagon yüklünakliyata tenzilâtı tarife tatbik etmek, kömür tasarrufuna prim vermek, tamir masraflarını indirmek gibi suretlerle bu vadide hayırlı mesai sarfetmekte bulunduğu müşahede olunmuştur.

Tamir masraflarının seyirini gösterir cetvel.

	1939 Lira	1940 Lira	1941 Lira
Bir lokomotifin vasatı tamir masrafı	5.046	5.927	5.777
Bir yoleu vagonunun vasatı tamir masrafı	662	806	660
Bir yük vagonunun vasatı tamir masrafı	136	174	162

1940 yılına nazaran 1941 yılında vasatı bir hesapla lokomotif tamiri % 2,6 yoluca vagonu tamiri % 28,2 yük vagonunun tamiri % 21,8 nispetinde ucuzlatılmıştır. 1930 yılındanberi malzeme ve el-emeği fiyatlarındaki tereffü nazara almırsa tamir masraflarının indirilmesi hususunda umum müdürlüğün sarfettiği mesainin verim derecesi dahaiyi anlaşılır.

Tarife mevzuu bitirilmeden Umum müdürlüğün yoluca nakliyatında işini hafifletecek bir noktanın hatırlatılması muvafik olur. Malûm olduğu üzere 1042 sayılı kanunun 32 nei maddesini tadil eden 3474 sayılı kanunun 2 nei fırası «kara, hava, deniz ve jandarına subaylarıyle, erleri ve emniyet teşkilâtı polis, âmir ve memurları Nafia, Milli Müdafaa ve Dahiliye vekâletleri arasında tespit edilecek şartlar dairesinde Devlet Demiryolları üzerinde üçte bir ücretle naklolunurlar» demektedir. Bu tenzilâtli tarifeden istifade eden mezkûr teşekküller mensupları esasen adedleri tahdit edilmiş olan trenlerde bilhassa muayyen hatlar üzerinde büyük bir kalabalık teşkil etmektedir. Bu kalabalığı ölemek üzere bahis mevzuu tenzilâtli tarifenin şimdilik bu teşekküller mensuplarından yalnız berayi vazife seyahat edeceklere tatbik edilmesinin uygun olacağı mütalâa edilmektedir.

b) Limanlar ve iskeleler gelirleri :

Haydarpaşa, Derince, İskenderun, Mersin limanlarıyle iskeleler hâsılâtını ihtiva eden bu fasıl 1942 malî yılının 845 000 lirasına mukabil 1 935 000 lira fazlasıyla 2 780 000 lira olarak tahmin edilmiştir.

Bu fazlalığın 1 400 000 lirası idaresi Umum müdürlüğe 1942 malî yılı için devredilmiş olması dolayısıyla mezkûr yıl bütçesinde yer almamış olan İskenderun ve Mersin limanları hâsılâtıdır. 300 bin lirası Haydarpaşa limanı 235 bin lirası da iskeleler gelirlerinden teşekkül etmektedir. İskenderun ve Mersin limanları varidatı bu limanların aylık gelirleri ve bu limanlarda alınmakta olan tedbirler neticesi olarak artması memul faaliyet nazarda tutularak tahmin edilmiştir. 1942 malî yılının ilk yedi aylık gelirleri esası üzerinden yapılan hesaplara göre Haydarpaşa limanının 1 200 000 iskelelerin 300 bin lira hâsılât getireceği hesaplanmıştır. Hal böyle iken 1943 malî yılı bütçesine Haydarpaşa limanı için ihtiyatlı bir mütâhaza ile bir milyon lira, iskeleler için de, bu sene Bandırma, Mudanya ve Susanoğlu iskelelerinin Umum müdürlüğe devri suretiyle varidatın artması kuvvetli bir ihtimal dahilinde olmasına rağmen yine ihtiyatlı bir düşünce ile 300 bin lira konulmuştur. Bu vaziyete nazaran limanlar ve iskeleler varidatına müteallik tahminler yerindedir.

c) Sıhhiye tevkifatı :

Memur ve müstahdemlere yapılacak sıhhi muavenet karşılığı olarak ücretlerinden % 2 hesabiyle kesilen paradır. 1943 malî yılında bu fasıldan 1942 malî yılına nazaran 80 bin lira fazlasıyla 530 bin lira elde edileceği tahmin edilmektedir. Bu tezyüt idare bünyesine ihtihak eden İskenderun ve Mersin limanları müstahdem ve memurları ücretlerinden kesilecek aidat ile ifası icap eden tereffü ve kademe zamları münasebetiyle miktarları artacak ücretlerden yapılacak tevkifata tekabül etmektedir.

d) Mütenevvi hâsılât :

Bu fasıl varidatı istimalden sâkit olmuş vagon lokomotif ve hurda demirler satışından, pansiyon ve sanat okulları gelirlerinden, idareye ait binalardan alınacak kira ücretlerinden faiz ve akçe farklarından ve sair hâsılattan mürekkep olup 1943 malî yılı için fiili vaziyet gözönüne alınmak suretiyle 1942 malî yılına nazaran 218 bin lira fazlasıyla 840 bin lira olarak hesaplanmıştır.

e) Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi gelirleri :

1943 malî yılı için bu işletmeden umulan varidat 100 bin lira olup 1942 malî yılı muhâmmematına nazaran 67 bin lira fazladır. Bu fazlalık tarifelere yapılan zamdan ötürü, 1942 yılının

ilk yedi ayı zarfında işletmeden 80 bin liraya yakın bir gelir elde edilmiş olması dolayısıyla mevcut fiili vaziyete tekabül etmektedir.

f) Geçen yıllardan müdevver ve tahsisat kaydedilmeyen varidat fazlaları :

Bu fasıl geçen yıllarda varidat kaydedilmeyen gelir fazlasını ihtiva etmekte olup 1942 yılına gelire nazaran 80 bin lira noksanıyla 8 milyon liradır.

B - Masraflar

Umum müdürlüğün 1943 mali yılı masrafları için muhammen varidatı kadar olmak üzere 106 milyon lira âdi ve bütçe kanunu lâyihasının 5 nci maddesiyle 1943 yılı muhtemel varidat fazlası karşılık gösterilmek suretiyle gelecek yıllara sâri 12 milyon lira ki ceman 118 milyon lira tahsisat talep edilmektedir. 1942 mali yılında 77 580 000 lira âdi ve 7 milyon lira da muhtemel varidat karşılığı olmak üzere gelecek senelere sâri tahsisat istenmişti. Bilâhara verilen ek, münzam ve fevkalâde tahsisatlarla masraf bütçesi yekûnu 111 593 000 lirayı bulmuştur. Buna nazaran 1943 mali yılı masraf bütçesi 1942 mali yılı masraf bütçesine nazaran 7 407 000 lira fazladır. Muhtemel varidat karşılığı olup gelecek yıllara sâri tahsisat nazara alınmazsa 1943 mali yılı için talep edilen tahsisat 1942 mali yılı tahsisatına nazaran 1 407 000 lira fazladır. 1942 mali yılında verilen ek, münzam ve fevkalâde tahsisat da hesaba katılmadığı takdirde 1943 mali yılı masrafları 1942 mali yılı masraflarına göre 28 420 000 lira fazlalık göstermektedir.

Umum müdürlüğün 1943 mali yılı masraf bütçesi a) işletme masrafları b) satın alınan demiryol ve limanları senelik faiz ve itfa karşılıkları ve sair masrafları, c) yeni inşaat ve jüt tezyatı, d) Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi masrafları, e) bütçe kanununun 5 nci maddesi mucibince girilerek taahhütler ve 1715 sayılı kanunun 8 nci maddesi mucibince Cumhuriyet Merkez bankasına verilecek itfa karşılıkları olmak üzere beş kısımda toplanmıştır. Bu kısımlar birer birer aşağıda tetkik edilmiştir.

a) İşletme masrafları:

İşletme masrafları iki bâba ayrılmıştır. Birinci bap şahsi masraflar ikinci bap da gayri şahsi masraflar adını taşımaktadır.

1.) Şahsi masraflar:

Şahsi masraflar babı 6 fasıldan mürekkeptir. Bu fasıllar şunlardır:

Ücret ve yevmiyeler;

Harcetrah;

Eenebi mütehasşislarla stajiyer memur ve müstahdemlerin ve talebenin masrafları;

Tâli ücretler;

Memur ve müstahdemlere ve ailelerine yardım;

Tahmil ve tahliye ücret ve masrafları;

bu bâba mevzu 32 100 000 lira tahsisat 1942 yılına nazaran münakaleler, münzami ve fevkalâde tahsisatlar hesaba katılmazsa 7 445 000 katılırsa 5 386 000 lira fazladır. Bu 5 386 000 lira fazlalığın 2 244 000 lirası ücret ve yevmiyeler, 296 000 lirası harcetrah, 146 000 lirası eenebi mütehasşislar, stajiyer memur ve müstahdemlere, talebe masrafları, 2 045 000 lirası memur ve müstahdemlerle ailelerine yardım, 655 000 lirası tahmil tahliye ücret ve masrafları fasıllarından münbaistir.

Görüldüğü üzere bu bap Umum müdürlüğün memur ve müstahdemlerinin ücret, yevmiye ve harcetrahlarını ihtiva ediyor. İstihkaklarını bu bapta tahsisattan alan memur ve müstahdemlerin

kadroları Bütçe kanunu lâyihasına merbut (C) cetvelinde gösterilmiştir. Umum müdürlüğün bil-
ümum memur ve müstahdemleri istihkaklarını bu bâba mevzu tahsisattan almazlar. Bir kısım
memur ve müstahdemlere istihkakları masraf tertibinden ödenir. İstihkaklarını masraf tertibin-
den alan memur ve müstahdemler kadrolarının tâyin ve tespiti şekli bakımından iki kısma ayrılır.
Bunlardan bir kısmının kadroları Bütçe kanun lâyihasına ilişik (e) ve (E) cetvellerinde göste-
rilmiştir. Diğer kısma ait kadrolar (e) cetvelinin 2 nci maddesindeki salâhiyete müsteniden
Umum müdürlükçe tâyin ve tespit edilmektedir. Yukarıda bahsi geçen (E) cetveli 1943 yılı Büt-
çe kanunu lâyihasıyla ihdas olunmuştur. 1943 mali yılı Bütçe kanunu lâyihasına gelinceye kadar
bu kadroların tâyin ve tespiti salâhiyeti Umum müdürlük uhdesinde idi.

Şahsi masraflar babına mevzu tahsisattan istihkaklarını alan memur ve müstahdem kadrola-
rının adedi 1942 mali yılı Bütçe kanununa ekli (e) cetveli ile 16748 olarak kabul edilmiştir.
1943 mali yılı Bütçe kanunu lâyihasına bağlı (e) cetveli ile bu miktar 1954 aded fazlasıyla 18702
olarak teklif edilmektedir. İstihkaklarını masraf tertibinden alan memur ve müstahdem kadrola-
rının adedi 1942 de 23 837 idi. Bu kadroların 1806 tanesi Bütçe kanununa ekli (e) cetveli ile
22 031 adedi de Umum müdürlükçe tâyin ve tespit edilmiştir. 1943 yılında (e) cetvelinde yazılı
kadro adedinin 265 fasıyla 2071 e çıkarılması istenmektedir. Masraf tertipleri ile alakalı olup
tâyin ve tespiti Umum müdürlüğe ait bulunan kadroların 1943 mali yılı Bütçe kanun lâyihası
kabul edildikten sonra yapılacağı öğrenilmiştir.

Yukarıdaki izahattan anlaşılacağı vechile 1943 mali yılı için 1942 mali yılına kıyasla 2219 faz-
la kadro konulması talep edilmektedir. Umum müdürlük ile yapılan temaslardan öğrenildiği-
ne göre halen ücret tertibinde 2823, masraf tertibinde 468 ki ceman 3291 kadro münhaldir. Bu
vaziyet karşısında memur ve müstahdem ihtiyacının münhal kadrolara tâyinleri yapılmak suretiy-
le karşılanıp yeni kadro ilâvesinden sarfınazar edilerek bu kadrolara tekabül eden ve bu kadro-
lar dolayısıyla diğer fasıl veya maddelere inikâs eyliyen tahsisattan tasarruf edilmesi muvafık
mütalâa olunmaktadır.

Şahsi masraflar babını kapamadan evvel şu eihetin belli edilmesi lâzımgelir ki demiryolları
kendine intisap edenlerin ihtisas sahibi olmalarını istiyen bir işletmedir. Bu itibarla idarenin
müntesiplerini yetiştirmek yolunda aldığı sanat ve meslek mektepleri açmak, harice talebe ve
staja memur göndermek, mütihassıs celbetmek gibi tedbirlerini memnuniyetle kaydetmek icabeder.
Bu meyanda demiryollarında mesai ve bilgiye kıdemden daha fazla ehemmiyet verilerek yalnız
yol, cer ve hareket servislerine mensup faal personele tâyin edildikleri üst derece ücretlerini
müktesop hak teşkil etmemek üzere vermenin bu personelin şevkını arttıracak, vasıflarını yüksel-
tecek ve netice itibariyle işletmenin verimini çoğaltacak esaslı bir tedbir olacağı mülâhaza olun-
maktadır. Yüksek enümenin bu hususta bir karar alması rica olunur.

2) Gayri şahsi masraflar:

Gayri şahsi masraflar babı aşağıda sayılan 5 fasıldan mürekkeptir:

İşletme müstehlek malzemesi ve masrafları;

Bakım ve teedit masrafları;

Eenebi demiryol tesisatının istimal ve üçüncü şahısların hizmetleri;

Her nevi vergiler, maddi mükellefiyetler ve zarar ve ziyan tazminatı;

Müteferrik masraflar.

1943 mali yılı zarfında bu fasıllarda yazılı işleri yapmak için 50 634 000 lira tahsisat iste-
nilmektedir. 1942 mali yılında bu baba 31 527 000 lira konulmuştur. Buna nazaran bu yıl iste-
nilen tahsisat 19 107 000 lira fazladır. 1942 mali yılında bu baba yapılan münakaleler, mun-
zam tahsisatlar nazara alınarak 7 978 000 liraya inmektedir.

Mezkûr 7 978 000 lira farkın 2 664 000 lirası işletme müstehlek malzemesi, 5 167 000 lirası bakım ve teedit masrafları, 151 000 lirası her nevi vergiler, maddi mükellefiyetler ve zarar ve ziyan tazminatı, 32 000 lirası müteferrik masraflar fasıllarından neşet etmektedir. Enebi demir-yol tesisatının istimali ve üçüncü şahısların hizmetleri faslında 36 bin liralık bir tenezzül vardır.

Gayri şahsi masraflar mevzuunda müstehlek maddeler kömür, yağ, üst yapı (balast, ray, travers, küçük yol malzemesi ve makaslar) ve muharrik ve müteharrik malzeme üzerinde durulmalıdır.

Umum müdürlük trenlerin tahriki için kâfi miktarda ve lüzumlu evsafa kömür bulamamaktadır. Bu yüzden beher kilometre için 2 kilogram hesabıyla 1943 yılında 1941 yılı sarfiyat vahidine nazaran 44 bin ton fazla kömüre ihtiyaç hâsıl olacaktır. Kömürden mühakkak tasarrufa muhtaç olduğumuz bir sırada işi esaslı bir programa bağlayıp demiryollarına gereken evsafa kömür verilerek tasarruf edilecek 44 bin ton kömürün lüzumlu başka bir yerde sarfedilmesi uygun olur.

Umum müdürlük istediği evsafa ve kâfi miktarda yağ da bulamamaktadır. Bu muharrik ve müteharrik malzemenin süratle yıpranmasını mucip olmaktadır.

Demiryolları tekniğine göre bir hattın ömrü kırk yıldır. 1942 mali yılında 196 kilometre hattın değiştirilmesi derpiş edilmişti. Bu iş yapılamamıştır. 1943 mali yılı içinde 100 kilometrelik hattın teediti düşünülmektedir. Halen kırk yaşını doldurmuş bin kilometreyi müteceviz hat mevut olduğuna göre bu işin biraz daha süratle yürütülmesi lâzımdır. Balast fersiyatında da ayır süratle ihtiyaç vardır.

Yine teknik bakımdan bir lokomotifin ömrü 30, bir yoleu vagonunun ömrü 35 yıl olarak kabul olunur. Elde mevut lokomotiflerin % 36 sı 30 yaşını ve yoleu vagonlarının % 16 sı 39 yaşını doldurmuştur. Elde mevut yoleu vagonlarının mühim bir kısmı da otuz ile otuz beş yaşları arasında olduğundan süratle yenilenmedikleri takdirde beş sene sonra bu nispet % 48 i bulacaktır. Bu rakamlar yenilenmesi icabeden muharrik ve müteharrik malzeme hakkında bir fikir vermekte ve Umum müdürlüğün teedit bakımından muvacehesinde bulunduğu işin vüsatini göstermektedir.

Yağ vasıflarının bozukluğu ve miktarının kifayetsizliği, malzeme fersudeliği ve azlığı ve niha-yet müstehlek mevut ve malzeme ithalindeki zorlukların yükü bilhassa tamir atelyelerinin omuzlarına binmektedir. Atelyelerin bu husustaki mesaisi öğülmeğe değer. Bu atelyelerin iş verimi son üç yıl zarfında % 64 nispetinde artmıştır.

Çer atelyesinin faaliyetini gösterir cetvel

	1939	1940	1941
Tamir edilen lokomotif adedi	309	440	505
» » yoleu vagonu adedi	605	738	1 060
» » yük vagonu adedi	3 458	4 289	5 599

1943 mali yılı içinde atelyelerde tamir faaliyetinin daha fazla artacağı umulmaktadır.

Bundan başka atelyeler evvelce hariçten getirilen lokomotif silindiri pompa, hava tabancası, transformatör, elektrik motürü, radyötör şofaj kazanı gibi einsi yirmi dördü bulan malzemeyi kâfi miktarda imale bağlamıştır.

Umum müdürlüğün bilhassa bu hususta gösterdiği başarı takdir ve teşekkürle şayan görülmüştür.

Yapılması icabeden işler ve fiyat tereffülleri gözönüne getirilirse bu bap için istenilen tahsisatı çok görmemelidir.

b) Satın alınan diğer yol ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları ve sair masraflar:

1942 mali yılında bu kısma bîdayeten 4 609 481 lira tahsisat konulmuş bilâhara 400 000 lira daha tahsisat verilerek tahsisat yekûnu 5 009 481 lirayı bulmuştur. 1943 mali yılı için 1942 mali yılına nazaran munzam tahsisat hesaba katılmazsa 3 985 lira noksanıyla munzam tahsisat nazara alınırsa 4 03 985 lira noksanıyla 4 605 496 lira istenmektedir.

Mubayaa olunan demiryol ve liman şirketlerinin mukavelelerinde tâyin edilen senelik taksitleri ihtiva edip fîli vaziyete tekabül etmesi itibariyle bu kısma ait tahsisat üzerinde söylenecek bir mütalâa yoktur.

e) Yeni inşaat ve servet tezayütleri:

Bu kısma ait 1942 yılından evvel 7 711 000 liratahsisat verilmiştir. Sonradan münakale ve munzam tahsisatlarla bu miktar 14 771 000 liraya yükselmiştir. 1943 mali yılı için 9 302 000 lira tahsisat istenmektedir. Bu miktar 1942 mali yılı tahsisatına göre münakale ve munzam tahsisatlar nazara alınmazsa 1 591 000 lira fazladır. Münakale ve munzam tahsisatlar nazara alınırsa 5 469 000 lira noksandır.

Demirbaş tezyidi, inşaat ve tesisat masrafları 3347 ve 3319 sayılı kanunlar mucibince mubayaa edilecek muharrik ve müteharrik edevat bedeli ile gümrük resmi ve sair masrafları, 3980 sayılı kanun mucibince mubayaa edilecek muharrik ve müteharrik edevat bedeli ile sair masrafları ve aynı kanunun 3'ncü maddesi mucibince istimal edilecek kredinin itfa ve faiz karşılığı fasıllarından mürekkep olan bu kısım münasebetiyle işletmenin mevcut serveti üzerinde bir nebze durulmuştur.

Demiryollarının iş hacmi artmıştır. Bu artış askerî nakliyat ve diğer nakil vasıtalarının noksanlığı ile izah edilmekle beraber bugün gayritabii telâkki edilen iş hacminin hergün biraz daha inkişaf eden memleketimizde yarı tabii sayılabacağı şüphesizdir. Onun için bugünkü iş kesafetini tamamiyle geçici saymak pek de doğru olmaz. Bu itibarla Demiryolları işletmesinin bugünkü iş hacmini karşılayacak vaziyete gelmesi lâzımdır. Umum müdürlük 1943 mali yılı içinde 22 milyon tren kilometre yapabileceğini düşünüyor. Bu faaliyet memleketin hakikî kara nakliyat ihtiyacını karşılamaya kâfi değildir. Memleketin hakikî kara nakliyat ihtiyacını karşılayabilmek için hiç olmazsa 30 milyon tren kilometreyi bulmak icabeder. Halbuki Umum müdürlüğün elindeki lokomotif mevcut teknik mutalara uygun bir şekilde işletildiği takdirde 22 milyon tren kilometreyi bile tahakkuk ettirecek vaziyette olmaktan uzaktır. Vagon mevcudu da aynı haldedir.

Hat ve emniyet tesisatı vaziyeti de süratle ve emniyetle 22 milyon tren kilometre yapılmasına müsait değildir. Zira iş hacmi arttıkça istasyonlarda müteaddit katarların karşılanması icabetmekte bunun için de kâfi hat bulunmamaktadır. Binaenaleyh istasyonların tevsi lâzımdır. Demiryolları emniyet tesisatı ile de mücehhez değildir. Seyrüsefer emniyetini temin için mevcut istasyonlara giriş ve çıkış semaforları konulması, makasların bir merkezden idare edilen semaforlarla bağlanması, istasyon ve yol blokunun tatbiki, katar tevkif tertibatının dahil semaforlarına ve lokomotiflere vazı icabetmekte bunun ise takriben 20 milyon liraya malolacağı hesaplanmaktadır. Bu noksanlara rağmen vatandaşların korkmadan seyahate çıkmalarını Demiryolları memur ve müstahdemlerinin cidden insan takati fevkinde bir dikkat, iğtina ve mesai sarfetmeleri neticesinde kazaların az olmasına medyunuz. Demiryolları memur ve müstahdemlerinin bu ferâğatlı çalışmalarına burada teşekkür etmek borcumuzdur.

Artan iş hacmi muvaceshinde durumu izah edilen malzemeyi teminde kullanılacak olan bu kısma mevzu tahsisat azdır. Hariçten malzeme temini ihtimali mevcut ise memur ve müstahdemlere ait yeni kadroların ademi ilâvesinden tahassül edecek tasarrufun bu kısma konulması muvafık olur.

d) Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi masrafları:

Bu kısma 1942 mali yılı için konulması talebedilen tahsisat 1942 mali yılı tahsisatına nazaran 400 lira noksanıyla 309 000 liradır.

Bu işletmenin geliri varidat bahsinde arzedildiği veçhile 100 bin lira olduğuna göre zararına işle-
mekte olduğu görülür.

e) Bütçe kanununun 5 nci maddesi mucibince girişilecek taahhütler karşılığı ve 1715 sayılı
kanunun 8 nci maddesi mucibince Cumhuriyet Merkez bankasına verilecek itfa karşılığı.

Bütçe kanunu lâyihasının 5 nci maddesi mucibince girişilecek taahhütler karşılığı olarak
1943 mali yılı için 1942 mali yılında olduğu gibi 3 milyon lira istenilmektedir.

İtfa karşılığı olarak da 1943 mali yılı için 1 049 000 lira talep ediliyor. 1942 mali yılında
768 119 lira konulmuştu.

E) Hesap vaziyeti :

1941 mali yılı bilançosuna nazaran sabit tesisat, muharrik ve müteharrik edevat, demirbaş
olarak aktif hesaplarda 517 756 lira mukayyet olup bu meblâğ demiryollarının sermayesini teş-
kil etmektedir. Buna göre idarenin sermayesinde 1940 yılına nazaran 24 671 239,50 lira bir toza-
yüt var demektir.

Umum müdürlük 1941 mali yılını 30 346 231,11 lira zararla kapamıştır. Zarar 1939 yılında
39 854 825,96 lira 1940 yılında da 36 916 874,61 olduğuna göre seyir lehedir. Umum müdürlü-
ğün bilançosunu zararlı gösteren âmîl idarenin bir taraftan satın alınan demiryol ve limanların
senelik faiz ve itfa karşılıklarını mukassatan ödemekle beraber diğer taraftan 1042 sayılı kanun
ahkâmına tevfikân bir kere itfa ve bir kerede teedit sermayesi namı altında iki sermaye ayrıl-
mak suretiyle muzaaf amortisman yapılmasından ileri gelmektedir. 50 813 478,70 lirası itfa
24 107 748,27 lirası teedit sermayelerinde olmak üzere amortisman hesaplarında 75 026 226,97
lira gözükmektedir. İdarenin hesap vaziyeti düzelmek için bu muzaaf amortismanı nihayet ve-
rilmelidir.

1941 yılı bilançosuna göre idarenin resmî ve hususi şahıslardan 15 850 229,07 lira alacağı
vardır. Son roleveye nazaran bunun 4 625 993,19 lirası resmî dairelere ait olup bunun da 450
lira kadarı ciheti askeriyeye 215 lira kadarı da jandarmaya aittir.

İdarenin son stok malzeme cetveline göre 1941 yılından 1942 yılına 9 962 641,53 liralık mal-
zeme stoku dovredilmiştir. Bu yılın ilk sekiz ayı içinde stok 9 033 694,62 liralık malzeme ilâve
edilmiş ve bu stoktan 8 064 241,68 liralık malzeme kullanılmıştır. Bu itibarla elde 10 932 094,47
liralık malzeme vardır.

Umum müdürlüğün nakit, esham ve tahvilât ve bankalarda olmak üzere 29 072 485,92 lira
mevdudu vardır.

Umum müdürlüğün 4182 sayılı kanuna müsteniden hâsılından demiryolları inşaatından müte-
vellit ihtiyaçlara ve borçlara tahsis edildikten sonra bakiyesi Hazine cari hesabına yatırılmak üzere
ihraç ettiği bonolar yekûnu 249 548 166,39 lirayı bulmuştur. Bunların ciheti tahsisleri hakkında
umum müdürlükte malûmat olmadığından bu hususun teferrüatı tesbit edilmemiştir.

Yüksek bilgilerine arz olunur.

Raportör
Trabzon mebusu
S. Anamur

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Esas No. 1/3
Karar No. 30

17 . V . 1943

Yüksek Reisliğe

Başvekaletin 27 . II . 1943 tarih ve 6/630 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1943 mali yılı bütçe kanunu lâyihası Encümenimize havale buyurulmakla Münakalât vekili Ali Fuad Cebesoy ve Devlet Demiryolları umum müdürü ile Maliye vekâleti namma Bütçe ve mali kontrol umum müdürleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Masraf bütçesi:

Umum müdürlüğün 1943 mali yılı bütçesi geçen yıla nazaran (28 420 000) lira fazlasıyla (106 000 000) lira olarak teklif edilmiş bulunmaktadır.

Ancak 1942 mali yılı muvazenei umumiye kanunu ile bidayeten tesbit olunan (77 580 000) liralık tahsisata bilâhara muhtelif kanunlar ile kabul edilmiş olan (27 013 000) liralık munzam ve fevkalâde tahsisat ilâve edildiği takdirde iki bütçe arasındaki fark (1 407 000) liraya tenzül etmiş olur.

Masraf bütçesi; beş kısım iltiva edip birinci kısmını teşkil eden işletme masraflarının şahsi masraflara müteallik birinci babına bu yıl (7 445 000) lira fazlasıyla (32 100 000) lira tahsisat konulmuştur. Bu fazlanın:

Lirası

2 244 000	Ücret ve yevmiyeler;
346 000	Harekâtlar;
146 000	Eenebi memlekete gönderileceklerle eenebi mütehassıslar;
295 000	Tâli ücretler;
3 759 000	Memur ve müstahdemlerle ailelerine yardımlar;
655 000	Tahmil ve tahliye ücret ve masrafları.

Fasıllarına ait bulunmaktadır ve en mühim ziyadeli de ücret ve yevmiyelerle yardımlarda görülmektedir.

Ücret ve yevmiyelere yapılan ilâveler hak-

kındaki izahlara nazaran bu yıl Umum müdürlük kadrolarına ücretlerini birinci faslın birinci maddesinden alan daimi memur ve müstahdemler sınıfına 1954 ve istihkaklarını masraf tertibinden alan memur ve müstahdemler sınıfına ise 265 ki, ceman 2219 memur ve müstahdem ilâvesi teklif edilmektedir.

1943 yılında geçen yıla nispetle trafiğin artmamasına ve raporda da izah edildiği ve hile halen esas kadroda 2823 ve ayrıklarını masraf tertibinden alan memur ve müstahdem kadrosunda 468 ki, ceman 3291 münhal bulunmasına nazaran kadrosunu genişletmekten ise bu münhalâtı doldurmak suretiyle tahsisattan tasarruf temini cihetine gidilmesi üzerinde durulmuştur.

Alman izahlarda bu münhallerden mühim bir kısmının taallük ettiği hizmetleri, bu günkü şartlar içinde kadrodaki ücretleri ile ifaya talip zuhur etmediği ve bir kısım münhallerin ise binnisbe yüksek ücretli memuriyet olması dolayısıyla kanuni vasıfları haiz ve kademe kademe yükselmiş memurlarla peyderpey kapatılması kabil olup bu yerlere aşağı kademelerden veya hariçten memur alınması vârit olanıyacağı cihetle istenilen vasfı haiz memurlar yetişinceye kadar bu münhallerin devamına mecburiyet bulunduğu ve buna mukabil muhtelif anlaşmalarla memlekete mühim miktarda lokomotif, vagon ve sair malzeme girmesi mukarrer olup bunlarla mütenasip bir surette şimdiden işe alışmış personelin yetiştirilmesi zarureti kadronun tevsiini gerektiren başlıca sebebi teşkil etmek üzere hatlar üzerinde emniyet bakımından teftiş ve murakabenin daha sıkı bir surette ifası için teftiş kadrosunun takviyesi ve bunlara ilâveten yeniden ihdas veya tevsi edilen teçhizat ve işe işleriyle sıhhi tesisatın ve nektep ve kurs servislerinin de kadroları genişletmeği zaruri kıldığı ifade edilmiş ve müzakere neticesinde kadroya yapılan zamlar ekseriyetle kabul edilmiştir.

Memur ve müstahdemler ile ailelerine ya-

pılacak yardımı gösteren beşinci fasılda en büyük ilâve katarlar ile deniz vasıtalarında ve hamulenin tertip ve tahriki ile Bilfiil alâkâlı memur ve müstahdemlerin iâşe masraflarına taallük etmektedir. Geçen sene kabul buyurulan kanun hükmünü yerine getirmek üzere bu tahsisatın konması tabiidir.

İşletme kısmının gayri şahsi masraflar başına yapılan (19 107 000) liralık ilâve, (6 704 000) lirası işletme müstehlek malzemesi ve masrafları faslına ve (12 256 000) lirası da bakım ve teedit masraflarına ve mütebakiisi diğer tertiplere ihtiyaca göre tevzi edilmiş bulunmaktadır.

Bu iki fasıldaki mühim artışın başlıca sebebi :

Bilimum müstehlek malzeme fiyatlarının yükselmesi ve bilhassa istenilen vasıfta kömür ve yağ temin edilememesinden dolayı normalin üstünde kömür ve yağ sarfiyatı yapılması ve yüz kilometrelik bir kısım hatın bu yıl içinde yenilenmesidir. İdare binalarıyla muharrik ve müteharrik edevatın gittikçe çoğalmasının ve sebekenin de mütemadiyen genişlemesinin ve eskimesinin bu bağta mühim tesiri olduğu aşîkârdır.

Masraf bütçesinin üçüncü kısmını teşkil eden

yeni inşaat ve servet tezayüdü tahsisatı geçen seneye nispetle (1 591 000) lira raddesinde bir fazlalık göstermekte ise de geçen sene münakale ve munzam tahsisat suretiyle bu kısma (7 000 000) lira tahsisat verildiği nazarı itibara alırsa 4,5 milyon liradan fazla bir tenzilat yapılmış olduğu göze çarpar. Hatlarımızın emniyet ve inkişafı bakımından gayet lüzumlu olan bu tahsisatın daima artış kaydetmesi temenniye şayandır.

Bu suretle 106 milyon lira olarak teklif edilen masraf bütçesi aynen kabul edilmiştir.

Varidat bütçesi :

Geçen yıla nispetle (28 420 000) lira fazla olarak tahmin edilmiş bulunan varidat bütçesinin kalemleri üzerinde bütçenin Eneümenimizde müzakeresi sırasında 1942 yılının elde edilmiş bulunan on aylık tahsilât yekûnları üzerinden tahmin yapmak inkânı hâsıl olmuştur. Hükümet teklifindeki tahminler yedi aylık tahsilât üzerine yapılmış bulunmaktadır.

Varidatın en mühim kalemlerini işletme hâsılatı teşkil etmektedir. Varidat bütçesini ihtiva eden (B) cetvelinin birinci ve ikinci fasıllarıyla Trabzon - İran otobüs işletmesine dair olan beşinci fasla mevzu bulunan bu işletme hâsılatının mukayeseli cetvelini aşağıya dercediyoruz :

F. Ml.	Varidatın nevi	1942 mali yılı 10 aylık varidat yekûnu	1941 mali yılı nisân, mayıs ayları iki aylık varidat yokûnu	Yekûn	Zamsız yapılan yedi aylık tahsilâtın % 30 teza-yût nispeti	Bu yılın tahsilât seyrine nazaran aylık vasa-tiye göre ilâvesi icabeden	Umumî yekûn	Hükümetin tahmini
		Lira	Lira	Lira	Lira	Lira	Lira	Lira
1	1 Yolcu	26 940 464	4 801 791	31 742 255	5 895 000	—	37 537 255	37 000 000
	2 Yolcu ağırlığı	739 733	140 030	879 763	—	—	—	800 000
	3 Mesajeri	473 008	62 106	535 115	—	94 600	567 608 [*]	700 000
	4 Seyriseri	3 881 738	622 747	4 504 486	—	—	—	4 500 000
	5 Seyrihâfif	33 316 424	6 321 798	39 638 222	—	—	—	—
								Son aylarda tatbik edilen yüksek tarifeler nazara alınmak suretiyle
2	6 Muhtelif	1 072 031	342 534	1 414 566	—	—	—	50 000 000
	1 Haydarpaşa liman ve rih-tın hasılatı	1 087 136	289 290	1 376 426	—	—	—	750 000
	2 Derince limanı	91 630	14 802	106 432	—	—	—	1 000 000
	3 İskenderun limanı	366 114	—	366 114	—	—	—	80 000
	4 Mersin limanı	226 481	—	226 481	—	—	—	800 000
	5 İskeleler	173 454	75 813	249 268	—	—	—	600 000
5	Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi hasılatı	92 432	11 942	104 374	—	—	—	300 000
								100 000

[*] Birinci ve beşinci haneler yekûnu.

Bu cetvel, 1942 yılının 10 aylık tahsilâtıyla 1941 yılının son iki aylık varidat yekûnlarının meemuundan hasıl olan rakamın 1943 yılı için arzettiği bir hususiyet varsa bunu da ilâve etmek suretiyle tanzim edilmiştir.

Cetvelin tetkikinden yapılan tahminlerin hakikato karip bulunduğu anlaşılmaktadır. Gerçi bu cetvelde yoleu varidatı, bulunan hesaba göre (31 742 255) lira olarak gözükmekte ise de bu varidata ikinci kânun 1943 den itibaren mevkiî tatbika konulan % 30 zammın 1943 yılında temin edeceği hasılatın bu yekûna ilâvesi icabetmektedir. Binaenaleyh 1942 yılının (19 500 000) liradan ibaret bulunan ilk yedi aylık tahsilâtının yüzde otuz farkının da bu yekûna ilâvesi halinde muhammen miktarı aşan bir rakam tahassul etmiş olur.

Keza sayrı hafif hasılatı 1942 yılında bu cetvele nazaran (40 000 000) lira raddesinde bir varidat arz etmektedir. Aneak son aylarda tatbik edilen yüksek tarifeleri ve bir takım tenzilatlı tarifelerin kaldırılmış olmasını nazarı itibara alınca idarenin tahmininde isabet bulunduğu anlaşılır.

Diğer varidat kalemlerindeki tahminlerin de aynı seyirlere göre yerinde görüldüğü anlaşıldığından Umum müdürlük varidat bütçesi yekûnu olarak tahmin edilmiş bulunan (106 000 000) lira müvafık bulunmuştur.

Raportörün raporunda 1941 malî yılındaki tren kilometreye isabet eden varidat miktarı ve tarifeye yapılan zam ile ayarlayan ve Hükümet tahminlerinin yerinde olduğunu teyit eden faydalı malûmat mevcuttur.

Bütçe kanunu lâyhasma gelinö:

Lâyiha bütçenin tatbikatına taallük eden maddelerden başkaca yeni bir hüküm ihtiva etmemesi itibariyle aynen kabul edilmiş, yalnız parasız veya tenzilli tarife ile seyahat etmek hakkına haiz olanları gösteren (D) cetvelinde geçen yıllarda tesbit edilen esaslar dışında teklif edilen bir kısım tadiller cetvolden çıkarılmıştır.

Bu esaslar dahilinde hazırlanmış bulunan Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1943 malî yılı bütçe kanunu lâyhması Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis V.	M. M.	Kâtip
Kastamonu	Muğla	İstanbul
T. Coşkan	H. Kitabcı	F. Öymen
Amasya	Antalya	Aydın
A. K. Yiğitoğlu	N. E. Sumer	Gl. R. Alpman
Bahkesir	Bursa	Diyarbakır
S. Örgöevren	Dr. S. konuk	R. Bekit
Diyarbakır	Edirne	Giresun
Ş. Uluğ	M. N. Gündüzalp	A. Sayar
İsparta	İstanbul	İstanbul
M. Karaağaç	H. Kortel	H. Ülkmen
İzmir	Kayseri	Kütahya
M. Birsal	F. Baysal	H. Pekcan
Kütahya	Manisa	Samsun
A. Tiridoğlu	P. Kurdoğlu	M. A. Yörüker
Tokad	Tokad	Trabzon
H. N. Keşmir	R. A. Sevengül	M. S. Anamur
Yozgad	Yozgad	Zonguldak
S. İçöz	A. Sungur	E. Erışirgil

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1943 malî yılı
Bütçe kanunu lâyihası

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 1. — Devlet demiryolları ve limanları İşletme umum müdürlüğü 1943 malî yılı masrafları için bağı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (106 000 000) lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet demiryolları ve limanları İşletme umum müdürlüğü 1943 malî yılı masraflarına karşılık olan varidat bağı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (106 000 000) lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — Devlet demiryolları ve limanları İşletme umum müdürlüğü 1943 malî yılı daimî memur ve müstahdemleriyle nakil vasıtaları kadroları bağı (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 4. — Devlet demiryolları ve limanları İşletme umum müdürlüğü tarafından işletilmekte olan demiryollarıyla diğer motörlü vasıtaların, liman, iskele ve maden ocaklarının bütün varidat ve hasılatı bunlara mahsus kanun ve nizamnameler dairesinde tahsil olunur.

Erzurum - Sarıkamış ve şubası demiryolları için 1929 bütçesine bağı (C) işaretli tarife ahkâmı 1943 malî yılında da tatbik olunur. Bu tarifede tadilat icrasına Münakalat vekili salâhiyettardır.

MADDE 5. — Umumî idare binası teçhizat ve demirbaşlarının ikmaline, hattın tahkim, takviye ve tevsi ile muhtelif yerlerdeki (100) kilometrelik hattın ve makasların teçdidine; muhtelif tamamlayıcı tesisat ve inşaat; atelye ve depolar için tezgâh, takım, kuvveî muharrir ve teçhizata; muharrir ve müteharrir edevatın teçdidi ile kara ve deniz nakil vasıtaları ve bunlara ait malzeme mübayaasına; limanlarla iskelelerin tahkim, tevsi ve teçdidine ait olmak üzere (20 000 000) liraya kadar gelecek senelere geçici taahhüdât ve sarfiyat icrasına Umum müdürlük mezundur.

Bu taahhütlerin (8 000 000) lirası bağı (A) işaretli cetvelin 18 nci (Bütçe kanununun 5 nci maddesi mucibince girişilecek taahhütler karşılığı faslına konmuş olan tahsisattan ve mütebakisi de 1943 malî yılı muhtemel varidat fazlalata-

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1. — Aynen.

MADDE 2. — Aynen.

MADDE 3. — Aynen.

MADDE 4. — Aynen.

MADDE 5. — Aynen.

rından karşılanır.

1943 mali yılı muhtemel varidat fazlaları da mezkûr fasla ilâveten tahsisat kayıt ve sarfolunur.

Taahhütlerin bu suretle karşılanmıyan kısmı idarenin müteakip yıllar bütçesine konacak tahsisat ile ödenir.

MADDE 6. — 1943 mali yılı nakti muamelelâtının tedviri ve (1 500 000) liraya kadar kömür, (5 000 000) liraya kadar malzeme istoku yapmak için Umum müdürlük (7 000 000) liraya kadar kısa vâdeli istikrazlar akdine ve bankalar nezdinde hesabı câri açtırmaya ve Maliye vekili bu istikrazlara kefalet etmeğe mezundur.

MADDE 7. — Devlet Demiryolları şebekesi üzerinde 1943 mali yılı zarfında ücretsiz veya tenzilâtlı ücretle seyahat etmek hakkını haiz olanlar (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

Devlet Demiryolları ve limanları umumî idaresinin Teşkilât ve vazifelerine dair 1042 sayılı kanunun eşhas nakliyatına ait 24,28 ve 34 ncü maddelerinin hükümleriyle mezkûr kanunu tadil eden 1483 sayılı kanunun 8 nci maddesinin 2 nci fıkrası hükmü 1943 mali yılında da tatbik edilmez.

1042 sayılı kanunun 25 ncü maddesini tadil eden 3282 sayılı kanun ile Posta kanununun 53 ncü maddesini tadil eden 3108 sayılı kanun hükmü ve 21 haziran 1930 tarih ve 9623 sayılı İcra Vekilleri Heyeti kararnamesinin 1 nci Umumî müfettişe ait hükmü hariç olmak üzere diğer hükümleri bakidir.

MADDE 8. — Aşağıdaki fıkralarda yazılı masraflardan herbiri için konan tahsisat kâfi gelmediği takdirde ilâveten sarfına lüzum görülecek miktarı tediyeye Umum müdürlük mezundur. Mali yıl sonunda çıkacak tahsisat farkları katî hesapta ayrıca gösterilir.

- a - Tahmil ve tahliye ücretleri;
- b - Mahkeme harçları;
- c - Semplonekspresi açığından Türkiye hissesi;
- d - Reddiyat ve aidat;
- e - İrat getiren emlak resim ve vergileri.

MADDE 9. — Bu kanuna bağlı (A) işaretli cetvelin 3 ncü faslının 3 ncü maddesine mevzu (86 400) lira bir taraftan 1943 mali yılı muvazenei unanmiye kanununa bağlı (B) cetveline irat diğer taraftan Maarif vekâleti bütçesinde Yük-

MADDE 6. — Aynen.

MADDE 7. — Aynen.

MADDE 8. — Aynen.

MADDE 9. — Aynen.

sek mühendis mektebi ile teknik okulu umumî masrafları tertiplerine tahsisat kaydolunur.

MADDE 10. — Devlet Limanları işletme umum müdürlüğünce idare edilmekte olan Bandırma ve Mudanya iskeleleriyle Susanoğlu iskelesinin işletilmesi Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğüne devredilmiştir.

Bu iskelelerden alınacak resim ve ücretler Umum müdürlüğün diğer iskeleler tarifelerindeki ücret ve resim hadlerini geçemez.

MADDE 11. — Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum idaresinin Teskilât ve vazifelerine dair 1042 sayılı kanunu tadil eden 1483 sayılı kanunun 8 nci maddesinin (1) nei fıkrasına tevfikan idare encümenince verilecek müsaadenamelerin adedi (800) zü geçemez.

MADDE 12. — Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğününün 2847 ve 3173 sayılı kanunların hükümleri haricinde kullanacağı müteferrik müstahdemlerine ait kadroları ilişik (E) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 13. — İstasyon binalarında müsait yer bulunduğu takdirde Demiryol muhafaza kıtalarının tabur ve bölük komutanlarına vazife görmeleri için parasız oda tahsisine Umum müdürlük mezundur.

MADDE 14. — Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğününün 1932 - 1942 bütçe kanunlarının hükümleri 1943 mali yılı zarfında dahi devam edecek maddeleri bağlı (H) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 15. — Bu kanun 1 haziran 1943 tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 16. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Münakalât vekilleri memurdur.

27 . II . 1943

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	H. Menemencioğlu	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
R. Peker	N. Menemencioğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	Sırrı Day
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	Ş. R. Hatipoğlu
Mü V.		Ti. V.
		Dr. B. Uz

MADDE 10. — Aynen.

MADDE 11. — Aynen.

MADDE 12. — Aynen.

MADDE 13. — Aynen.

MADDE 14. — Aynen.

MADDE 15. — Aynen.

MADDE 16. — Aynen.

A - CETVELİ

P.	M.	Muhassasatın nev'i	1942 Mali yılı tahsisatı Lira	1943 mali yılı için Hükümetçe talep edilen Lira	Encümence kabul edilen Lira
		<i>Birinci kısım - İşletme masrafları</i>			
		Birinci bap - Şahsi masraflar			
1		Ücret ve yevmiyeler			
	1	Daimî memur ve müstahdemler	17 459 000	19 661 000	19 661 000
	2	Muvakkat tazminat	419 000	480 000	480 000
	3	Muvakkat memur ve müstahdemler	59 000	40 000	40 000
		Fasıl yekûnu	17 937 000	20 181 000	20 181 000
2		Harcırah			
	1	Daimî memuriyet harcırâhı	27 000	44 000	44 000
	2	Muvakkat memuriyet harcırâhı	105 000	153 000	153 000
	3	Devir ve teftiş harcırâhı	206 000	487 000	487 000
		Fasıl yekûnu	338 000	684 000	684 000
3		Enebi mütehassıslarla stajiyer memur ve müstahdemlerin ve talebenin masrafları			
	1	Enebi memleketlere gönderilecek talebe ile memur ve müstahdemlerin ücret, masraf ve harcırâhları	78 500	145 600	145 600
	2	Enebi mütehassısların ücret ve masrafları	15 000	70 000	70 000
	3	Yüksek mühendis mektebi ile Teknik okuldaki idare talebesinin masrafları	62 500	86 400	86 400
		Fasıl yekûnu	156 000	302 000	302 000
4		Tâli ücretler			
	1	Memur ve müstahdemlere verilecek ikramiye	330 000	500 000	500 000
	2	Kömür tasarruf ikramiyesi	5 000	5 000	5 000

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1942 Mali yılı tahsisatı Lira	1943 mali yılı için Hükümetçe talep edilen Lira	Encümence kabul edilen Lira
	3	2847 sayılı kanunun 9 neu mad- desi mucibince verilecek tazmi- natlar	1 293 000	1 293 000	1 293 000
	4	2847 sayılı kanunun 9 neu mad- desi mucibince verilecek tahsi- sat ve tâli ücretler	437 000	556 000	556 000
	5	4178 sayılı kanunun 3 neu mad- desi mucibince verilecek çocuk zammı	200 000	202 000	202 000
	6	4178 sayılı kanunun 9 neu mad- desi mucibince verilecek yaka- cak zammı	120 000	124 000	124 000
		Fasıl yekûnu	2 385 000	2 680 000	2 680 000
5		Memur ve müstahdemlere ve ailelerine yardım			
	1	Memur ve müstahdemlerin melbusat ve işçilerin tulum be- deli	1 000 000	1 308 000	1 308 000
	2	Tekâüt, dul ve yetim maaşları	1 250	1 250	1 250
	3	2454 sayılı kanun mucibince verilecek tekâüt aidatı ile mâ- lûliyet karşılığı	1 200 000	1 500 000	1 500 000
	4	İdare hizmetinden çıkarılanla- ra ve kazaya uğrıyanlara veya ailelerine nizamname mucubin- ce verilen tazminat	20 000	20 000	20 000
	5	Sanat okulu masraflarına yar- dım	271 480	766 000	766 000
	6	Mektep bulunmayan yerlerde- ki memur ve müstahdem ço- cuklarının tahsil masraflarına yardım	87 200	123 000	123 000
	7	Demiryol meslek mektebi üe- ret ve masrafları (Talebenin harcıklarıyla sair masrafları dabil)	180 000	428 000	428 000
	8	Hâçlar sıhhi imdat kutuları masrafları, memur ve müstah- demlerle ailelerine sıhhi mu- avenet, cenaze ve sıhhi levazım ve nakliye ve sıhhi tedabir mas- rafları	332 070	500 000	500 000

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1942	1943 mali yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe talep edilen Lira	Encümence kabul edilen Lira
		9 Demiryollar spor teşekkülleri-ne yardım	2 000	2 000	2 000
		10 Katarlarla deniz vasıtalarında çalışan ve hamulenin tertip ve tahriki ile bilfiil alâkalı memur ve müstahdemlerin işe masrafı		1 704 750	1 704 750
		11. 4306 sayılı kanun mucibince verilecek giyim eşyası bedeli ve bilûmum masrafları		500 000	500 000
		Fasıl yekûnu	3 094 000	6 853 000	6 853 000
6		Tahmil ve tahliye ücret ve masrafları	745 000	1 400 000	1 400 000
		Birinci bap yekûnu	24 655 000	32 100 000	32 100 000
		İkinci bap - Gayri şahsi masraflar			
7		İşletme müstehlek malzemesi ve masrafları			
		1 Matbu evrak, kırtasiye ve mecmua bedeli ile demiryollar dergisine yardım	405 000	455 000	455 000
		2 Binaların, muharrik ve müteharrik edevatın tenvir, teshin, mahrukat, yağ ve sair müstehlek mevât masrafları	11 423 500	18 077 500	18 077 500
		3 Bilet matbaası ücret ve masrafları	10 500	10 500	10 500
		Fasıl yekûnu	11 839 000	18 543 000	18 543 000
8		Bakım ve tecdit masrafları (Fevkalâde kazalar, arızalar ve sel tahribatı masrafları dahil)			
		1 Demirbaş eşyanın bakım ve tecdidi	119 000	224 000	224 000
		2 Üst yapının bakım ve tecdidi	6 584 000	12 406 000	12 406 000

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1942	1943 malî yılı için	
			Mali yıl tahsisatı Lira	Hükümetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
	3	Diğer tesisatın bakım ve tevdidi (elektrikli ve elektriksiz işaretler masrafları, liman, rıhtım ve bilûmum deniz vasıtaları, silolar masrafları dahil)	2 616 000	4 435 000	4 435 000
	4	Muharrik ve müteharrik edevatın bakım ve tevdidi	9 353 000	13 704 000	13 704 000
	5	Fidanlıklar ve ziraat işleri ücret ve masrafları	299 000	458 000	458 000
		Fasıl yekûnu	18 971 000	31 227 000	31 227 000
9		Ecnebi demiryolu tesisatının istimali ve üçüncü şahısların hizmetleri			
	1	Transit vagonların edevat tatili ücreti	120 000	84 000	84 000
	2	Sempron ekspresi açısından Türkiye hissesi	1 000	1 000	1 000
	3	Mücavir demiryollarına verilen rödövanlar	8 000	8 000	8 000
	4	Demiryolları ittihatları ve takas büroları idare ve temsil masrafları	6 000	6 000	6 000
		Fasıl yekûnu	135 000	99 000	99 000
10		Her nevi vergiler, maddi mükellefiyetler ve zarar, ziyan tazminatı			
	1	İrat getiren emlak resim ve vergileri	13 000	13 000	13 000
	2	Kazalar neticesinde ölen veya mâlûl kalanlara, nakil esnasında hasar ve ziyaa uğriyan eşya sahiplerine verilecek tazminat	35 000	200 000	200 000
	3	Eski seneler borçları	22 000	8 000	8 000
	4	Reddiyat ve aidat	50 000	50 000	50 000
		Fasıl yekûnu	120 000	271 000	271 000

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1942	1943 malî yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
11		Müteferrik masraflar			
	1	Posta, telgraf ve telefon ücretleri	40 000	75 000	75 000
	2	İlân ücretleri	16 000	16 000	16 000
	3	Mahkeme masrafları, serbest Avukat ücretleri	25 000	40 000	40 000
	4	Faiz, acıyo ve akça farkları	15 000	15 000	15 000
	5	Sigorta ücret ve sermayesi	150 000	170 000	170 000
	6	Temsil masrafları	2 000	5 000	5 000
	7	Beynelmilel demiryolu teşekkül ve kongrelerine iştirak masrafı	15 000	15 000	15 000
	8	Pasif korunma tertibatı masrafları	50 000	500	500
	9	Binalar icarı	11 500	14 500	14 500
	10	Müteferrik masraflar (Misafir kabul masrafları dahil)	134 000	138 000	138 000
	11	Gayri melhuz masraflar	3 500	5 000	5 000
		Fasıl yekûnu	462 000	494 000	494 000
		İkinci bap yekûnu	31 527 000	50 634 000	50 634 000
		Birinci kısım yekûnu	56 182 000	82 734 000	82 734 000
		<i>İkinci kısım</i>			
12		Satın alınan demiryol ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları ve sair masrafları	4 609 481	4 605 496	4 605 496
		<i>Üçüncü kısım - Yeni inşaat ve servet tezayüdatı</i>			
13		Demirbaş tezyidi	1 261 000	5 650 000	5 650 000
14		İnşaat ve tesisat masrafları			
	1	Muhtelif yeni inşaat ve tesisat	800 000	2 202 000	2 202 000
	2	Fidanlıklarda yapılacak muhtelif inşaat ve tesisat	50 000	50 000	50 000
		Fasıl yekûnu	850 000	2 252 000	2 252 000

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1942	1943 malî yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe talep edilen Lira	Encümenecce kabul edilen Lira
15		3247 ve 3319 sayılı kanunlar mucibince mubayaa edilecek muharrik ve müteharrik edevat bedeli ile gümrük resmi ve sair masrafları	4 300 000	900 000	900 000
16		3980 sayılı kanun gereğince yapılacak masraflar			
	1	3980 sayılı kanun mucibince mubayaa edilecek muharrik ve müteharrik edevat bedeli ile sair masrafları	1 300 000	250 000	250 000
	2	3980 sayılı kanunun 3 ncü maddesi mucibince istimal edilecek kredinin itfa ve faiz karşılığı	—	250 000	250 000
		Fasıl yekûnu	1 300 000	500 000	500 000
		Üçüncü kısım yekûnu	7 711 000	9 302 000	9 302 000
<i>Dördüncü kısım</i>					
17		Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi masrafları			
	1	Ücret ve yevmiyeler	121 000	121 000	121 000
	2	Sair umumî masraflar	188 400	188 000	188 000
		Dördüncü kısım yekûnu	309 400	309 000	309 000
<i>Beşinci kısım</i>					
18		Bütçe kanununun 5 nci maddesi mucibince girişilecek taahhütler karşılığı	8 000 000	8 000 000	8 000 000
19		1715 sayılı kanunun 8 nci maddesi mucibince Cumhuriyet merkez bankasına verilecek itfa karşılığı	768 119	1 049 504	1 049 504
UMUMİ YEKÛN			77 580 000	106 000 000	106 000 000

B - CETVELİ

F.	M.	Varidatın nev'i	1942	1943 mali yılı için	
			Mali yılı muhâmmenatı Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Encümençe tahmin edilen Lira
1		Demiryollar işletme gelirleri			
	1	Yolcu	22 500 000	37 000 000	37 000 000
	2	Bagaj	600 000	800 000	800 000
	3	Mesajeri	500 000	700 000	700 000
	4	Seyriseri	3 250 000	4 500 000	4 500 000
	5	Seyrihafif	40 000 000	50 000 000	50 000 000
	6	Muhtelif hasılat	700 000	750 000	750 000
		Fasıl yekûnu	67 550 000	93 750 000	93 750 000
2		Limanlar ve iskeleler gelirleri			
	1	Haydarpaşa liman ve rıhtım gelirleri	700 000	1 000 000	1 000 000
	2	Derince limanı gelirleri	80 000	80 000	80 000
	3	İskenderun limanı gelirleri	—	800 000	800 000
	4	Mersin limanı gelirleri	—	600 000	600 000
	5	İskeleler gelirleri	65 000	300 000	300 000
		Fasıl yekûnu	845 000	2 780 000	2 780 000
3		Sıhhiye tevkifatı	450 000	530 000	530 000
4		Mütenevvi hasılat			
	1	İstimalden iskat edilen vagon, lokomotif ve hurda demirler satışı	20 000	20 000	20 000
	2	Pansiyon gelirleri	2 000	3 000	3 000
	3	Sanat okulu gelirleri	50 000	90 000	90 000
	4	İdareye ait binalardan alınacak kira ücretleri	100 000	100 000	100 000
	5	Faiz ve akçe farkları	200 000	180 000	180 000
	6	Müteferrik hasılat	250 000	447 000	447 000
		Fasıl yekûnu	622 000	840 000	840 000
5		Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi gelirleri	33 000	100 000	100 000
6		Geçen yıllardan devreden ve tahsisat kaydedilmeyen varidat fazlaları	8 080 000	8 000 000	8 000 000
		UMUMİ YEKÛN	77 580 000	106 000 000	106 000 000

C - CETVELİ

Memuriyetin nev'i	Derece	Aded	Memuriyetin nev'i	Derece	Aded
<i>Umum müdürlük</i>			Müfettiş	5	1
Umum müdür	1	1	Başmüfettiş	6/I	3
Umum müdür muavini	2	3	S. I. Müfettiş	6/II	3
Müfettiş	4	1	S. II. Müfettiş	8	3
Umumî kâtip	5	1	Evrak ve dosya âmiri	8	1
Başmüfettiş	6/I	1	Kalem âmiri	9	2
Evrak ve dosya âmiri	8	1	Müdekkik	10	3
Kalem âmiri	9	3	Masa şefi	11	3
Kalem şefi	10	4	S. I. Memur	12	3
Masa şefi	11	3	S. II. Memur	14	3
S. I. Memur	12	2			26
S. II. Memur	14	5			
		25	<i>Beden terbiyesi müdürlüğü</i>		
<i>Teftiş heyeti</i>			S. I. Müfettiş (Müdür)	6/II	1
Teftiş heyeti reisi	2	1	S. II. Müfettiş (Antrenör)	8	4
Müfettiş	4	6	Kalem âmiri	9	1
»	5	7	S. I. Memur (Eğitmen)	12	12
Başmüfettiş	6/I	3	S. II. Memur	14	2
S. I. Müfettiş	6/II	12			20
S. II. Müfettiş	8	40	<i>Teçhizat ve iase müdürlüğü</i>		
Kalem âmiri	9	1	Müfettiş (Müdür)	5	1
S. I. Memur	12	1	Başmüfettiş	6/I	1
S. II. Memur	14	1	S. II. Müfettiş	8	2
Memur namzedi	16	1	Kalem âmiri	9	2
		73	Kalem şefi	10	1
<i>Mektepler ve kurslar müdürlüğü</i>			Muhasip	11	2
Müfettiş (Müdür)	4	1	Masa şefi	11	2
Müfettiş	5	1	S. I. Memur	12	4
Başmüfettiş	6/I	1	S. II. Memur	14	4
S. I. Müfettiş	6/II	1			19
Kalem şefi	10	1	<i>Seferberlik müdürlüğü</i>		
Masa şefi	11	1	Seferberlik müdürü	6/II	1
S. I. Memur	12	2	S. II. Müfettiş	8	1
S. II. Memur	14	1	Kalem âmiri	9	1
		9	Masa şefi	11	1
<i>Organizasyon, neşriyat ve müdevvenat müdürlüğü</i>			S. I. Memur	12	2
Müfettiş (Müdür)	4	1	S. II. Memur	14	3
			Memur namzedi	16	1
					10

Memuriyetin nev'i	Derece	Aded	Memuriyetin nev'i	Derece	Aded
<i>İstatistik âmirliği</i>			Muhasip	11	5
İstatistik âmiri	6/II	1	S. I. Kısım şefi	11	8
Kalem âmiri	9	1	S. I. Fidanlık fen memuru	11	6
Kalem şefi	10	2	S. II. Fidanlık fen memuru	12	9
Masa şefi	11	2	S. II. Kısım şefi	12	11
S. I. Memur	12	3	S. II. Ressam	12	10
S. II. »	14	3	S. I. Memur	12	1
			S. II. Memur	14	11
			Memur namzedi	16	12
		12	Mavici	17/III	3
			Şakirt	18/I	2
<i>Yol dairesi</i>					179
Yol dairesi reisi	3	1	<i>Cer dairesi</i>		
» » » muavini	5	2	Cer dairesi reisi	3	1
Yol heyeti fenniye müdürü	4	1	Cer heyeti fenniye müdürü	4	1
Demir köprüler heyeti fenniye müdürü	5	1	Müfettiş	4	1
Müfettiş	5	6	Cer reis muavini	5	2
» (Ziraat işleri için)	5	1	Başmüfettiş	6/I	6
Yol başmüfettişi	6/I	8	Başmühendis	6/I	7
S. I. Yol müfettişi	6/II	5	S. I. Müfettiş	6/II	5
S. I. Diplomalı mühendis	6/II	6	S. II. Diplomalı mühendis	8	5
Ziraat müfettişi	6/II	1	S. I. Merkez Fen memuru	8	10
Fidanlık âmiri	7	5	S. II. Müfettiş	8	4
Emniyet tesisatı müfettişi	7	1	Evrak ve dosya âmiri	8	1
İstimlâk âmiri	7	1	Kömür tesellüm şefi	8	1
Mühendis şube şefi	7	8	Kalem âmiri	9	1
Mühendis şube şefi (Orman mühendisi)	7	1	Murakıp	9	2
Diplomalı mimar	7	2	Kalem şefi	10	10
S. II. Mühendis (Yol müfettişi)	7	2	Başressam	10	2
S. II. Diplomalı mühendis	8	4	S. II. Merkez fen memuru	10	10
S. I. Şube şefi	8	1	Başmakiniist	10	3
S. II. Müfettiş	8	1	S. I. Ressam	11	9
S. I. Telgraf müfettişi	8	1	Masa şefi	11	10
S. I. Merkez fen memuru	8	1	S. I. Memur	12	12
S. II. Şube şefi	9	3	S. II. Ressam	12	9
İstimlâk şefi	9	5	S. II. Memuru	14	29
Kalem âmiri	9	4	Memur namzedi	16	18
Murakıp	9	2	Mavici	17/III	3
Başressam	10	4			162
Müdekkik	10	2	<i>Ticaret ve hasılat dairesi</i>		
Kalem şefi	10	5	Ticaret ve hasılat reisi	3	1
S. II. Merkez fen memuru	10	5	Ticaret ve hasılat reis muavini	5	2
S. I. Ressam	11	5	Müfettiş	4	1
Masa şefi	11	6			

Memuriyetin nev'i	Derece	Aded	Memuriyetin nev'i	Derece	Aded
Başmüfettiş	6/I	3	S. II. Haret müfettişi	8	7
S. I. Müfettiş	6/II	22	S. I. Gar şefi	8	2
S. II. Müfettiş	8	22	S. II. Gar şefi	9	5
Evrak ve dosya âmiri	8	1	Müfettiş muavini	10	2
Murakıp	9	41	S. I. İstasyon şefi	10	9
Müdekkik	10	57	S. II. İstasyon şefi	11	10
Masa şefi	11	59	S. III. İstasyon şefi	12	12
S. I. Memur	12	83	Kalem âmiri	9	1
S. II. Memur	14	115	Kalem şefi	10	3
		407	Masa şefi	11	1
			S. I. Ressam	11	1
			S. I. Memur	12	4
			S. II. Memur	14	3
			Memur namzedi	16	6
			S. II. Yardımcı	16	2
			Kopyacı	17/III	1
					89
<i>Maliye ve muhasebe işleri dairesi</i>			<i>Sıhhat işleri müdürlüğü</i>		
Maliye ve muhasebe işleri reisi	3	1	Sıhhat işleri müdürü	4	1
Müfettiş	4	1	» » » muavini	5	1
Maliye ve muhasebe işleri reis muavini	5	2	Mütehassis doktor	6/I	1
Başmüfettiş	6/I	1	S. I. müfettiş	6/II	2
S. I. Mesul muhasip	6/I	7	Eeza methar şefi	8	1
S. II. Mesul muhasip	6/II	7	S. I. Eczacı	9	1
S. I. Müfettiş	6/II	6	Kalem âmiri	9	1
S. II. Müfettiş	8	5	» şefi	10	1
Murakıp	9	5	S. II. Eczacı	10	1
Kalem âmiri	9	26	Masa şefi	11	1
Kalem şefi	10	7	S. I. Memur	12	4
Müdekkik	10	53	S. II. »	14	2
Masa şefi	11	35	S. II. » (Sıhhat memuru)	14	1
Muhasip	11	35	Eczacı kalfası	14	3
S. I. Memur	12	88	Memur namzedi	16	2
S. II. Memur	14	49	S. II. Hademe	18/III	1
Memur namzedi	16	2	S. I. Hammal	19/I	1
Şakirt	18/I	2			
Başveznedar	9	3			
S. I. Veznedar	10	18			
S. II. Veznedar	12	26			
S. I. Bekçi	18/II	10			
S. II. Bekçi	18/III	6			
		395			25
<i>Hareket dairesi</i>			<i>Ankara hastanesi</i>		
Hareket dairesi reisi	3	1	Mütehassis doktor (Başhekim)	6/I	1
Hareket dairesi reis muavini	5	3	» »	6/I	11
Hareket başmüfettişi	6/I	6	S. III. Doktor	8	4
Başmüfettiş	6/I	1	S. I. Eczacı	9	1
S. I. Hareket müfettişi	6/II	8	S. II. »	10	1
S. I. Müfettiş	6/II	1	Kalem şefi	10	2

Memuriyetin nev'i	Derece	Aded	Memuriyetin nev'i	Derece	Aded
Şefmontör	11	1	S. II. Memur	14	22
Masa şefi	11	1			70
S. I. Memur	12	7			
S. II. »	14	16			
Eczacı kalfası	14	2			
İtüh makinisti (kalöriferci)	16	1			
Hemşire	17/I	2			
Hastabakıcı	17/II	18			
Aşçıbaşı	17/II	2			
Telefoncu	17/III	1			
Kamyon şöferi	17/III	1			
Şakirt	18/I	1			
S. I. Bekçi	18/II	2			
S. II. Hademe	18/III	17			
		92			
<i>Eskişehir hastanesi</i>					
Mütihassis doktor (Başhekim)	6/I	1			
» »	6/1	8			
S. III. Doktor	8	3			
S. I. Eczacı	9	1			
Kalem şefi	10	1			
Masa şefi	11	1			
S. I. Memur	12	1			
S. II. »	14	10			
İtüh makinisti	16	1			
Memur namzedi	16	2			
Hastabakıcı	17/II	10			
Aşçıbaşı	17/II	1			
Şakirt	18/I	1			
S. I. Bekçi	18/II	1			
S. I. Hademe	18/II	4			
S. II. »	18/III	8			
		54			
<i>Zat işleri müdürlüğü</i>					
Zat işleri müdürü	4	1			
» müdür muavini	5	1			
S. I. Müfettiş	6/II	1			
Evrak ve dosya âmiri	8	1			
Kalem âmiri	9	4			
Kalem şefi	10	8			
Masa şefi	11	14			
S. I. Memur	12	18			
					11
<i>Malzeme dairesi</i>					
Malzeme dairesi reisi	3	1			
Müfettiş	4	1			
Malzeme dairesi reis muavini	5	2			
Başmüfettiş	6/I	2			
Başmüfettiş (Kimyegar)	6/I	1			
S. I. Müfettiş	6/II	2			
Sipariş şefi	7	3			
S. II. Müfettiş	8	2			
Evrak ve dosya âmiri	8	1			
Kalem âmiri	9	4			
Sipariş memuru	9	8			
Müdekkik	10	9			
Muhasip	11	10			
S. I. Memur	12	17			
S. II. Memur	14	14			
Kopyacı	17/III	1			
					79
<i>Hukuk işleri müdürlüğü</i>					
Hukuk işleri müdürü	4	1			
Müşavir avukat	4	1			
Hukuk işleri müdür muavini	5	1			
S. I. Avukat	5	2			
S. II. Avukat	6/II	1			
Kalem âmiri	9	1			
Kalem şefi	10	1			
Masa şefi	11	1			
S. I. Memur	12	2			
					11
<i>Liman işleri dairesi</i>					
S. I. İşletme müdürü	3	1			
Müfettiş (İnşaiye mühendisi)	5	1			
Başmüfettiş (Güverte, ma- kine)	6/I	2			
S. I. Müfettiş (Gümrük)	6/II	1			
Kalem âmiri	9	1			
Başressam	10	1			
Kalem şefi	10	1			
Masa şefi	11	2			

Memuriyetin nev'i	Derece	Aded	Memuriyetin nev'i	Derece	Aded
S. I. Memur	12	4	Müdekkik	10	1
S. II. Memur	14	2	Masa şefi	11	1
		16	S. I Memur	12	5
			S. II Memur	14	5
			Kopyacı	17/III	1
					20
<i>Daire müdürlüğü</i>			<i>İşletme hakimlikleri</i>		
Daire müdürü	9	1	Başmüfettiş (Doktor)	6/I	12
Kalem şefi	10	1	Mütahassıs doktor	6/I	2
S. I. Memur	12	1	S. I Doktor	6/II	33
S. II. Memur	14	2	S. II Doktor	7	46
S. I. Şoför	14	3	S. III Doktor (Dişçi)	8	13
Memur namzedi	16	2	S. I Ezaacı	9	21
Aşçıbaşı	17/II	1	S. II Ezaacı	10	8
S. I. Bekçi	18/II	6	Masa şefi	11	2
S. II. Bekçi	18/III	10	S. I Memur	12	1
S. I. Hademe	18/II	50	S. I Memur (Sihhat memuru)	12	3
S. II. Hademe	18/III	85	S. II Memur	14	12
S. II. Hamal	19/II	36	S. II Memur (Sihhat memuru)	14	17
		198	Ezaacı kalfası	14	28
			S. II Memur (Hemşire, ebc)	14	15
			Memur namzedi	16	1
			Ettiv makinisti	16	1
			Hastabakıcı	17/II	26
			S. I Bekçi	18/II	1
					242
<i>İşletme müdürlükleri</i>			<i>İşletmeler hukuk işleri âmirlikleri</i>		
S. I. İşletme müdürü	3	9	Hukuk işleri âmiri	6/II	2
S. II. İşletme müdürü	4	5	S. I. Avukat	5	2
Müfettiş	5	5	S. II. Avukat	6/II	20
İşletme âmiri	6/I	1	Kalem âmiri	9	1
S. I. Müfettiş	6/II	3	S. I. Memur	12	7
Evrak ve dosya âmiri	8	7	S. II. Memur	14	8
Kalem âmiri	9	14			40
Kalem şefi	10	35			
Masa şefi	11	41			
Muhasip	11	50			
S. I. Kısm şefi	11	1			
S. I. Memur	12	79			
S. II. Memur	14	81			
Memur namzedi	16	53			
Kopyacı	17/III	1			
		385			
<i>Haydarpaşa satınalma komisyonu</i>			<i>İşletmeler daire memurlukları</i>		
Müfettiş	4	1	Kalem şefi	10	1
S. I. Müfettiş	6/II	2	Masa efiş	11	1
S. II. Müfettiş	8	1	S. I. Memur	12	1
Sipariş memuru	9	1	Aşçıbaşı	17/II	1
Evrak ve dosya âmiri	8	1	S. I. Hademe	18/II	196
Kalem âmiri	9	1			

Memuriyetin nev'i	Derece	Aded	Memuriyetin nev'i	Derece	Aded
S. II. Hademe	18/III	242	S. II. Cer müfettişi	8	13
S. I. Bekçi	18/II	12	Mühendis depo şefi	8	3
S. II. Bekçi	18/III	10	S. II. Elektrik işleri şefi	8	1
			S. II. Diplomalı mühendis	8	1
		464	S. I. Depo şefi	9	30
<i>İşletmeler yol başmüfettişlikleri</i>			Kalem âmiri	9	6
Yol Başmüfettişi	6/I	11	S. II. Atelye şube âmiri	9	2
S. I. Yol müfettişi	6/II	20	Kalem şefi	10	12
Mühendis şube şefi	7	10	S. II. Merkez fen memuru	10	1
Emniyet tesisatı müfettişi	7	11	S. I. Ustabası	10	16
S. II. Diplomalı mühendis	8	9	S. II. Depo şefi	10	71
S. I. Telgraf müfettişi	8	5	Başmakinist	10	55
S. I. Şube şefi	8	25	S. I. Makinist	11	292
S. I. Merkez fen memuru	8	5	Masa şefi	11	28
S. II. Şube şefi	9	23	S. I. Memur	12	40
S. II. Telgraf müfettişi	10	6	Başrevizör	12	30
S. I. Usta başı	10	5	S. I. Sabit makinist	12	1
Kalem şefi	10	6	S. I. Nezaret makinisti	13	69
S. II. Merkez fen memuru	10	50	S. II. Makinist	13	350
S. II. Ustabası	11	3	Mezun ateşçi	14	553
S. I. Kısm şefi	11	85	S. I. Revizör	14	132
Masa şefi	11	3	S. I. Şoför	14	19
Muhasip	11	6	S. II. Nezaret makinisti	14	32
S. I. Ressam	11	3	S. II. Memur	14	67
S. I. Memur	12	30	Puvantör	15	33
S. II. Kısm şefi	12	116	S. II. Şoför	15	12
S. II. Ressam	12	12	S. II. Revizör	16	142
S. II. Memur	14	44	S. III. Şoför	16	4
S. I. Telefon tesisat memuru	14	3	Memur namzedi	16	17
S. II. Telefon tesisat memuru	15	10	S. I. Loko ateşçisi	17/I	521
S. II. Şoför	15	1	Revizör muavini	17/I	51
Memur namzedi	16	20	S. II. Loko ateşçisi	17/II	653
Telefoncu	17/III	50	Pompacı	17/II	189
S. II. Bekçi	18/III	232	Mağazacı	17/III	57
Geçit bekçisi	19/I	285	Gardivagon	18/I	746
Drezinör	19/I	219	Sabit makine ateşçisi	18/I	251
			S. I. Bekçi	18/II	76
		1308	S. II. Bekçi	18/III	102
					4710

İşletmeler cer başmüfettişlikleri

Cer başmüfettişi	6/I	11
S. I. Cer müfettişi	6/II	15
S. II. Atelye müdürü	6/II	1
S. I. Elektrik işleri şefi	7	1
S. II. Mühendis cer müfettişi	7	2
S. I. Atelye şube âmiri	8	2

İşletmeler hareket başmüfettişlikleri

Hareket başmüfettişi	6/I	10
S. I. Hareket müfettişi	6/II	22
S. II. Hareket müfettişi	8	42
S. I. Gar şefi	8	18
S. II. Gar şefi	9	62

Memuriyetin nev'i	Derece	Aded
Kalem âmiri	9	3
Müfettiş muavini	10	13
S. I. İstasyon şefi	10	247
Kalem şefi	10	5
Masa şefi	11	5
S. II. İstasyon şefi	11	276
S. I. Tren muayene memuru	11	18
S. II. Ambar şefi	11	32
S. III. İstasyon şefi	12	488
S. I. Memur	12	15
S. II. Tren muayene memuru	12	18
S. I. Ambar muhasibi	13	99
Hareket memuru	14	703
S. II. Ambar muhasibi	14	120
S. II. Memur	14	9
Başyardımcı	14	84
S. I. Şeftren	14	225
S. I. Yardımcı	15	262
Başmanevraei	15	71
S. II. Şeftren	15	330
S. II. Yardımcı	16	268
Memur namzedi	16	632
Bağaj kondoktörü	16	294
Kondoktör	17/II	576
S. I. Manavraei	17/II	193
Kopyacı	17/III	60
S. II. Manevraei	17/III	77
S. I. Lâmbacı	18/I	27
Amele çavuşu	18/I	2
S. II. Lâmbacı	18/II	17
S. I. Bekçi	18/II	100
Gardöfren	18/II	1177
S. I. Makasçı	18/III	960
S. II Bekçi	18/III	199
Hamalbaş	18/III	23
S. II. Makasçı	19/I	700
S. I. Hamal	19/I	92
S. I. Amele	19/I	11
S. II. amele	19/II	5
S. II. Hamal	19/II	247
		<hr/>
		8837

Limanlar işletme müdürlüğü

S. II. İşletme müdürü	4	1
Kalem âmiri	9	1
Kalem şefi	; 10	1

Memuriyetin nev'i	Derece	Aded
Muhasip	11	1
Masa şefi	11	1
S. I. Memur	12	3
S. II. Memur	14	4
Telefoncu	17/III	2
S. I. Hademe	18/II	3
S. I. Beçi	18/II	1
		<hr/>
		18

Liman başmüfettişlikleri

Başmüfettiş	6/I	2
S. I. Müfettiş	6/II	1
Liman rıhtım müfettişi	7	2
Kalem âmiri	9	2
Murakıp	9	1
Ambar müdürü	9	1
Kalem şefi	10	3
Müdekik	10	4
S. I. Ambar şefi	10	5
Masa şefi	11	1
S. II. Ambar şefi	11	15
S. I. Memur	12	12
S. I. Ambar muhasibi	13	7
S. II. Ambar muhasibi	14	6
S. II. Memur	14	14
Başyardımcı	14	7
S. I. Yardımcı	15	10
S. II. Yardımcı	16	4
Memur namzedi	16	1
S. I. Hademe	18/II	6
S. I. Bekçi	18/II	20
		<hr/>
		124

Yükleme ve boşaltma servisi

S. I. Müfettiş (Yükleme ve boşaltma şefi)	6/II	1
Liman şefi	9	2
Deniz başpuvantörü	10	6
Başpuvantör	12	4
Deniz puvantörü	12	50
S. I. Memur	12	6
S. II. Memur	14	19
Puvantör	15	15
Mütehasıs amele	18/I	12
S. I. Hademe	18/II	2

Memuriyetin nev'i	Derece	Aded
S. II. Hademe	18/III	3
		120
<i>Taahhüt servisi</i>		
S. I. Müfettiş (Deniz inspektörü)	6/II	2
Vesait şefi	10	1
Deniz başmemuru	11	5
S. I. Romorkör kaptanı	12	13
S. I. Romorkör makinisti	12	10
S. II. Romorkör makinisti	14	15
S. I. Şoför	14	6
S. III. Romorkör makinisti	15	3
S. I. Lotoromo	15	200
Mülâzim romorkör kaptanı	16	4
Ettiv makinisti	16	1
Mavna kaptanı	17/I	20
Dalgıç	17/I	2
S. I. Bekçi	18/II	2
S. II. Hademe	18/III	2
		286

Haydarpaşa liman ve rıhtım başmüfettişliği

Liman ve rıhtım başmüfettişi	6/I	2
S. I. Müfettiş	6/II	3
S. II. Hareket müfettişi	8	1
Liman şefi	9	2
Kalem âmiri	9	2
Kalem şefi	10	7
S. I. Ustabası	10	1
Masa şefi	11	3
Deniz başmemuru	11	1
S. II. Ambar şefi	11	2
S. I. Memur	12	7
S. I. Romorkör kaptanı	12	1
S. I. Romorkör makinisti	12	2
S. I. Ambar muhasibi	13	12
S. II. Memur	14	2
S. II. Romorkör makinisti	14	1
S. I. Yardımcı	15	17
S. II. Telefon tesisat memuru	15	1
S. II. Yardımcı	16	3
Mülâzim romorkör kaptanı	16	3
Mülâzim romorkör makinisti	16	2
Mavna kaptanı	17/I	7

Memuriyetin nev'i	Derece	Aded
Dalgıç	17/I	2
Telefoncu	17/III	1
Romorkör ateşçisi	18/I	6
S. I. Hademe	18/II	3
S. II. Hareme	18/III	1
S. I. Bekçi	18/II	44
Mağazacı	17/III	3
S. I. Yol çavuşu	15	1
Amele çavuşu	18/I	5
Tayfa	18/III	16
S. I. Amele	19/I	13
		177

Masraf tertibinden ücret alanlar

Tesellüm ve sevki şefliği

Tesellüm şefi	7	1
Tesellüm şefi (Kimyager)	7	1
S. II. Müfettiş	8	1
Kalem âmiri	9	1
S. I. Kimyager	9	3
Sipariş memuru	9	4
Müdekkik	10	7
S. I. Şefreyyon	10	1
Muhasip	11	6
S. I. Memur	12	10
S. II. »	14	6
Lâbortuar kalfası	14	2
Mağazacı	17/III	3
Amele çavuşu	18/I	1
S. I. Bekçi	18/II	2
S. I. Hademe	18/II	4
Mütchassıs amele	18/I	15
S. I. amele	19/I	25
		93

Mağazalar

S. I. Mağaza şefi	6/II	8
Kalem âmiri	9	8
Sipariş memuru	9	8
Müdekkik	10	12
S. I. Şefreyyon	10	24
Muhasip	11	44

Memuriyetin nev'i	Derece	Aded	Memuriyetin nev'i	Derece	Aded
S. II. Bekçi	18/III	21	S. I. Bekçi	18/II	7
		234			26
<i>Halkapınar cer atelyesi</i>			<i>Yedikule cer atelyesi</i>		
S. I. Atelye müdür muavini	6/I	1	S. I. Atelye müdür muavini	6/I	1
Atelye işletme mühendisi	7	1	Atelye işletme mühendisi	7	1
S. I. Atelye şube âmiri	8	1	S. I. Atelye şube âmiri	8	2
S. II. Atelye şube âmiri	9	2	S. I. Merkez fen memuru	8	1
Kalem âmiri	9	1	Evrak ve dosya âmiri	8	1
S. II. Merkez fen memuru	10	2	S. II. Atelye şube âmiri	9	4
S. I. Ustabaşı	10	6	Kalem âmiri	9	1
S. II. Ustabaşı	11	1	S. II. Merkez fen memuru	10	2
Masa şefi	11	1	S. I. Ustabaşı	10	2
S. I. Memur	12	4	Kalem şefi	10	1
Başpuvantör	12	2	Masa şefi	11	3
S. II. Ressam	12	2	S. I. Memur	12	2
S. I. Sabit makinist	12	1	Başpuvantör	12	2
S. II. Memur	14	4	S. II. Ressam	12	2
Mezun ateşçi	14	1	S. II. Memur	14	5
Puvantör	15	3	Puvantör	15	3
Memur namzedi	16	2	Memur namzedi	16	3
Hasta bakıcı	17/II	1	Aşçıbaşı	17/II	1
Aşçıbaşı	17/II	1	Hastabakıcı	17/II	1
Sabit makine ateşçisi	18/I	5	Sabit makine ateşçisi	18/I	3
S. I. Bekçi	18/II	7	S. I. Hademe	18/II	2
S. II. Bekçi	18/III	2	S. I. Bekçi	18/II	15
		51			58

Aısancak cer atelyesi

S. I. Atelye müdür muavini (Atelye müdürü vazifesini gö- recek)	6/I	1
Fabrika kısmı âmiri	6/II	1
S. I. Atelye şube âmiri	8	1
S. II. Atelye şube âmiri	9	1
Kalem âmiri	9	1
S. I. Ustabaşı	10	3
Masa şefi	11	1
S. I. Memur	12	2
Başpuvantör	12	1
S. II. Memur	14	2
Puvantör	15	3
Hastabakıcı	17/II	1
Aşçıbaşı	17/II	1

Sivas cer atelyesi

S. I. Atelye müdürü	5	1
S. I. Atelye müdür muavini	6/I	2
S. I. Diplomalı mühendis	6/II	2
Fabrika kısmı âmiri	6/II	4
Atelye işletme mühendisi	7	1
S. I. Elektrik işleri şefi	7	1
S. I. Merkez fen memuru	8	3
S. I. Atelye şube âmiri	8	4
S. II. Diplomalı mühendis	8	9
Evrak ve dosya âmiri	8	1
Kalem âmiri	9	2
S. II. Atelye şube âmiri	9	7
Kalem şefi	10	2
S. II. Merkez fen memuru	10	15
S. I. Ustabaşı	10	20
Başressam	10	1

Memuriyetin nev'i	Derece	Aded	Memuriyetin nev'i	Derece	Aded
S. I. Ressam	11	8	<i>Çeltik madeni</i>		
S. II. Ustabaşı	11	8	İşletme âmiri	6/I	1
S. I. Makinist	11	2	S. I. Diplomalı mühendis	6/II	1
Masa şefi	11	4	S. II. Merkez fen memuru	10	1
Başpuvantör	12	2	Kalem şefi	10	1
S. I. Sabit makinist	12	3	S. I. Sürveyyan	12	2
S. II. Ressam	12	5	S. I. Sabit makinist	12	1
S. I. Memur	12	8	S. I. Memur	12	2
S. II. Memur	14	25	S. II. »	14	2
Puvantör	15	13	Puvantör	15	1
Başhemşire	14	1	S. I. Loko. ateşçisi	17/I	1
Memur namzedi	16	30	S. I. Bekçi	18/II	2
Etiv makinisti	16	1			
Aşçıbaşı	17/II	4			15
Hastabakıcı	17/II	3	<i>Matbaa</i>		
Mağazacı	17/III	3	S. I. Atelye müdür muavini	6/I	1
Mavici	17/III	1	S. II. » şube âmiri	9	1
Telefoncu	17/III	2	Sipariş memuru	9	1
Şakirt	18/I	12	Kalem âmiri	9	1
Sabit makine ateşçisi	18/I	3	Kalem şefi	10	1
S. I. Bekçi	18/II	14	S. I. Ustabaşı	10	3
S. I. Hademe	18/II	6	Masa şefi	11	1
S. II. Hademe	18/III	7	S. I. Ressam	11	1
S. II. Bekçi	18/III	14	S. I. Memur	12	3
		248	S. II. »	14	3
<i>Derince travers fabrikası</i>			S. I. Şoför	14	1
S. I. Atelye müdürü	5	1	Memur namzedi	16	3
Başmüfettiş (Orman mühendisi)	6/1	1	Mağazacı	17/III	1
S. II. Doktor	7	1	S. I. Hademe	18/II	2
S. II. Merkez fen memuru	10	1	S. I. Bekçi	18/II	2
S. I. Şofreyyon	10	1	S. II. »	18/III	1
Muhasip	11	1	Hamaİbaşı	18/III	1
S. I. Memur	12	7	S. I. Amele	19/I	6
S. II. Memur	14	2			33
Başpuvantör	12	2	<i>Demiryolu Meslek okulu</i>		
S. I. Makinist	11	1	Müfettiş (Müdür)	5	1
S. I. Sabit makinist	12	4	Başmüfettiş (Başmuavin)	6/I	1
S. II. Sabit makinist	16	5	S. I. Müfettiş (Müdür muavini)	6/II	1
S. I. Şoför	14	1	S. II. » (Öğretmen)	8	5
Sabit makine ateşçisi	18/I	9	Kalem âmiri (Öğretmen)	9	5
Bahçıvan	18/II	1	» »	9	1
S. II. Bekçi	18/III	8	» şefi (Yardımcı öğretmen)	10	2
S. II. Hademe	18/III	4			
		50			

Memuriyetin nev'i	Derece	Aded
Muhasip	11	1
S. I. Memur (Anıbar memuru)	12	1
S. I. »	12	1
S. II. »	14	1
Hemşire	17/I	1
Aşçıbaşı	17/II	1
S. I. Hademe	18/II	10
S. II. »	18/III	29
		61

Eskişehir Sanat okulu

Fabrika kısmı âmiri (Okul müdürü)	6/II	1
S. I. Atelye şube âmiri (Eğitmen ve öğretim şefi)	8	1
S. I. Atelye şube âmiri (Okul müdür muavini)	8	1
S. II. Atelye şube âmiri (Meslek öğretmeni)	9	2
S. II. Atelye şube âmiri (Okul atelye şefi)	9	1
Kalenf âmiri (İdare şefi)	9	1
Kalem şefi (Büro için)	10	1
Kalem şefi (Eğitmen)	10	4
S. II. Merkez fen memuru (Mesleki öğretmen)	10	3
Kalem şefi (Nazari öğretmen)	10	7
S. I. Ustabaşı (Atelye ustabaşısı)	10	1
Şofmöntör (Elişi ve torna öğretmeni)	11	2
Muhasip	11	1
S. I. Memur	12	3
S. I. Memur (Eğitmen)	12	2
S. I. Memur (Müzakereci öğretmen)	12	2
S. I. Montör (Ameli öğretmen)	12	4
S. II. » » »	13	4
S. II. Memur	14	4
Puvantör	15	1
Memur namzedin	16	5
Aşçıbaşı	17/II	2
Hastabakıcı	17/II	1
Sabit makine ateşçisi (Kaloriferci)	18/I	3
S. I. Hademe	18/II	28
S. I. Bekçi	18/II	6

Memuriyetin nev'i	Derece	Aded
S. I. Amele	19/I	14
		105

Sivas sanat okulu

Fabrika kısmı âmiri (okul müdürü)	6/II	1
S. I. Atelye şube âmiri (Okul müdür muavini)	8	1
Kalem şefi	10	1
Kalem şefi (Eğitmen)	10	2
Kalem şefi (Nazari öğretmen)	10	6
S. I. Memur	12	1
Memur namzedi	16	1
		13

Eskişehir talebe pansiyonu

Kalem âmiri (Pansiyon müdürü)	9	1
Masa şefi (Öğretmen)	11	1
S. I. Memur (Müzakereci öğretmen)	12	1
S. I. Memur	12	1
S. II. »	14	1
Hemşire	17/I	1
Aşçıbaşı	17/II	1
S. I. Hademe	18/II	6
S. II. Hademe	18/III	4
S. II. Amele	19/II	2
		19

Konya talebe pansiyonu

Kalem âmiri (Pansiyon müdürü)	9	1
Kalem şefi	10	1
S. I. Memur (öğretmen)	12	2
S. I. Memur	12	1
Başhemşire (talebe annesi)	14	1
Aşçıbaşı	17/II	1
S. I. Hademe	18/II	2
S. I. Bekçi	18/II	1
S. II. Bekçi	18/III	1
S. I. Amele	19/I	4
S. II. Amele	19/II	4
		19

Memuriyetin nev'i	Derece	Aded	Memuriyetin nev'i	Derece	Aded
<i>Deniz atelyesi</i>			S. II. Bekçi	18/III	5
S. II. Atelye müdürü	6/II	1	Bahçıvan	18/II	45
S. I. Atelye şube âmiri	8	1			57
S. II. Atelye şube âmiri	9	1			
Başressam	10	1	Trabzon - İran Transit yolu otobüs, kamyon ve otomobil işletmesi		
Kalem şefi	10	1	<i>İşletme müdürlüğü</i>		
S. I. Şefreyyon	10	1	S. II. İşletme müdürü	4	1
S. I. Ustabası	10	9	Kalem âmiri	9	1
Muhasip	11	3	Masa şefi	11	1
S. I. Memur	12	3	S. I. Memur	12	1
Deniz puvantörü	12	2	S. I. Bekçi	18/II	1
S. I. Sabit makinist	12	2	S. I. Hademe	18/II	1
S. II. Sabit makine makinisti	13	1			6
S. I. Ambar muhasibi	13	2	<i>Cer</i>		
S. II. Montör	13	9	S. I. Depo şefi	9	1
S. II. Memur	14	1	S. I. Ustabası	10	1
Puvantör	15	1	S. I. Memur	12	1
S. II. Sabit makinist	16	5	S. I. Şoför	14	12
Mağazaacı	17/III	2	S. II. Memur	14	2
Sabit makine atışçısı	18/I	9	S. II. Şoför	15	27
S. I. Hademe	18/II	1	S. III. »	16	23
		56	Mağazaacı	17/III	1
			S. I. Bekçi	18/II	5
			S. II. Hademe	18/III	1
					74
<i>Dikim evi</i>			<i>Muhasebe</i>		
Başmüfettiş (Müdür)	6/I	1	Masa şefi	11	1
Kalem âmiri	9	1	S. I. Memur	12	1
Sipariş memuru	9	1	S. II. Memur	12	1
S. I. Şefreyyon	10	2	S. II. »	14	1
Muhasip	11	2	S. II. veznedar	12	1
S. I. Memur	12	2	S. II. Hademe	18/III	1
S. II. Memur	14	2			
Mağazaacı	17/III	2	<i>Hareket</i>		
S. I. Bekçi	18/II	3	S. II. Hareket müfettişi	8	1
S. I. Hademe	18/II	4			
S. I. Amele	19/I	4			5
		24			
<i>Müteferrik müstahdemin</i>					
S. II. Atelye şube âmiri	9	1			
S. I. Memur	12	1			
S. II. Memur	14	1			
S. I. Sabit makinist	12	1			
S. I. Loko atışçısı	17/I	1			
S. I. Bekçi	18/II	2			

Nakil vasıtaları kadroları

Aded	No.	Nev'i	Markası	Motör No.	Tahsis edilen işin mahiyeti	Miadı	Mubayaa bedeli Lira	Mubayaa tarihi
1	1915	Hasta nakliye kamyoneti	Ford	18263599	Merkez emrinde (Aydın hattından devren)	6	2 650	1-6-1935
1	1910	Sihhiye otobüsü	Hudson	152500	» »	6	3 780	29-4-1937
1	304	Kamyon	Ford	5199872	İzmir matbaası hizmetinde (İdarî malzeme nakliyatı için)	7	3 538.05	16-1-1940
1	260	>	Şevrole	836573	Haydarpaşa mağazası hizmetinde (S. Sahil hattından devren)	7	2 083	15-4-1933
1	2157	>	Fordson	5119770	Ankara mağazası hizmetinde	7	2 321	9-10-1933
1	2320	>	Ford	3409530	Ankara mağazası hizmetinde (S. Sahil hattından devren)	7	1 972	15-4-1933
1	723	>	>	1290966	İzmir mağazası hizmetinde (S. Sahil hattından devren)	7	1 972	15-4-1933
1	721	>	Şevrole	835501	İzmir mağazası hizmetinde (Aydın hattının mubayaasındaki kıymeti)	7	500	1-6-1935
1	59-A	Motosiklet	D. K. V.	847962	Merkez hizmetinde (Vekâlet ve sair devaile irtibatı temin için)	3	721	29-1-1941
1		Bisiklet	N. S. U.	1333231	Malatya işletmesi hizmetinde (Şehirin uzaklığı dolayısıyla irtibatı temin için)	3	54.07	18-11-1940
1	1163	>	Adler	1179752	Adana işletmesi hizmetinde (Şehirin uzaklığı dolayısıyla irtibatı temin için)	3	66.95	9-10-1940
1		Binek atı			Çeltek maden mühendisliği hizmetinde	—	136.50	12-1-1939
1		Bisiklet	Baronia	(Fabrika numara koymamış)	2 nei işletme hizmetinde (Karabük tesellüm bürosu ile istasyon ve fabrika arasında irtibatı temin için)	3	170	27-7-1942
1		Bisiklet			Yeniden alınacaklar			
1		>			7 nei işletme emrinde (Şehirin uzaklığı dolayısıyla irtibatı temin için)			
1		>			Merkez hizmetinde (Vekâletlerle idare arasında irtibatı temin için)			

(S. Sayısı : 42)

Aded	No.	Nev'i	Markası	Motör No.	Tahsis edilen işin mahiyeti	Mubayaa		Mubayaa tarihi
						Miadi	bedeli Lira	
1		Kamyon			3 ncü işletme hizmetinde (İlca - Palamutluk hattının malzeme nakliyatı için)			
1		»			Limanlar işletme müdürlüğü emrinde (Limanlara amele taşımak için)			
30		»			Cer servisi emrinde (Ormanlardan istasyonlara kereste, travers ve bilûmum malzeme taşımak için)			
8		Yük hayvanı			Çeltik madeni için			

D - CETVELİ

A) Vazifeleri icabı ücretsiz seyahat etmek hakkını haiz olanlar:

1. — Devlet Demiryolları işletme idaresiyle Naliya bağlı Demiryolları inşaat dairesinin memur ve müstahdemlerinden hatların teftiş, inşa, tamir, muhafaza, idare ve işletme işleriyle muvazaf ve sıhhi işler ve teşkilâta vazifedar bulunanlara daimî şebeke veya muntaka kartı;

2. — Muvakkat bir vazife ve memuriyetin ifası için başka bir yere gönderilen veya getirtilenlere gidiş ve gelişleri için ve sabit vazifelerde olup da buldukları yerlerden diğer yerlere naklen tâyin olun, askerî hizmetlerini ifa için ayrılan, yeniden tanzif veya tekaüt edilen kadro ve teşkilât veya idarî sebeplerle açığa çıkarılan, hizmetten affolunan ve altı aydan fazla hizmet gördükten sonra istifa eden Devlet Demiryolları memurlarıyla müstahdemleri ve aile beyannamesinde yazılı aileleri efradına yalnız gidecekleri veya gelecekleri yere kadar permi ve kendi ev eşyalarıyla ehli hayvanatına parasız nakil müsaadesi;

3. — Bütçeden harcıraklı verihnesini icabettiren hallerde Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü memur ve müstahdemleriyle aileleri efradına, Trabzon - İran transit işletmesi vasıtalarında parasız seyahat müsaadesi;

4. — Dahilî ve millî emniyet için her yoleu katarında seyahatleri icabeden sivil veya formah

zabıta memurlarına Münakalât vekâletinin alâkadar vekâletlerle birlikte tesbit edeceği miktarda hâmiline mahsus hizmet kartı;

5. — Her yoleu katarında inzıbatı temine memur resmî elbise giymiş 12 nei dereceden en fazla iki polis ve askerî inzıbat memurlarıyla vazifeten katarında bulunması icabeden gümürük memurlarına parasız seyahat müsaadesi;

6. — Vazife icabı olarak ayrıca yol masrafı almamak ve kendi hudutları dahiline münhasır ve hat güzergâhındaki vilâyet, kaza ve nahiyelere maksur kalmak üzere seyahat edecek umumî müfettişlere, valilere, kaymakamlara, nahiye müdürleriyle vilâyet, kaza jandarma komutanlarına, müddeiumumilere ve muavinlerine, Emniyet müdür ve âmirlerine muntaka hizmet kartı;

7. — Yol masrafı almamak şartıyla Demiryolları güzergâhındaki Devlet telgraf, telefon ve radyo merkezi ile hatlarının, inşa, tesis, tamir, teftiş ve murakabe işleriyle alâkadar memurlara Münakalât vekilinin tensibiyle muntaka veya şebeke kartı;

8. — Banliyö güzergâhında oturan Devlet Demiryolları memur ve müstahdemlerine yalnız ikametgâhlarının bulunduğu yer ile vazife gördükleri yer arasında gidip gelmek üzere banliyö kartı verilir.

B) Senede bir defa parasız seyahat etmek hakkını haiz olanlar:

9. — Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü memur ve müstahdemleriyle aile beyannamelerinde yazılı aileleri efradına ve Devlet Demiryolları okullarında tahsil gören talobeye ve memur ve ailesiyle birlikte seyahat

etmek mecburiyetinde bulunan hizmetçilerine, senede bir defaya münhasır olmak ve şebeke üzerinde arzu ettikleri yere kadar gidip gelmek üzere permi ve bagaj eşyaları için parasız nakil müsaadesi verilir.

C) Tenzilâtlı ücretle seyahat etmek hakkını haiz olanlar:

10. — Senede bir defaya münhasır olmak üzere Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü memur ve müstahdemleriyle aile bo-

yannamelerinde yazılı aile efradına diledikleri yere gidiş ve geliş için yarı ücretli permi verilir.

D) Müttekabiliyet esasına göre seyahat etmek hakkını haiz olanlar:

11. — Müttekabiliyet şartıyla mücavir Demiryolu şirketleri veya cenebi demiryolları idareleri memurlarından Devlet Demiryolları üzerinde seyahat edecek olanlara ve ailelerine permi;

12. — Adedi (10) u geçmemek şartıyla Devlet denizyolları umum müdürlüğü mensuplarına Denizyolları umum müdürlüğünün teklif ve Münakalât vekilinin tensibiyle müttekabil ol-

mak üzere nama mahsus kart,

13. — Mütakabiliyet şartıyla mücavir demiryolu şirketleri veya cenebi demiryolları idare-

leri memurlarından Devlet demiryolları üzerinde seyahat edecek olanlara ve ailelerine yarı ücretli permi verilir.

E- İstisnai hallerde parasız seyahat etmek hakkını haiz olanlar :

14. — Ölüm doğum, evlenme, boşanma gibi hallerde işe mükellefiyeti memura tevcehül eden aile efradına gidecekleri yere kadar permi, kendi ev eşyalarıyla ehli hayvanatına da parasız nakil müsaadesi ve ölen memur ve müstahdemlerin aile beyannamelerinde yazılı aileleri efradına gidecekleri yere kadar permi, kendi ev eşyalarıyla ehli hayvanatına parasız nakil müsaadesi verilir ve ölenlerin cenazeleri de parasız nakledilir.

16. — Tahsil müddetleri zarfında mektep bulunan en yakın yerlere gidip gelecek Devlet Demiryolları memur ve müstahdemlerinin çocuklarına kart ve ayda bir defaya münhasır olmak üzere çarşısı bulunmayan veya mevcut çarşısı ihtiyacı temin edemeyen yerlerden erzak tedarik etmek üzere en yakın kasaba ve şehirlere gidecek memur ve müstahdemlere ve beyannamelerinde yazılı aile efradından birine erzak kartı verilir.

15. — Sıhhi durumları dolayısıyla başka yerlere gitmelerine lüzum gösterilen memur ve müstahdemlerle aile beyannamelerinde yazılı aile efradına permi ve eşyaları için de 500 kiloya kadar parasız nakil müsaadesi verilir.

10 yaşını ikmal etmemiş çocuklar erzak tedarik etmek üzere seyahat edecek anneleriyle birlikte gidebilirler.

Bu suretle gönderilecek çocuklar 15 yaşından küçük olduğu takdirde aile efradından birisi refakat edebileceği gibi, aile efradından birisinin aynı sebeple gönderilmesi halinde 15 yaşından aşağı çocuklardan biri beraber seyahat edebilir.

17. — Kendilerine servis vagonu tahsis olunan yüksek zatların kendi arzu ve muvafakatiyle servis vagonunda seyahat ettirecekleri kimselerin parasız seyahatlerine müsaade;

18. — İşletmeye açılacak hatlar için tertip edilmiş tören trenlerinde bulunacak dâvetlilerin parasız seyahatlerine müsaade edilir.

F) Devlet Demiryolları memur ve müstahdemleri gibi seyahat etmek hakkını haiz olanlar:

19. — Nafiaya bağlı demiryolları inşaat dairesinin maaşlı ve ücretli memur ve müstahdemleriyle henüz bakımı işletmeye devredilmemiş kısımlarda tamirat ve bakım işlerinde çalışan kısım şefleri ve yol çavuşları (diğer yevmiyeciler hariç), Münakalât vekâleti Tarife ve kara nakliyat daireleri memurları ile işletmedeki usulüne tevfikân Devlet demiryolları ve limanları genel hat komutanlığı reis ve âzalarıyla hat komutanları ve demiryolları tuğay ve alay subay ve gedikli erbaşları ve bu fıkrada yazılı memurların ve müstahdemlerin aileleri efradı, Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü memur ve müstahdemlerinin tabii bulunduğu şerait dahilinde seyahat ederler.

larına, subay ve erbaşlarıyla erlere vazife gördükleri mntakalar için hizmet kartı verilir. stajiyer bölüklerin eşya ve sair ihtiyaçları bölüklerin hizmetlerine mukabil alay merkezinden bölük mntakalarına kadar parasız nakledilir.

22. — Demiryolu muhafaza taburları veya bu maksat için istihdam edilen diğer kıta mensupları ve bunların hasta ve yaralıları ile lüzumlu vesait, levazım, teçhizat, ağırlık ve hayvanları ve devamlı işleri için celp ve tedarik ve tevzi edilecek yiyecek ve içecek maddeleri tabur mntakaları dahilinde demiryolları üzerinde parasız nakledilirler.

Bu kıtaların subaylarıyla karakol komutanlığı vazifesini yapan erbaşlarına ve erzak tevziine memur olanlara muayyen mntakaları dahilinde yapacakları vazife seyahatleri için mntakalarına mahsus hizmet kartı verilir.

Bu nakliyatın mntakaları ve ıera tarzları Umum müdürlük ile Genel hat komutanlığı tarafından müştereken tesbit edilir.

20. — Stajda bulunan veya staja verilecek subaylar, aileleri ve eşyalarıyla birlikte ve gedikli erbaşlarla erlerin staja çıkışlarında ve dönüşlerinde yalnız kendileri ve eşyaları için Devlet demiryolları katarlarında parasız seyahat müsaadesi verilir.

21. — Demiryolları tuğay ve alay komutan-

E - CETVELİ

(Barom harici)

Müteferrik memur ve müstahdemler kadrosu

Unvan	Aded	Aylık ücreti
Steno	2	250
Mekanograf	10	150
Daktilo	6	100
Başterzi	1	400
Makastar terzi	5	200
S. I. Terzi ustası	15	150
S. II. » »	20	120
Terzi çırağı	20	80
	79	

Yukarıda unvan, aded ve âzami aylık ücretleri yazılı memur ve müstahdemler haklarında 2847 ve 3173 sayılı kanunların hükümleri tatbik edülmez.

H - CETVELİ

1934 mali yılı bütçe kanunu No. 2478

Madde 14. — Muayyen tarifeli vesait ile seyahat eden yolculardan alınacak, nakliyat resmi hakkındaki 30 nisan 1340 tarih ve 472 numaralı kanuna müzeyyel 25 haziran 1932 ta-

rih ve 2030 numaralı kanunun birinci maddesiyle tâyin edilen 45 günlük müddet Devlet demiryolları ve limanları İşletme idaresine münhasır olmak üzere (75) güne iblâğ edilmiştir.

1935 mali yılı bütçe kanunu No. 2740

Madde 13. — Devlet demiryolları ve limanları İşletme umumî idaresi, inşaat, balast, travers malzemesi ferşiye, muharrrik ve müteharrik edevat, kömür, kereste, demir köprüler ve aksesuar ile tahmil ve tahliye işleri için senesi bütçesindeki tahsisatın nisfını tecaviüz etmemek şartıyla

atı seneye şâmil taahhüdât icrasına mezundur.

Madde 16. — Devlet demiryollarının şebkeye müecavir şehir ve kasabalarla istasyonları arasında otobüs ve kamyon servisleri yapmağa mezundur.

1938 mali yılı bütçe kanunu No. 3394

Madde 10. — Herhangi bir sebeple kullanılmamış olduğu sabit olan biletlerin bedellerini icde etmeğe Umum müdürlük salâhiyettardır.

Madde 13. — Ankara garı büfe ve gazinosu için tahsis edilen mütedavil sermaye ile yapıla-

eak muamelât ve sarfiyat muhasebei umumiye, arttırma, eksiltme ve ihale kanunları hükümlerine ve Divanı muhasebatın vize ve murakabesine ve işletme işleri de hiç bir vergi ve resme tabi değildir.

1939 malî yılı bütçe kanunu No. 3602

Madde 12. — Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü istasyonlarında inzibati temin ile mükellef olan polis ve jan-

darmalara idare - binaları müsait olduğu takdirde, meccanen yer tahsisine Umum müdürlük mezundur.

1940 malî yılı Bütçe kanunu No. 3846

Madde 12. — Devlet demiryolları memur ve müstahdemleri için haftada (5) ve ayrıca sene-
de (300) kiloyu geçmemek üzere getirilecek erzak ve eşya meccanen naklolunur.

Mahrukat tedariki müşkül olduğu Umum müdürlükçe tespit edilen mahallerle ara istasyon-

larında bulunan memur ve müstahdemlerin talep edecekleri mahrukat evliler için (2 000) ve bekârlar için (1 000) kiloyu geçmemek şartıyla ve nakil ücreti dahil edilmeksizin hesap olunacak maliyet üzerinden idarece temin edilir.

1942 malî yılı Bütçe kanunu No. 4342

Madde 11. — Devlet Demiryolları ve limanları işletme Umum müdürlüğüne tâyin edilecek mahallerde çalışan işçilere çalıştıkları günlerde ve günde bir defaya mahsus olmak üzere parasız yemek verilir.

Yemek masrafları işçilerin ücret ve yevmiyelerinin taallük eylediği tertiplerden ödenir.

Madde 12. — Umum müdürlüğe ait arazide yetiştirilen yiyecek maddeleri, idarece iase edilen servis ve teşekküller ihtiyaçlarına tertiplerindeki tahsisattan mehsubu yapılmak suretiyle sarf ve istihlak olunur. İhtiyaçtan artan miktar maliyet fiyatı üzerinden Demiryolları kooperatifine verilir.

1942 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun No. 4349

Madde 5. — Fevkalâde hallerin devamı müddetince katarlarla deniz vasıtalarında çalışan ve hamulenin tertip ve tahrikiyle bilfiil alakalı bulunan, ünvan ve dereceleri ilişik (3) sayılı cetvelde yazılı memur ve müstahdemlere bilfiil

çalıştıkları günlerde ve günde bir defa parasız yemek yedirmeye Umum müdürlük mezundur.

Yemek pişirilemeyen yerlerde bu yemeklerin karşılığı aynen de verilir.